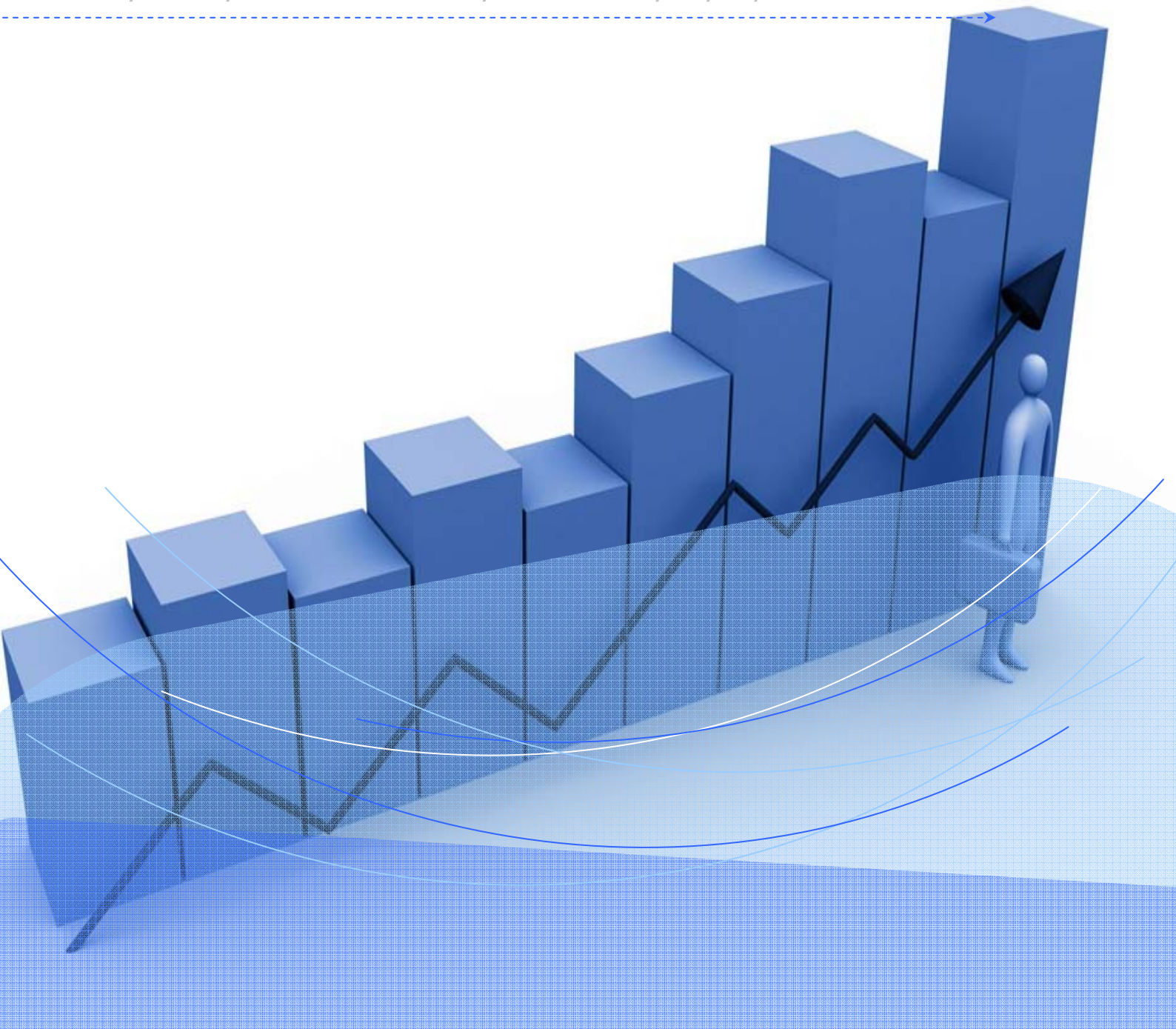

Τοπική οικονομία & Επιχειρηματικότητα Θεσσαλίας

4η Ετήσια Έκθεση

Περιφέρεια Θεσσαλίας

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος:

Δρ. Αναστάσιος Βασιλειάδης

Συγγραφή και Επεξεργασία δεδομένων:

Ντούφα Χριστίνα

Χριστοδουλοπούλου Γεωργία

Χαριτωνίδου Αλεξάνδρα

Λεονταράκη Ιωάννα

Ινστιτούτο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας

Μη Κυβερνητική Οργάνωση

Ιουστινιανού 3, Λάρισα 41222

email: info@entre.gr

τηλ/φαξ: 2410-626943

website: www.entre.gr

Ιούνιος 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	9
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	15
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	19
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	21
i Μέθοδος της Έρευνας	21
ii Δειγματοληψία	21
iii Σχεδιασμός – Άξονες της Έρευνας	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	23
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	23
1. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	23
1.1 Δείγμα ανά κλάδο	23
1.2 Φύλο	24
1.2.1 Συνολικό δείγμα ανά φύλο	24
1.2.2 Δείγμα ανά φύλο και κλάδο	25
1.3 Εκπαιδευτικό Επίπεδο	27
1.3.1 Συνολικό δείγμα ανά εκπαιδευτικό επίπεδο	27
1.3.2 Δείγμα ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και κλάδο	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ	33
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	33
2.1 ΕΝΑΥΣΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ	33
2.1.1 Συνολικό δείγμα	33
2.1.2 Συνολικό δείγμα ανά κλάδο	34
2.1.2.1 Μεταποιητικές	35
2.1.2.2 Κατασκευές	36
2.1.2.3 Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	37
2.1.2.4 Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	38
2.1.2.5 Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	39
2.1.2.6 Ακίνητη Περιουσία	40
2.1.2.7 Παροχή Υπηρεσιών	41
2.2 ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	42
2.2.1 Συνολικό δείγμα	42
2.2.1.1 Μεταποιητικές	44
2.2.1.2 Κατασκευές	45

2.2.1.3 Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	46
2.2.1.4 Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	47
2.2.1.5 Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	48
2.2.1.6 Ακίνητη Περιουσία	50
2.2.1.7 Παροχή Υπηρεσιών	51
2.3 ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	52
2.3.1 Συνολικό δείγμα	52
2.3.2 Συνολικό δείγμα ανά κλάδο	53
2.3.2.1 Μεταποιητικές	53
2.3.2.2 Κατασκευές	54
2.3.2.3 Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	55
2.3.2.4 Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	56
2.3.2.5 Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	57
2.3.2.6 Ακίνητη Περιουσία	58
2.3.2.7 Παροχή Υπηρεσιών	59
2.4 ΝΕΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΡΙΕΤΙΑ	60
2.4.1 Συνολικό δείγμα	60
2.4.2 Συνολικό δείγμα ανά κλάδο	61
2.4.2.1 Μεταποίηση	62
2.4.2.2 Κατασκευές	63
2.4.2.3 Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	64
2.4.2.4 Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	65
2.4.2.5 Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	66
2.4.2.6 Ακίνητη Περιουσία	67
2.4.2.7 Παροχή Υπηρεσιών	68
2.5 Συνθήκες Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας	69
2.5.1 Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης	69
2.5.2 Δυσκολία επιχειρηματικής εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών	70
2.5.3 Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης	71
2.5.4 Εκτίμηση ευνοϊκότητας οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση	72
2.5.5 Βαθμός δυσκολίας για την επιχειρηματική εκκίνηση	73
2.5.6 Βαθμός δυσκολίας για την επιχειρηματική εκκίνηση ανά κλάδο	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ	77
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	77
3.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	77
3.1.1 Εξέλιξη της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα	77

3.1.2 Εξέλιξη της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	78
3.1.3 Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα	78
3.1.4 Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	79
3.1.5 Εξέλιξη και Εκτίμηση της απασχόλησης ανά κλάδο	80
3.1.5.1a Μεταποίηση	80
3.1.5.1b Μεταποίηση	81
3.1.5.2a Κατασκευές	82
3.1.5.2b Κατασκευές	83
3.1.5.3a Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	84
3.1.5.3b Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	85
3.1.5.4a Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	86
3.1.5.4b Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	87
3.1.5.5a Μεταφορές Αποθήκευση & Επικοινωνίες	88
3.1.5.5b Μεταφορές Αποθήκευση & Επικοινωνίες	89
3.1.5.6a Ακίνητη Περιουσία	90
3.1.5.6b Ακίνητη Περιουσία	91
3.1.5.7a Παροχή Υπηρεσιών	92
3.1.5.7b Παροχή Υπηρεσιών	93
3.2 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	94
3.2.1 Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα	94
3.2.2 Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	95
3.2.3 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα	96
3.2.4 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών της ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	97
3.2.5 Εξέλιξη και Εκτίμηση του κύκλου εργασιών της ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	98
3.2.5.1a Μεταποίηση	98
3.2.5.1b Μεταποίηση	99
3.2.5.2a Κατασκευές	100
3.2.5.2b Κατασκευές	101
3.2.5.3a Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	102
3.2.5.3b Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	103
3.2.5.4a Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	104
3.2.5.4b Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	105
3.2.5.5a Μεταφορές	106
3.2.5.5b Μεταφορές	107

3.2.5.6a Ακίνητη Περιουσία	108
3.2.5.6b Ακίνητη Περιουσία	109
3.2.5.7a Παροχή Υπηρεσιών	110
3.2.5.7b Παροχή Υπηρεσιών	111
3.3 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ	112
3.3.1 Πορεία κύκλου εργασιών του Κλάδου σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα	112
3.3.2 Πορεία κύκλου εργασιών του Κλάδου σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	113
3.3.3 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του Κλάδου για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα	114
3.3.4 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του Κλάδου για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	115
3.3.5 Εξέλιξη και Εκτίμηση του κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ	116
3.3.5.1a Μεταποίηση	116
3.3.5.2a Κατασκευές	118
3.3.5.2b Κατασκευές	119
3.3.5.3a Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	120
3.3.5.3b Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	121
3.3.5.4a Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	122
3.3.5.4b Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	123
3.3.5.5a Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	124
3.3.5.5b Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	125
3.3.5.6a Ακίνητη Περιουσία	126
3.3.5.6b Ακίνητη Περιουσία	127
3.3.5.7a Παροχή Υπηρεσιών	128
3.3.5.7b Παροχή Υπηρεσιών	129
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV	131
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ	131
4.1 Προμήθειες μέσω διαδικτύου για την επιχείρηση (B2B)	131
4.2 Πωλήσεις μέσω διαδικτύου (B2C)	132
4.3 Συναλλαγές με τράπεζες/Δημόσιο μέσω διαδικτύου B2G	132
4.4 Πρόθεση διαδικτυακής επιχειρηματικής επέκτασης τους επόμενους 12 μήνες.	133
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	135

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: Κατανομή συνολικού δείγματος με βάση τον κλάδο _____	24
Γράφημα 2: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά φύλο _____	25
Γράφημα 3: Κατανομή δείγματος με βάση το φύλο ανά κλάδο _____	27
Γράφημα 4: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο _____	28
Γράφημα 5: Κατανομή του δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και κλάδο _____	31
Γράφημα 6: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης _____	34
Γράφημα 7: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης ανά κλάδο _____	35
Γράφημα 8: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Μεταποίησης _____	36
Γράφημα 9: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον Κατασκευαστικό κλάδο _____	37
Γράφημα 10: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου _____	38
Γράφημα 11: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων _____	39
Γράφημα 12: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών _____	40
Γράφημα 13: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας _____	41
Γράφημα 14: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο Παροχής Υπηρεσιών _____	42
Γράφημα 15: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων _____	43
Γράφημα 16: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Μεταποίησης _____	45
Γράφημα 17: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Κατασκευών _____	46
Γράφημα 18: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου _____	47
Γράφημα 19: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων _____	48
Γράφημα 20: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών _____	49
Γράφημα 21: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας _____	50
Γράφημα 22: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο _____	51
Γράφημα 23: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης _____	52
Γράφημα 24: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης συγκριτικά _____	53
Γράφημα 25: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Μεταποίησης _____	54
Γράφημα 26: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο _____	

των Κατασκευών	55
Γράφημα 27: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου	56
Γράφημα 28: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων	57
Γράφημα 29: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών	58
Γράφημα 30: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας	59
Γράφημα 31: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών	60
Γράφημα 32: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία	61
Γράφημα 33: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία ανά κλάδο	62
Γράφημα 34: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Μεταποίηση	63
Γράφημα 35: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στις Κατασκευές	64
Γράφημα 36: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	65
Γράφημα 37: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	66
Γράφημα 38: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στις Μεταφορές	67
Γράφημα 39: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Ακίνητη Περιουσία	68
Γράφημα 40: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Παροχή Υπηρεσιών	69
Γράφημα 41: Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλειπούς οικονομικής στήριξης	70
Γράφημα 42: Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών	71
Γράφημα 43: Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης	72
Γράφημα 44: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση	73
Γράφημα 45: Βαθμός δυσκολίας οικονομικού περιβάλλοντος	75
Γράφημα 46: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση ανά κλάδο	76
Γράφημα 47: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι	77
Γράφημα 48: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι ανά κλάδο	78
Γράφημα 49: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες	79
Γράφημα 50: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	80
Γράφημα 51: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στη Μεταποίηση	81
Γράφημα 52: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στη Μεταποίηση	

	82
Γράφημα 53: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στις Κατασκευές	83
Γράφημα 54: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στις Κατασκευές	84
Γράφημα 55: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	85
Γράφημα 56: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	86
Γράφημα 57: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	87
Γράφημα 58: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	88
Γράφημα 59: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στις Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	89
Γράφημα 60: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στις Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	90
Γράφημα 61: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	91
Γράφημα 62: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	92
Γράφημα 63: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στην Παροχή Υπηρεσιών	93
Γράφημα 64: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στην Παροχή Υπηρεσιών	94
Γράφημα 65: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα	95
Γράφημα 66: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	96
Γράφημα 67: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα	97
Γράφημα 68: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο	98
Γράφημα 69: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Μεταποίηση	99
Γράφημα 70: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στην Μεταποίηση	100
Γράφημα 71: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στις Κατασκευές	101
Γράφημα 72: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στις Κατασκευές	102
Γράφημα 73: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	103
Γράφημα 74: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	104
Γράφημα 75: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	105
Γράφημα 76: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στα Ξενοδοχεία &	

Εστιατόρια	106
Γράφημα 77: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στις Μεταφορές	107
Γράφημα 78: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στις Μεταφορές	108
Γράφημα 79: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	109
Γράφημα 80: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών τους επόμενους 12 μήνες στην Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	110
Γράφημα 81: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Παροχή Υπηρεσιών	111
Γράφημα 82: Πορεία κύκλου εργασιών τους επόμενους 12 μήνες στην Παροχή Υπηρεσιών	112
Γράφημα 83: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι	113
Γράφημα 84: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι συγκριτικά	114
Γράφημα 85: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες	115
Γράφημα 86: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες ανά κλάδο	116
Γράφημα 87: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ Μεταποίησης	117
Γράφημα 88: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ Μεταποίησης για τους επόμενους 12 μήνες	118
Γράφημα 89: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Κατασκευών	119
Γράφημα 90: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Κατασκευών για τους επόμενους 12 μήνες	120
Γράφημα 91: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου σε σχέση με πέρυσι	121
Γράφημα 92: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου για τους επόμενους 12 μήνες	122
Γράφημα 93: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων σε σχέση με πέρυσι	123
Γράφημα 94: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων για τους επόμενους 12 μήνες	124
Γράφημα 95: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Μεταφορών σε σχέση με πέρυσι	125
Γράφημα 96: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Μεταφορών για τους επόμενους 12 μήνες	126
Γράφημα 97: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Ακίνητης Περιουσίας σε σχέση με πέρυσι	127
Γράφημα 98: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Ακίνητης Περιουσίας για τους επόμενους 12 μήνες	128
Γράφημα 99: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Παροχής Υπηρεσιών σε σχέση με πέρυσι	129
Γράφημα 100: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Παροχής Υπηρεσιών για τους επόμενους 12 μήνες	130
Γράφημα 101: Προμήθειες μέσω διαδικτύου για την επιχείρηση	131

Γράφημα 102: Πωλήσεις μέσω διαδικτύου _____	132
Γράφημα 103: Συναλλαγές με τράπεζες/Δημόσιο _____	133
Γράφημα 104: Πρόθεση διαδικτυακής επέκτασης τους επόμενους 12 μήνες _____	134

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Συνολικός αριθμός δείγματος ανά νομό και κλάδο	21
Πίνακας 2: Κατανομή συνολικού δείγματος με βάση τον κλάδο	23
Πίνακας 3: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά φύλο	24
Πίνακας 4: Κατανομή δείγματος με βάση το φύλο ανά κλάδο	26
Πίνακας 5: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο	28
Πίνακας 6: Κατανομή του δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και κλάδο	30
Πίνακας 7: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης	33
Πίνακας 8: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Μεταποίησης	35
Πίνακας 9: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον Κατασκευαστικό κλάδο	36
Πίνακας 10: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου	37
Πίνακας 11: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων	38
Πίνακας 12: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών	39
Πίνακας 13: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας	40
Πίνακας 14: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο Παροχής Υπηρεσιών	41
Πίνακας 15: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων	43
Πίνακας 16: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Μεταποίησης	44
Πίνακας 17: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Κατασκευών	45
Πίνακας 18: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου	46
Πίνακας 19: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων	48
Πίνακας 20: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών	49
Πίνακας 21: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας	50
Πίνακας 22: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών	51
Πίνακας 23: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης	52
Πίνακας 24: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Μεταποίησης	54
Πίνακας 25: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Κατασκευών	55

Πίνακας 26: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου	56
Πίνακας 27: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων	57
Πίνακας 28: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών	58
Πίνακας 29: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας	59
Πίνακας 30: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών	60
Πίνακας 31: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία	61
Πίνακας 32: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Μεταποίηση	63
Πίνακας 33: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στις Κατασκευές	64
Πίνακας 34: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	65
Πίνακας 35: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	66
Πίνακας 36: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στις Μεταφορές	67
Πίνακας 37: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Ακίνητη Περιουσία	68
Πίνακας 38: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Παροχή Υπηρεσιών	69
Πίνακας 39: Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλειπούς οικονομικής στήριξης	70
Πίνακας 40: Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών	71
Πίνακας 41: Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης	72
Πίνακας 42: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση	73
Πίνακας 43: Βαθμός δυσκολίας οικονομικού περιβάλλοντος	74
Πίνακας 44: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση ανά κλάδο	76
Πίνακας 45: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι	77
Πίνακας 46: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες	79
Πίνακας 47: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στη Μεταποίηση	81
Πίνακας 48: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στη Μεταποίηση	81
Πίνακας 49: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στις Κατασκευές	82
Πίνακας 50: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στις Κατασκευές	83
Πίνακας 51: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	84
Πίνακας 52: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες Λιανικό &	

Χονδρικό Εμπόριο	85
Πίνακας 53: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	86
Πίνακας 54: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	87
Πίνακας 55: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στις Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	88
Πίνακας 56: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στις Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	89
Πίνακας 57: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	90
Πίνακας 58: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	91
Πίνακας 59: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στην Παροχή Υπηρεσιών	92
Πίνακας 60: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στην Παροχή Υπηρεσιών	93
Πίνακας 61: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα	94
Πίνακας 62: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα	96
Πίνακας 63: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Μεταποίηση	98
Πίνακας 64: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στην Μεταποίηση	99
Πίνακας 65: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στις Κατασκευές	100
Πίνακας 66: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στις Κατασκευές	101
Πίνακας 67: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	102
Πίνακας 68: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	103
Πίνακας 69: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	104
Πίνακας 70: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	105
Πίνακας 71: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στις Μεταφορές	106
Πίνακας 72: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στις Μεταφορές	107
Πίνακας 73: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	108
Πίνακας 74: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών τους επόμενους 12 μήνες στην Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	109
Πίνακας 75: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Παροχή Υπηρεσιών	110
Πίνακας 76: Πορεία κύκλου εργασιών τους επόμενους 12 μήνες στην Παροχή Υπηρεσιών	111

Πίνακας 77: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι _____	113
Πίνακας 78: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες _____	115
Πίνακας 79: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ Μεταποίησης _____	116
Πίνακας 80: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ Μεταποίησης για τους επόμενους 12 μήνες _____	117
Πίνακας 81: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Κατασκευών _____	118
Πίνακας 82: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Κατασκευών για τους επόμενους 12 μήνες _____	119
Πίνακας 83: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου σε σχέση με πέρυσι _____	120
Πίνακας 84: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου για τους επόμενους 12 μήνες _____	121
Πίνακας 85: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων σε σχέση με πέρυσι _____	122
Πίνακας 86: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων για τους επόμενους 12 μήνες _____	123
Πίνακας 87: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Μεταφορών σε σχέση με πέρυσι _____	124
Πίνακας 88: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Μεταφορών για τους επόμενους 12 μήνες _____	125
Πίνακας 89: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Ακίνητης Περιουσίας σε σχέση με πέρυσι _____	126
Πίνακας 90: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Ακίνητης Περιουσίας για τους επόμενους 12 μήνες _____	127
Πίνακας 91: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Παροχής Υπηρεσιών σε σχέση με πέρυσι _____	128
Πίνακας 92: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Παροχής Υπηρεσιών για τους επόμενους 12 μήνες _____	129
Πίνακας 93: Προμήθειες μέσω διαδικτύου για την επιχείρηση _____	131
Πίνακας 94: Πωλήσεις μέσω διαδικτύου _____	132
Πίνακας 95: Συναλλαγές με τράπεζες/Δημόσιο _____	133
Πίνακας 96: Πρόθεση διαδικτυακής επέκτασης τους επόμενους 12 μήνες _____	134

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η επιχειρηματικότητα σήμερα, αποτελεί ένα κρίσιμο παράγοντα για την ανάπτυξη πολλών οικονομιών της Ευρώπης, αλλά και μοχλό για την ενίσχυση των τοπικών οικονομιών. Στα πλαίσια αυτά η περιφέρεια Θεσσαλίας μπορεί να αποτελέσει έναν ενιαίο οικονομικό χώρο ισχυροποιώντας τη θέση της στον ευρωπαϊκό χάρτη. Με την 4^η έκδοση της τοπικής Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας για τη Θεσσαλία φιλοδοξούμε με συμβάλλουμε στη διάγνωση της κατάστασης όσον αφορά στο επιχειρηματικό γίνεσθαι στη Θεσσαλία και να δώσουμε τα απαραίτητα εργαλεία σε υφιστάμενους και νέους επιχειρηματίες προκειμένου να λάβουν τις ορθές επιχειρηματικές αποφάσεις.

Πρόκειται για μία από τις ελάχιστες ερευνητικές προσπάθειες που έχουν γίνει προς την κατεύθυνση αυτή για τη Θεσσαλία ως σύνολο, αλλά και για κάθε νομό ξεχωριστά. Στην παρούσα έκδοση, την οποία φιλοδοξούμε να την ανανεώνουμε σε τακτά χρονικά διαστήματα, θα μπορέσετε να διαπιστώσετε την ανάπτυξη στο σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας, αλλά και ανά κλάδο ξεχωριστά τόσο σε στοιχεία που αφορούν στις ίδιες τις επιχειρήσεις, όσο και σε στοιχεία που αφορούν στο γενικότερο οικονομικό περιβάλλον.

Στο Ινστιτούτο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας πιστεύουμε ότι αντίστοιχες προσπάθειες συμβάλλουν στη διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης στην περιοχή, αλλά και στην εξεύρεση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών από νέους ή/και υφιστάμενους επιχειρηματίες. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσω τη σημαντική προσπάθεια που καταβάλλεται εδώ και 4 χρόνια για την έγκαιρη, αποτελεσματική και αξιόπιστη έκδοση της μελέτης, χωρίς ο φορέας μας να χρηματοδοτείται από κάποιον φορέα ή πρόγραμμα για το σκοπό αυτό. Ως εκ τούτου οφείλω ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στα στελέχη του Ινστιτούτου Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας για το χρόνο που αφιέρωσαν και την προσπάθεια που κατέβαλαν για την παρούσα έκδοση. Επίσης θέλω να ευχαριστήσω θερμά τα επιμελητήρια της Περιφέρειας Θεσσαλίας για τη συμβολή τους στην παρούσα προσπάθεια με την παροχή χρήσιμων δεδομένων και την ενημέρωση των μελών τους.

Θέλω να πιστεύω ότι η επόμενη έκδοση θα έχει περισσότερους συμπαραστάτες και υποστηρικτές ώστε να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη του παρόντος εγχειρήματος και για το λόγο αυτό σας καλώ να επικοινωνήσετε με το Ινστιτούτο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας για οποιαδήποτε πρόταση, επισήμανση, πληροφωρία ή συνεργασία.

Σας εύχομαι καλή ανάγνωση.

Δρ. Αναστάσιος Βασιλειάδης

Επιστημονικός Υπεύθυνος

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

i Μέθοδος της Έρευνας

Η έρευνα εκπονήθηκε με βάση το ποσοτικό πρότυπο σε επιχειρήσεις της περιφέρειας Θεσσαλίας. Επιλέχθηκε η χρήση της ποσοτικής μεθόδου προκειμένου να καταστεί δυνατή η γενίκευση των αποτελεσμάτων και για να υπάρξει η δυνατότητα σύγκρισης αυτών με τα αποτελέσματα των μελλοντικών αντίστοιχων διερευνήσεων.

ii Δειγματοληψία

Η δειγματοληψία αποτελεί ένα σημαντικό στάδιο για κάθε έρευνα γιατί δύναται να αποτελέσει στοιχείο για την εξαγωγή ασφαλών ή μη αποτελεσμάτων και κατά συνέπεια για τη δυνατότητα γενίκευσής τους, καθώς το δείγμα θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τη σύνθεση του συνολικού ερευνώμενου πληθυσμού (Davidsson, 2005). Συλλέχθηκαν συνολικά **387** ερωτηματολόγια από τους τέσσερις νομούς της Περιφέρειας Θεσσαλίας με κριτήρια στρωματοποίησης τον κλάδο δραστηριοποίησης της επιχείρησης και την περιοχή που εδρεύει. Συνολικά το δείγμα εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα με βάση την έδρα και τον κλάδο δραστηριότητας.

Κλάδος	Νομός επιχείρησης				Total
	Λάρισα	Μαγνησία	Τρίκαλα	Καρδίτσα	
Μεταποιητικές Επιχειρήσεις	17	11	8	4	40
Κατασκευές	16	16	11	5	48
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	62	52	30	18	162
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	18	13	12	6	49
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	7	8	5	2	22
Ακίνητη Περιουσία	13	12	4	3	32
Παροχή Υπηρεσιών	10	4	5	8	27
Άλλος κλάδος	2	5	0	0	7
Total	145	121	75	46	387

Πίνακας 1: Συνολικός αριθμός δείγματος ανά νομό και κλάδο

Τα παραπάνω ποσοστά αντιστοιχίζονται με το συνολικό αριθμό των επιχειρήσεων ανά κλάδο και ανά νομό με βάση τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος και επομένως θεωρούνται απόλυτα αντιπροσωπευτικά του συνόλου αυτών.

iii Σχεδιασμός – Άξονες της Έρευνας

Για την συλλογή των δεδομένων καταρτίστηκε δομημένο ερωτηματολόγιο που περιελάμβανε ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (κλειστές), πολλαπλών επιλογών με ελεύθερη έκφραση του ερωτώμενου (ανοικτές), ερωτήσεις πεντάβαθμης κλίμακας Likert καθώς και σημαντικό αριθμό ερωτήσεων δημογραφικών μεταβλητών. Συγκεκριμένα τα ερωτηματολόγια διερευνούσαν:

- Την ίδρυση της επιχείρησης με βάση την αναγκαιότητα ή την ευκαιρία
- Την ικανοποίηση από την έως τώρα πορεία της επιχείρησης
- Τα σημαντικότερα προβλήματα της επιχείρησης
- Την πρόθεση για δραστηριοποίηση σε νέους κλάδους την επόμενη τριετία
- Την πρόθεση για ανάπτυξη νέων προϊόντων / υπηρεσιών την επόμενη τριετία
- Την άποψή τους για το επιχειρηματικό περιβάλλον στη χώρα μας
- Τη μεταβολή του ανθρώπινου δυναμικού και την πρόβλεψη για το επόμενο έτος
- Τη μεταβολή του κύκλου εργασιών της επιχείρησης και του κλάδου και την πρόβλεψη για το επόμενο έτος
- Τη χρήση του ηλεκτρονικού επιχειρείν

Τέλος το ερωτηματολόγιο κατέγραφε δημογραφικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται στα αντίστοιχα κεφάλαια της παρούσας μελέτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

1. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

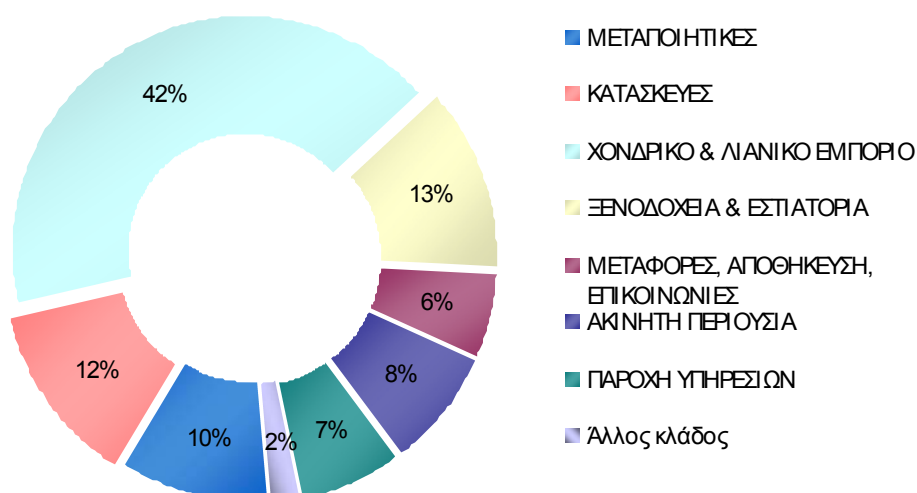
1.1 Δείγμα ανά κλάδο

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει το συνολικό δείγμα της πρωτογενούς έρευνας στη Θεσσαλία καταμετρημένο με βάση τον κλάδο. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως ο αριθμός του δείγματος ανά κλάδο είναι υποσύνολο του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων και κατά συνέπεια

τα αποτελέσματα δύνανται να γενικευθούν. Ενδεικτικά να αναφέρουμε ότι ο κλάδος του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό των επιχειρήσεων, ενώ με πολύ μικρότερα ποσοστά ακολουθούν τα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια, οι Κατασκευές και οι Μεταποιητικές επιχειρήσεις.

Κλάδος	Αριθμός	Ποσοστό
Μεταποιητικές	40	10%
Κατασκευές	48	12%
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	162	42%
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	49	13%
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	22	6%
Ακίνητη Περιουσία	32	8%
Παροχή Υπηρεσιών	27	7%
Άλλος κλάδος	7	2%
Total	387	100%

Πίνακας 2: Κατανομή συνολικού δείγματος με βάση τον κλάδο

Γράφημα 1: Κατανομή συνολικού δείγματος με βάση τον κλάδο

1.2 Φύλο

1.2.1 Συνολικό δείγμα ανά φύλο

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει την κατανομή του συνολικού δείγματος με βάση το φύλο.

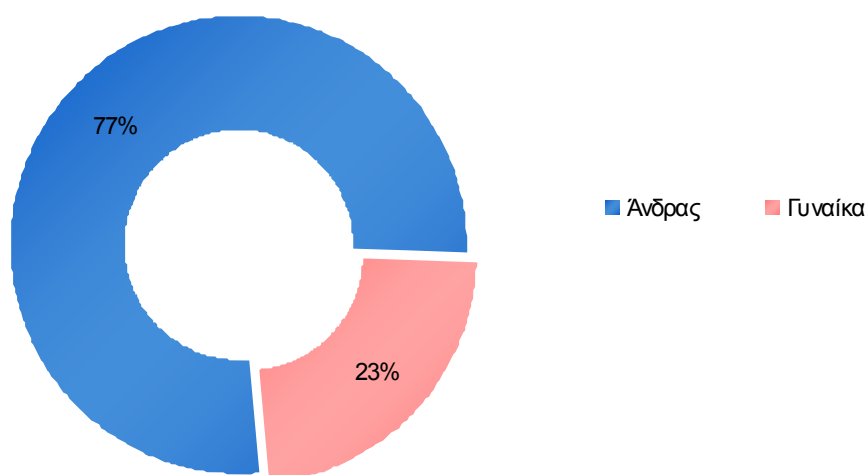
Σύμφωνα με τα στοιχεία, το 77% των επιχειρηματιών που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν άνδρες, ενώ στις γυναίκες επιχειρηματίες αντιστοιχεί μόλις το 23%.

Ακολουθούν στοιχεία κατανομής του δείγματος ανά φύλο και κλάδο.

Συνολικό δείγμα ανά φύλο	Ποσοστό
Άνδρας	77%
Γυναίκα	23%
Total	100%

Πίνακας 3: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά φύλο

Γράφημα 2: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά φύλο

1.2.2 Δείγμα ανά φύλο και κλάδο

Στην συνέχεια επιχειρείται η κατηγοριοποίηση με βάση το φύλο του επιχειρηματία. Τα αποτελέσματα θεωρούνται αξιωματικά, ωστόσο δεν ανατρέπουν τα ισχύοντα αναφορικά με την γυναικεία επιχειρηματικότητα.

Συγκεκριμένα τα ποσοστά που συγκεντρώνουν οι γυναίκες επιχειρηματίες έναντι των ανδρών κινούνται μόλις μεταξύ

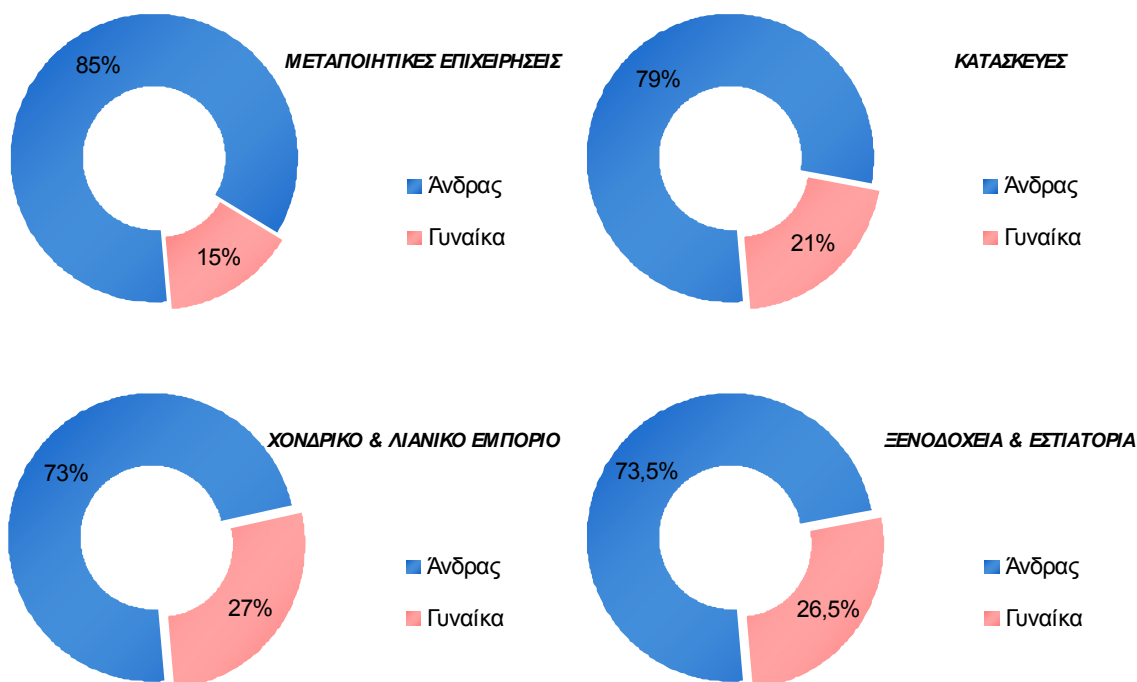
9,5% και 27%. Το μεγαλύτερο ποσοστό γυναικείας επιχειρηματικότητας συγκεντρώνεται στον κλάδο του Χονδρικού και Λιανικού εμπορίου.

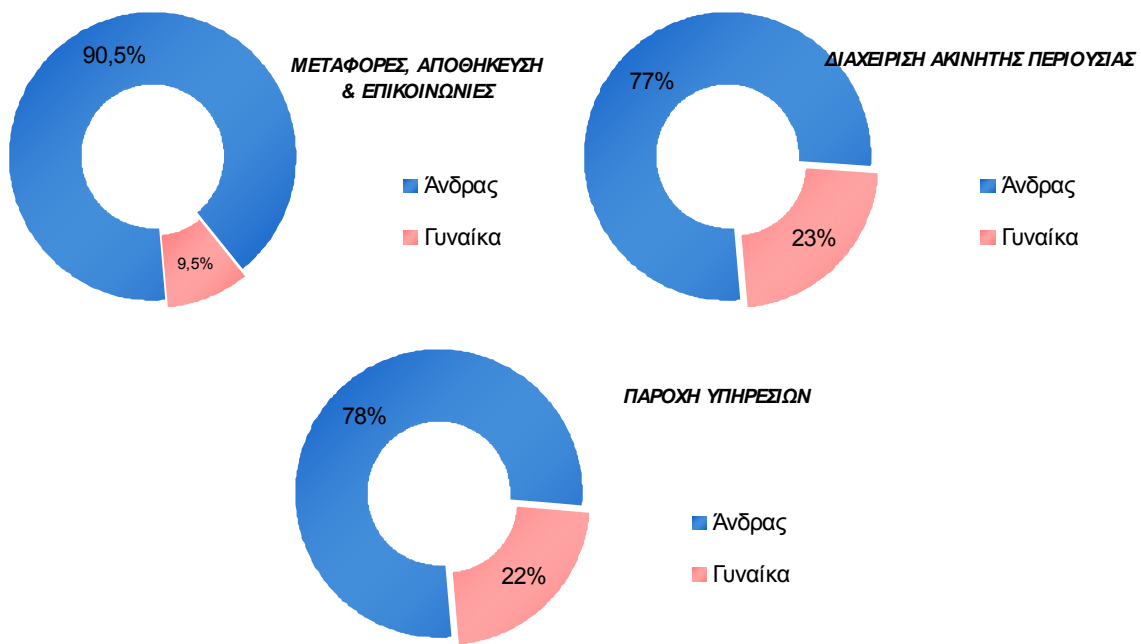
Στους υπόλοιπους κλάδους η εικόνα είναι κοινή, ωστόσο ως κατεξοχήν ανδροκρατούμενοι μπορούν να θεωρηθούν οι κλάδοι των Μεταφορών (90,5% άνδρες, 9,5% γυναίκες) και της Μεταποίησης (85% άνδρες, 15% γυναίκες).

Φύλο Επιχειρηματία	Ποσοστό	
<i>Μεταποιητικές Επιχειρήσεις</i>	Ανδρας	85%
	Γυναίκα	15%
Total	100%	
<i>Κατασκευές</i>	Ανδρας	79%
	Γυναίκα	21%
Total	100%	
<i>Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο</i>	Ανδρας	73%
	Γυναίκα	27%
Total	100%	

<i>Ξενοδοχεία & Εστιατόρια</i>	Άνδρας	73,5%
	Γυναίκα	26,5%
	Total	100%
<i>Μεταφορές, Αποθήκευση, Ε-πικοινωνίες</i>	Άνδρας	90,5%
	Γυναίκα	9,5%
	Total	100%
<i>Ακίνητη Περιουσία</i>	Άνδρας	77%
	Γυναίκα	23%
	Total	100%
<i>Παροχή Υπηρεσιών</i>	Άνδρας	78%
	Γυναίκα	22%
	Total	100%

Πίνακας 4: Κατανομή δείγματος με βάση το φύλο ανά κλάδο

Γράφημα 3: Κατανομή δείγματος με βάση το φύλο ανά κλάδο

1.3 Εκπαιδευτικό Επίπεδο

1.3.1 Συνολικό δείγμα ανά εκπαιδευτικό επίπεδο

Όσον αφορά στο εκπαιδευτικό επίπεδο των επιχειρηματιών που συμμετείχαν στην έρευνα, παρατηρούμε πως περίπου το 37% των επιχειρηματιών δήλωσαν απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ και ακολουθούν οι

απόφοιτοι Γυμνασίου/Λυκείου με 35,4%.

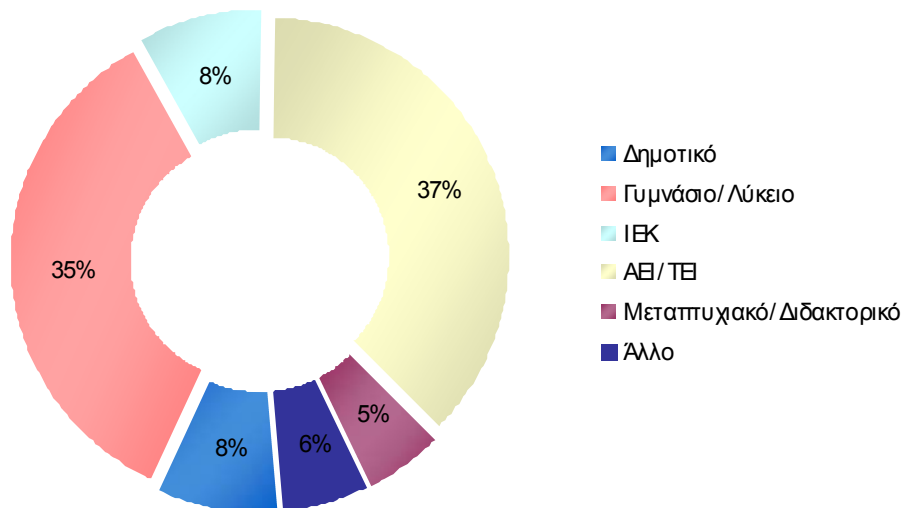
Αρκετά μικρότερο είναι το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν απόφοιτοι ΙΕΚ, 8,3% και απόφοιτοι Δημοτικού 8%. Τέλος, πολύ μικρότερα είναι τα ποσοστά που καταλαμβάνουν οι υπόλοιπες κατηγορίες του εκπαιδευτικού επιπέδου των επιχειρηματιών, με ποσοστά κοντά στο 5,5% κατά μέσο όρο.

Συνολικό δείγμα ανά εκπαιδευτικό επίπεδο	Ποσοστό
Δημοτικό	8%
Γυμνάσιο/Λύκειο	35,4%
ΙΕΚ	8,3%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	37,2%
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	5,2%
Άλλο	5,9%

Total

100%

Πίνακας 5: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο

Γράφημα 4: Κατανομή συνολικού δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο

1.3.2 Δείγμα ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και κλάδο

Διερευνώντας το εκπαιδευτικό επίπεδο των επιχειρηματιών παρατηρούμε διασπορά μεταξύ των βαθμίδων εκπαίδευσης αλλά και σοβαρές αποκλίσεις μεταξύ των κλάδων.

Αναλυτικότερα στον κλάδο των Μεταποιητικών το μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε απόφοιτη/ος Γυμνασίου/Λυκείου με 35% και ακολουθεί το 25% του δείγματος όπου δήλωσε απόφοιτη/ος ΑΕΙ/ΤΕΙ. Στον κλάδο των Κατασκευών υπερτερούν σημαντικά οι απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ 68,8%.

Οι απόφοιτες/οι Γυμνασίου/Λυκείου α-

ποτελούν την πλειοψηφία στους κλάδους των Μεταφορών των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων συγκεντρώνοντας το 59,1% και το 44,9% αντίστοιχα.

Στον κλάδο του Εμπορίου το 40,7% του δείγματος δήλωσε επίπεδο Γυμνασίου/Λυκείου και σε κοντινό ποσοστό (32,7%) ακολουθεί το ποσοστό πτυχιούχων ΑΕΙ/ΤΕΙ.

Στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας υπερτερούν οι απόφοιτες/οι ΑΕΙ/ΤΕΙ με 59,4%. Τέλος, στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών οι κάτοχοι Μεταπτυχιακού/Διδακτορικού διπλώματος με 29,6%, έρχονται δεύτεροι μετά τους απόφοιτους ΑΕΙ/ΤΕΙ με ποσοστό 33,3%.

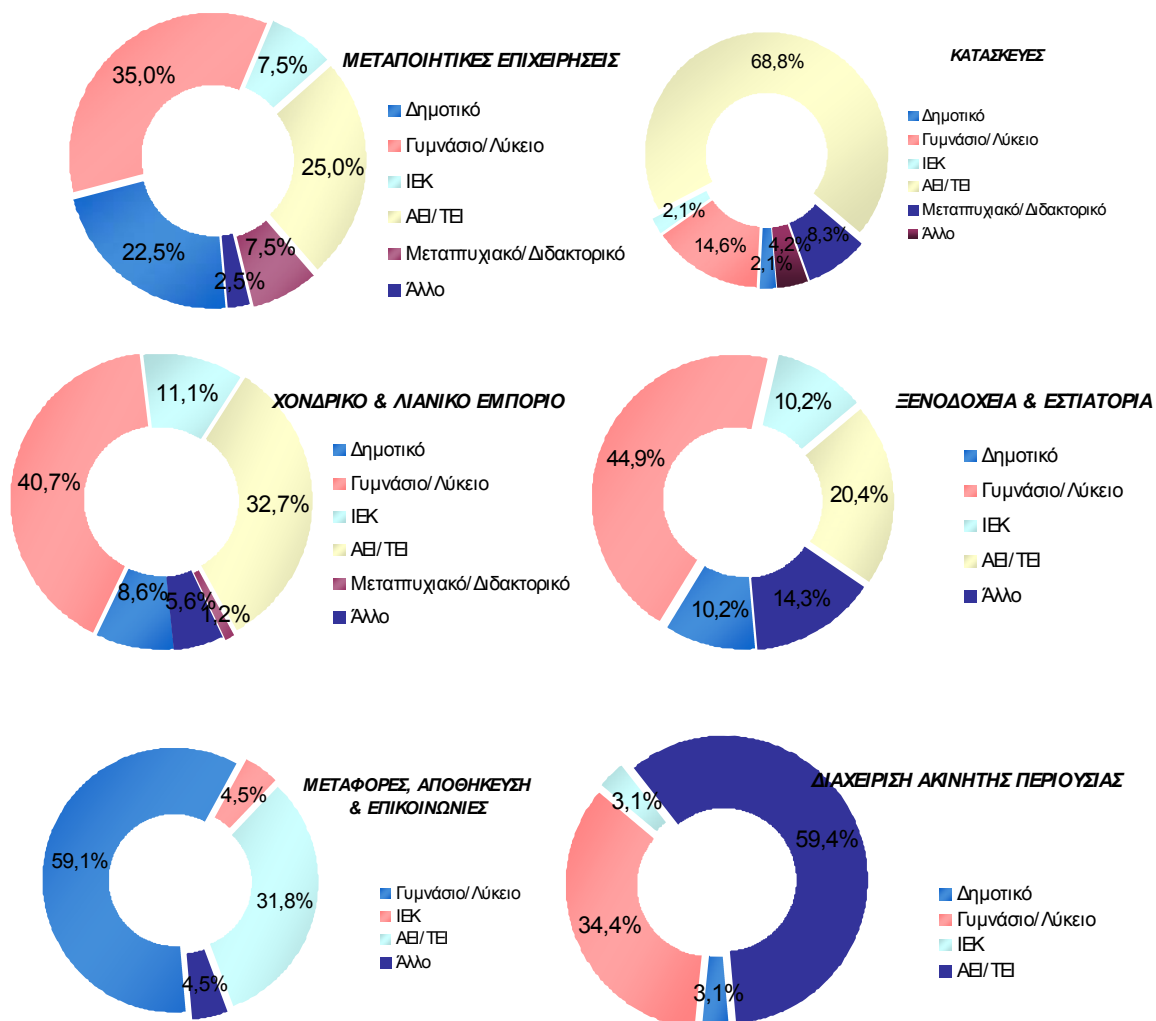
Εκπαιδευτικό Επίπεδο Επιχειρηματία

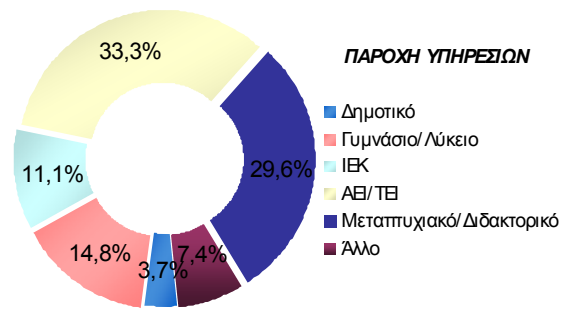
Ποσοστό

<i>Μεταποιητικές Επιχειρήσεις</i>	Δημοτικό	22,5%
	Γυμνάσιο/Λύκειο	35%
	ΙΕΚ	7,5%
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	25%
	Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	7,5%
	Άλλο	2,5%
Total		100%
<i>Κατασκευές</i>	Δημοτικό	2,1%
	Γυμνάσιο/Λύκειο	14,6%
	ΙΕΚ	2,1%
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	68,8%
	Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	8,3%
	Άλλο	4,2%
Total		100%
<i>Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο</i>	Δημοτικό	8,6%
	Γυμνάσιο/Λύκειο	40,7%
	ΙΕΚ	11,1%
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	32,7%
	Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	1,2%
	Άλλο	5,6%
Total		100%
<i>Ξενοδοχεία & Εστιατόρια</i>	Δημοτικό	10,2%
	Γυμνάσιο/Λύκειο	44,9%
	ΙΕΚ	10,2%
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	20,4%
	Άλλο	14,3%
	Total	
<i>Μεταφορές, Αποθήκευση, Επικοινωνίες</i>	Γυμνάσιο/Λύκειο	59,1%
	ΙΕΚ	4,5%
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	31,8%
	Άλλο	4,5%
Total		100%
<i>Ακίνητη Περιουσία</i>	Δημοτικό	3,1%

	Γυμνάσιο/Λύκειο	34,4%
	ΙΕΚ	3,1%
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	59,4%
	Total	100%
<i>Παροχή Υπηρεσιών</i>	Δημοτικό	3,7%
	Γυμνάσιο/Λύκειο	14,8%
	ΙΕΚ	11,1%
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	33,3%
	Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	29,6%
	Άλλο	7,4%
	Total	100%

Πίνακας 6: Κατανομή του δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και κλάδο

Γράφημα 5: Κατανομή του δείγματος ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και κλάδο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ

2.1 ΕΝΑΥΣΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ

2.1.1 Συνολικό δείγμα

Οι λόγοι που ωθούν στην έναρξη μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας κατατάσσονται συνήθως σε δύο κύριες κατηγορίες. Η μία αφορά στην αντίληψη κάποιας επιχειρηματικής ευκαιρίας και η άλλη αφορά στη δημιουργία επιχείρησης εξ ανάγκης, λόγω έλλειψης καλύτερης επιλογής εργασίας.

Υπάρχει όμως και μια τρίτη κατηγορία στην οποία συγκαταλέγονται άλλοι λόγοι που συνιστούν στην εκκίνηση μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στην πλειονότητα των λόγων αυτών, ιδιαίτερα στην ελληνική κοινωνία, συναντάται το επιχείρημα της οικογενειακής επιχείρησης και το

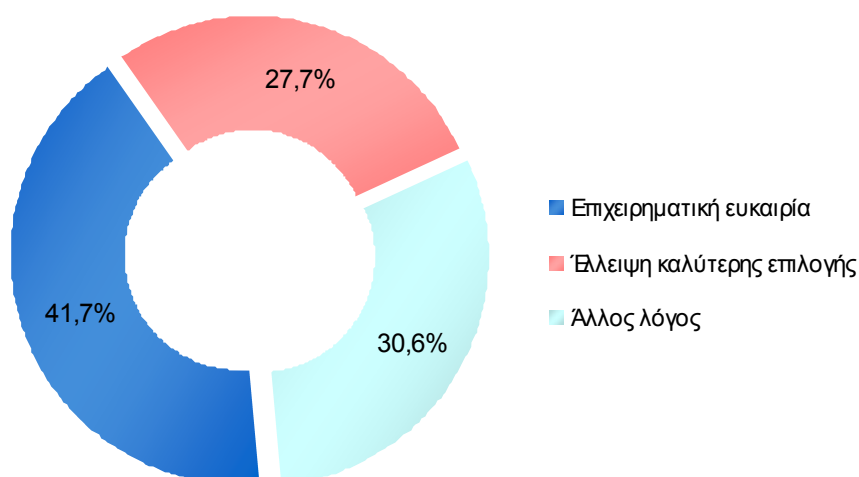
επιχείρημα λόγω ειδικότητας των σπουδών και της κατάρτισης. Στον πίνακα που ακολουθεί αναδεικνύονται οι λόγοι έναρξης μιας επιχείρησης στους τέσσερις νομούς της Θεσσαλίας.

Το μεγαλύτερο ποσοστό 41,7%, δήλωσε ότι ξεκίνησε την επιχειρηματική δραστηριότητα, λόγω κάποιας επιχειρηματικής ευκαιρίας.

Το υπόλοιπο δείγμα μοιράζεται, δηλώνοντας ότι οι λόγοι που οδήγησαν στη δημιουργία της επιχείρησης συνιστούσαν πρωτίστως κάποιο άλλο λόγο (π.χ. οικογενειακή επιχείρηση, αντίστοιχες σπουδές στο αντικείμενο) (30,6%) και έπειτα λύση ανάγκης (27,7%).

Λόγοι δημιουργίας της επιχείρησης	Ποσοστό
Επιχειρηματική ευκαιρία	41,7%
Έλλειψη καλύτερης επιλογής εργασίας	27,7%
Άλλος λόγος	30,6%
Total	100%

Πίνακας 7: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης

Γράφημα 6: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης

2.1.2 Συνολικό δείγμα ανά κλάδο

Με την ανάλυση που ακολουθεί επιχειρείται να διαγνωσθεί η «επιχειρηματική σπίθα» με βάση τον κλάδο.

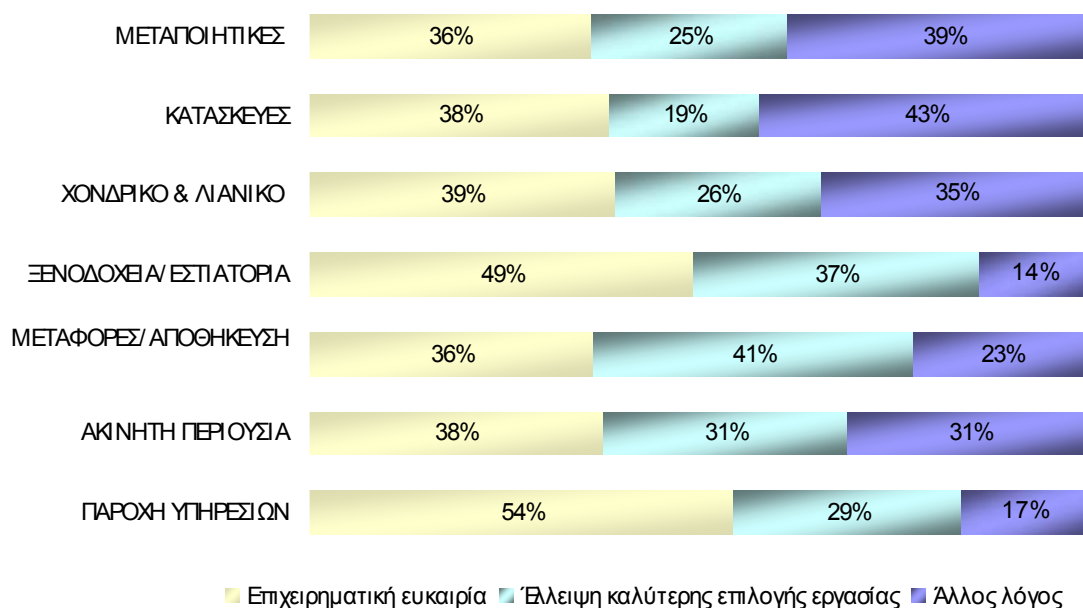
Αυτό, ενδεχομένως, οδηγεί σε συμπεράσματα ανάλογα με τους κλάδους που υστερούν σε επιχειρηματικό πνεύμα εξ αρχής και σε αυτούς που χαρακτηρίζονται ως επιχειρηματικά προσανατολισμένοι από την εκκίνησή τους.

Στους περισσότερους κλάδους η επιχειρηματική ευκαιρία αποτελεί τον πρώτο λόγο έναρξης της επιχείρησης, σε ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 36% έως 54% περίπου.

Όπως γίνεται αντιληπτό, με βάση το γράφημα, ο κλάδος της Παροχής Υπηρεσιών πρωταγωνιστεί ως προς την επιλογή της επιχειρηματικής ευκαιρίας με ποσοστό 54% .

Ως προς την επιλογή της έλλειψης καλύτερης επιλογής εργασίας, ο κλάδος των Μεταφορών ξεχωρίζει με πρωταγωνιστικό ποσοστό 41%.

Τέλος, οι κλάδοι της Μεταποίησης και των Κατασκευών δήλωσαν κατά πλειοψηφία, με 39% και 43% αντίστοιχα, ότι οι λόγοι δημιουργίας ης επιχείρησης τους είναι άλλοι λόγοι (π.χ. οικογενειακή επιχείρηση, αντίστοιχες σπουδές στο αντικείμενο).

Γράφημα 7: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης ανά κλάδο

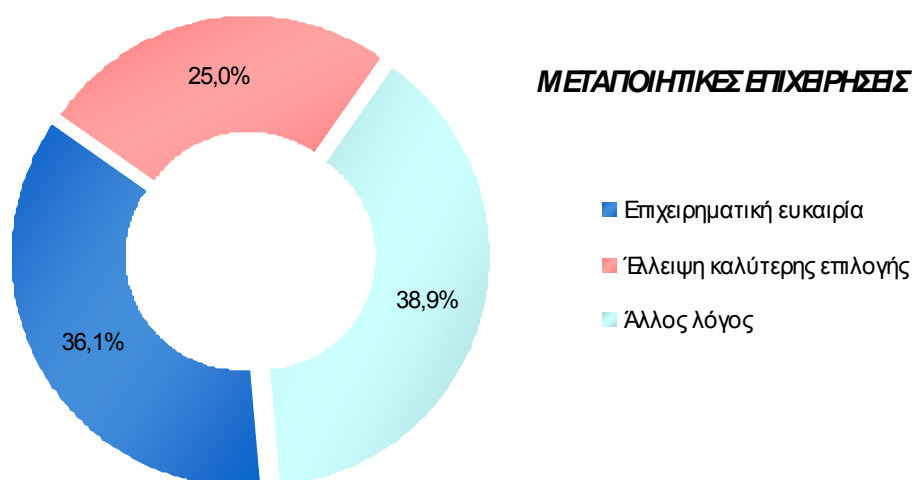
2.1.2.1 Μεταποιητικές

Στον κλάδο της Μεταποίησης την πλειοψηφία των απαντήσεων καταλαμβάνουν οι άλλοι λόγοι (π.χ. οικογενειακή επιχείρηση, αντίστοιχες σπουδές στο αντικείμενο) με ποσοστό 38,9%. Ωστόσο, σημαντικό ποσοστό καταλαμβάνει και η επιχειρηματική ευκαιρία με ποσοστό 36,1% και τελευταία κατατάσσεται η επιλογή έλλειψης καλύτερης επιλογής εργασίας με ποσοστό 25%.

στο 38,9%. Ωστόσο, σημαντικό ποσοστό καταλαμβάνει και η επιχειρηματική ευκαιρία με ποσοστό 36,1% και τελευταία κατατάσσεται η επιλογή έλλειψης καλύτερης επιλογής εργασίας με ποσοστό 25%.

Λόγοι δημιουργίας της επιχείρησης		Ποσοστό
Μεταποιητικές Επιχειρήσεις	Επιχειρηματική ευκαιρία	36,1%
	Έλλειψη καλύτερης επιλογής	25%
	Άλλος λόγος	38,9%
Total		100%

Πίνακας 8: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Μεταποίησης

Γράφημα 8: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Μεταποίησης

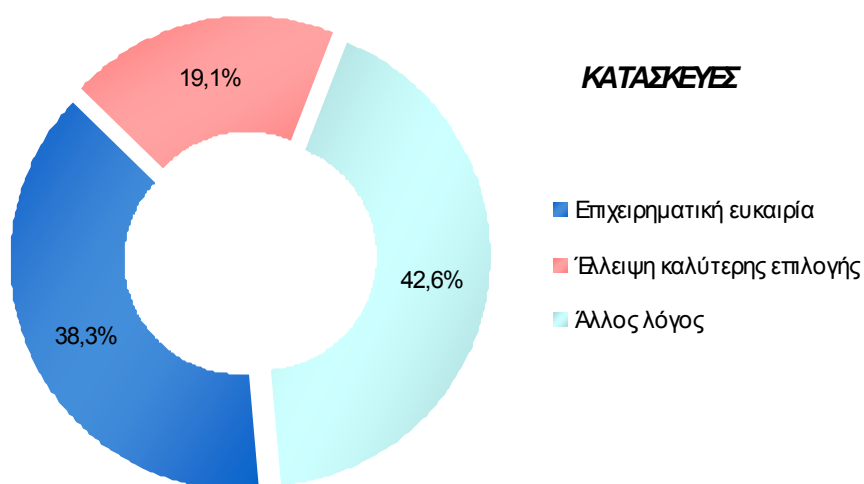
2.1.2.2 Κατασκευές

Στον Κατασκευαστικό κλάδο, το 42,6% των επιχειρήσεων δήλωσε άλλους λόγους εκκίνησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (π.χ. οικογενειακή επιχείρηση, αντίστοιχες

σπουδές στο αντικείμενο) ενώ την επιχειρηματική ευκαιρία ως λόγο δημιουργίας της επιχείρησης, δήλωσε το 38,3%. Τέλος, μόνο το 19%, του κλάδου, δήλωσε ότι η επιχείρηση δημιουργήθηκε λόγω έλλειψης καλύτερης επιλογής εργασίας.

Λόγοι δημιουργίας της επιχείρησης		Ποσοστό
Κατασκευές	Επιχειρηματική ευκαιρία	38,3%
	Έλλειψη καλύτερης επιλογής	19,1%
	Άλλος λόγος	42,6%
Total		100%

Πίνακας 9: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον Κατασκευαστικό κλάδο

Γράφημα 9: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον Κατασκευαστικό κλάδο

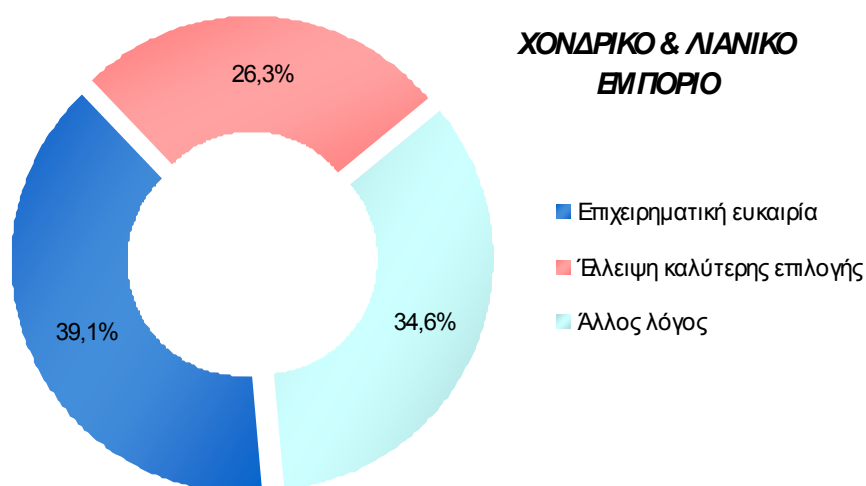
2.1.2.3 Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

Στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού εμπορίου, τα ποσοστά μοιράζονται ως εξής. Το κύριο ποσοστό, 39,1% δήλωσε την επιχειρηματική

ευκαιρία ως λόγο δημιουργίας της επιχείρησης. Ακολουθεί η άποψη όσων δήλωσαν άλλους λόγους (π.χ. οικογενειακή επιχείρηση, αντίστοιχες σπουδές στο αντικείμενο) σε ποσοστό 34,6% ενώ λόγους ανάγκης εξέφρασε το 26,3%.

Λόγοι δημιουργίας της επιχείρησης		Ποσοστό
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	Επιχειρηματική ευκαιρία	39,1%
	Έλλειψη καλύτερης επιλογής	26,3%
	Άλλος λόγος	34,6%
Total		100%

Πίνακας 10: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου

Γράφημα 10: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου

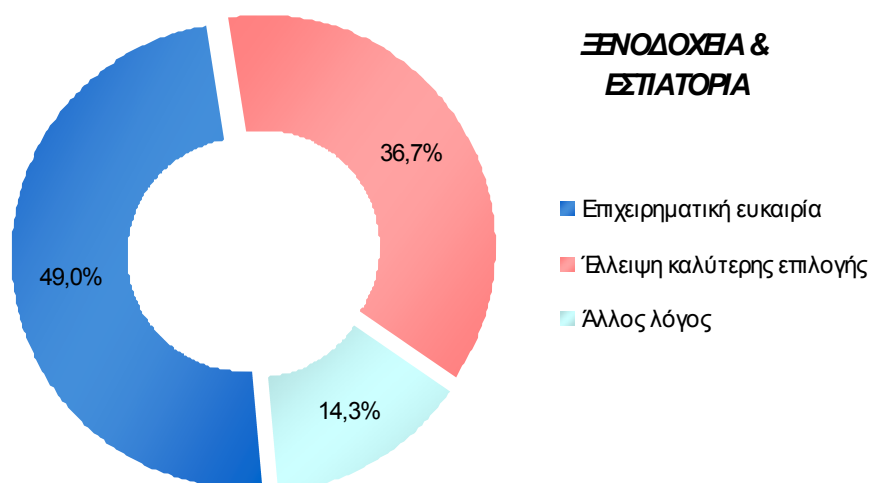
2.1.2.4 Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων οι μισές περίπου επιχειρήσεις, (49%) δήλωσαν ότι δημιούργησαν την επιχείρησή τους λόγω κάποιας επιχειρηματικής ευκαιρίας.

Παράλληλα, το 36,7% των επιχειρήσεων δήλωσαν ότι δεν είχαν καλύτερη επιλογή εργασίας ενώ το 14,3% επικαλέστηκε άλλους λόγους (π.χ. οικογενειακή επιχείρηση, αντίστοιχες σπουδές στο αντικείμενο).

Λόγοι δημιουργίας της επιχείρησης		Ποσοστό
<i>Ξενοδοχεία & Εστιατόρια</i>	Επιχειρηματική ευκαιρία	49%
	Έλλειψη καλύτερης επιλογής	36,7%
	Άλλος λόγος	14,3%
Total		100%

Πίνακας 11: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων

Γράφημα 11: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων

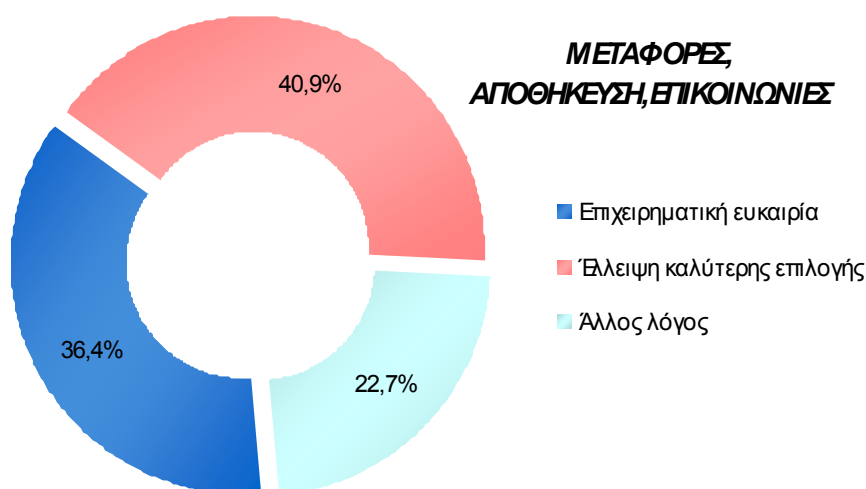
2.1.2.5 Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

Ξεχωρίζει ο κλάδος των Μεταφορών, ως προς τους λόγους δημιουργίας της επιχείρησης. Το μεγαλύτερο ποσοστό, 40,9%, συμφωνεί με τη δήλωση δημιουργίας της επιχείρησης λό-

γω έλλειψης καλύτερης επιλογής εργασίας. Ωστόσο, το 36,4% απάντησε ότι δημιούργησε την επιχείρηση λόγω κάποιας επιχειρηματικής ευκαιρίας και τέλος το 22,7% επικαλείται άλλους λόγους (π.χ. οικογενειακή επιχείρηση, αντίστοιχες σπουδές στο αντικείμενο).

Λόγοι δημιουργίας της επιχείρησης		Ποσοστό
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	Επιχειρηματική ευκαιρία	36,4%
	Έλλειψη καλύτερης επιλογής	40,9%
	Άλλος λόγος	22,7%
Total		100%

Πίνακας 12: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών

Γράφημα 12: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών

2.1.2.6 Ακίνητη Περιουσία

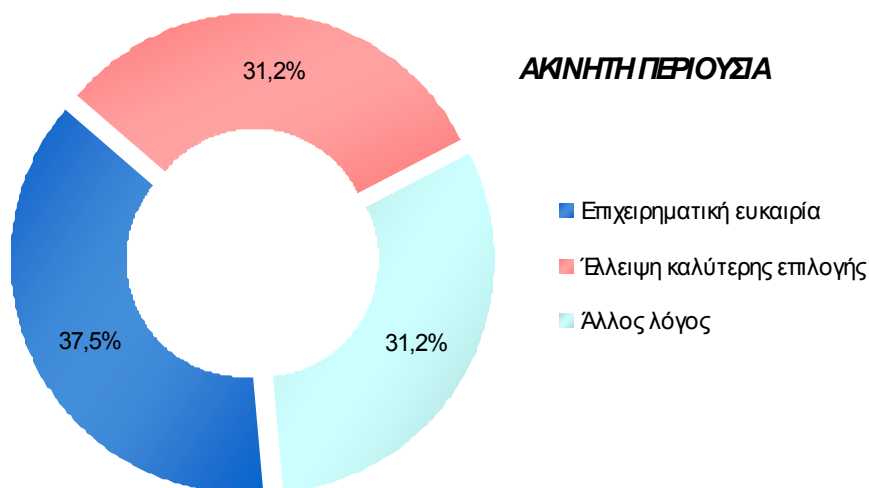
Στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας το μεγαλύτερο ποσοστό 37,5% αναδεικνύει τους λόγους επιχειρηματικής ευκαιρίας πρωτίστως, στη δημιουργία της επιχείρησης.

Παράλληλα, μοιράζονται τη δεύτερη και τρίτη θέση με ίσο ποσοστό (31,2%) οι άλλοι λόγοι (π.χ. οικογενειακή επιχείρηση, αντίστοιχες σπουδές στο αντικείμενο) και οι λόγοι ανάγκης για την εκκίνηση της επιχείρησης.

Λόγοι δημιουργίας της επιχείρησης		Ποσοστό
Ακίνητη Περιουσία	Επιχειρηματική ευκαιρία	37,5%
	Έλλειψη καλύτερης επιλογής	31,2%
	Άλλος λόγος	31,2%
Total		100%

Πίνακας 13: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας

Γράφημα 13: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας

2.1.2.7 Παροχή Υπηρεσιών

Τέλος, στον κλάδο Παροχής Υπηρεσιών η επιχειρηματική ευκαιρία υπερτερεί σημαντικά έναντι των άλλων λόγων και συγκεντρώνει ποσοστό 54,2%. Η έλλειψη καλύτερης επι-

λογής εργασίας, συγκεντρώνει το 29,2% και ακολουθούν οι άλλοι λόγοι έναρξης της επιχείρησης (π.χ. οικονομιακή επιχείρηση, αντίστοιχες σπουδές στο αντικείμενο) με αρκετά μικρότερο ποσοστό 16,7%.

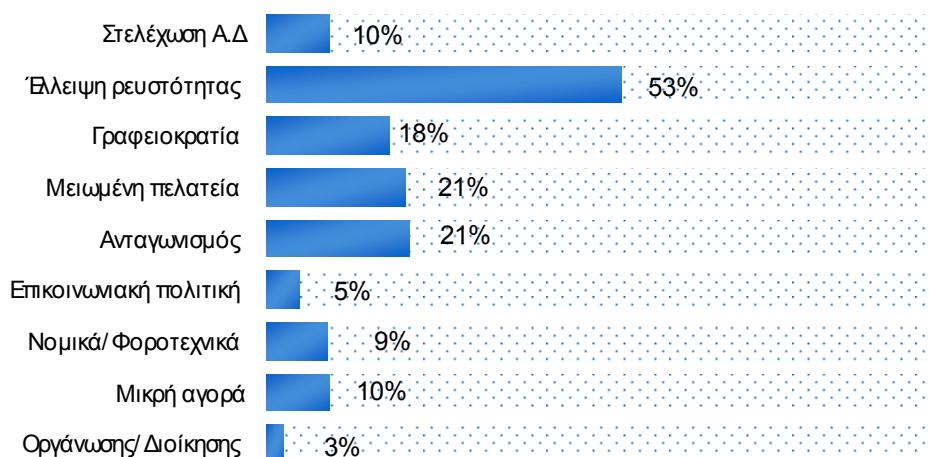
Λόγοι δημιουργίας της επιχείρησης		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	Επιχειρηματική ευκαιρία	54,2%
	Έλλειψη καλύτερης επιλογής	29,2%
	Άλλος λόγος	16,7%
Total		100%

Πίνακας 14: Λόγοι επιχειρηματικής εκκίνησης στον κλάδο Παροχής Υπηρεσιών

Προβλήματα των επιχειρήσεων	Ποσοστό
Στελέχωση Ανθρώπινου Δυναμικού	10%
Έλλειψη ρευστότητας	53%
Γραφειοκρατία	18%
Μειωμένη πελατεία	21%
Ανταγωνισμός	21%
Επικοινωνιακή πολιτική	5%
Νομικά/Φοροτεχνικά	9%
Μικρή αγορά	10%
Οργάνωσης/Διοίκησης	3%
Total	1%

Πίνακας 15: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων

Γράφημα 15: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων

1 Ερώτηση πολλαπλής επιλογής, κατά συνέπεια το άθροισμα είναι μεγαλύτερο του 100%. Σε αυτή την περίπτωση εξετάζεται η βαρύτητα της κάθε μεταβλητής από το σύνολο των απαντήσεων.

2.2.1.1 Μεταποιητικές

Στην προηγούμενη ανάλυση εξαιρετικό ενδιαφέρον θα προσέλκυε η ανάλυση ανά κλάδο με στόχο την πιθανή κατηγοριοποίηση των προβλημάτων τους και ενδεχόμενη στοχευόμενη αντιμετώπιση αυτών. Έτσι, λοιπόν, προκύπτουν τα κάτωθι στοιχεία.

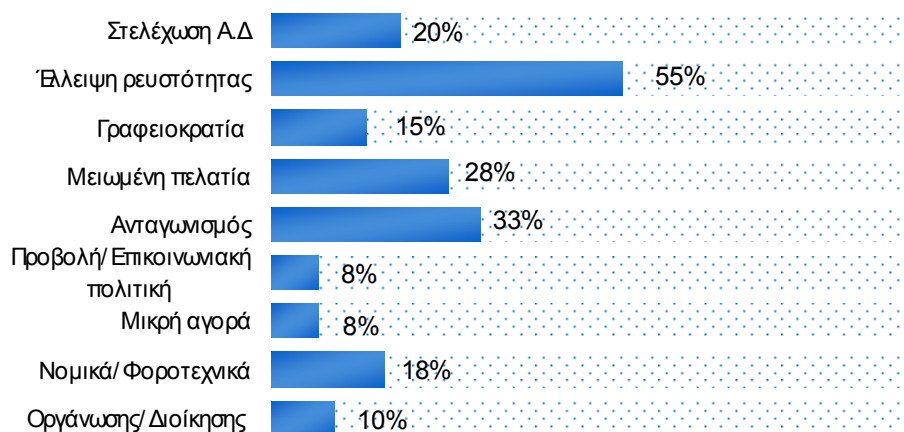
Στις μεταποιητικές επιχειρήσεις, το κύριο πρόβλημα εντοπίζεται στην έλλειψη ρευστότητας, με μεγάλο πο-

σοστό συμμετοχής, 55%. Επίσης, το 33% υποδεικνύει τον ανταγωνισμό ως δεύτερο σημαντικό πρόβλημα και στην τρίτη θέση εμφανίζεται το πρόβλημα της μειωμένης πελατείας με ποσοστό 28%. Επιπλέον, η στελέχωση ανθρώπινου δυναμικού εμφανίζεται σε ποσοστό 20% και νομικά φοροτεχνικά ζητήματα σε ποσοστό 18%. Τέλος, άξια λόγου είναι η γραφειοκρατία που έπεται με ποσοστό 15%.

Προβλήματα των επιχειρήσεων	Ποσοστό
Στελέχωση Ανθρώπινου Δυναμικού	20%
Έλλειψη ρευστότητας	55%
Γραφειοκρατία	15%
Μειωμένη πελατεία	28%
Ανταγωνισμός	33%
Επικοινωνιακή πολιτική	8%
Μικρή αγορά	8%
Νομικά/Φοροτεχνικά	18%
Οργάνωσης/Διοίκησης	10%
Total	2%

Πίνακας 16: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Μεταποίησης

² Ερώτηση πολλαπλής επιλογής, κατά συνέπεια το άθροισμα είναι μεγαλύτερο του 100%. Σε αυτή την περίπτωση εξετάζεται η βαρύτητα της κάθε μεταβλητής από το σύνολο των απαντήσεων.

Γράφημα 16: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Μεταποίησης

2.2.1.2 Κατασκευές

Στις Κατασκευαστικές επιχειρήσεις πρωταγωνιστεί η έλλειψη ρευστότητας με ποσοστιαία εμφάνιση 65%, ένα ποσοστό αρκετά κραυγαλέο τό-

σο για τον κλάδο όσο και ως προς τα υπόλοιπα προβλήματα. Επίσης, η γραφειοκρατία καταλαμβάνει σημαντικό ποσοστό αναφοράς, 50% στον κατασκευαστικό κλάδο και ακολουθεί ο ανταγωνισμός με 17%.

Προβλήματα των επιχειρήσεων		Ποσοστό
Κατασκευές	Έλλειψη ρευστότητας	65%
	Γραφειοκρατία	50%
	Μειωμένη πελατεία	25%
	Ανταγωνισμός	17%
	Νομικά/Φοροτεχνικά	6%
	Μικρή αγορά	6%
	Total	³ %

Πίνακας 17: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Κατασκευών

³ Ερώτηση πολλαπλής επιλογής, κατά συνέπεια το άθροισμα είναι μεγαλύτερο του 100%. Σε αυτή την περίπτωση εξετάζεται η βαρύτητα της κάθε μεταβλητής από το σύνολο των απαντήσεων.

Γράφημα 17: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Κατασκευών

2.2.1.3 Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

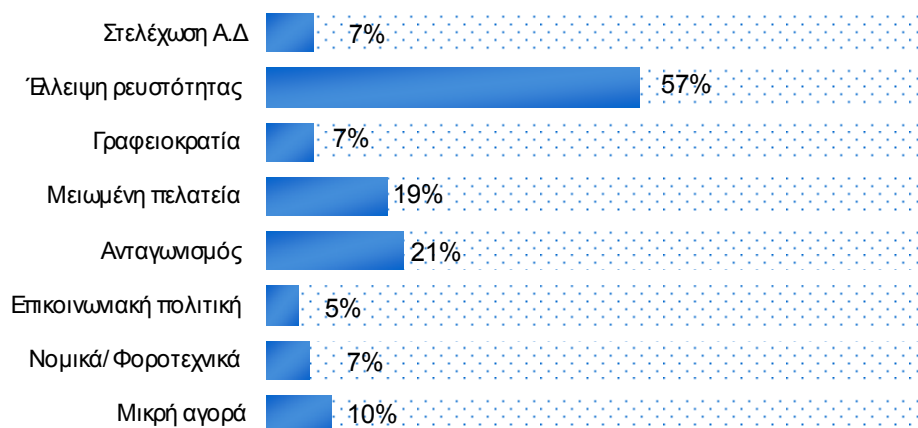
Στον κλάδο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου η έλλειψη ρευστότητας αποτελεί, επίσης, το σημαντικότερο πρόβλημα με ποσοστό 57%. Στη συ-

νήχεια κατατάσσεται ο ανταγωνισμός με αρκετά μικρότερο ποσοστό 21% και ακολούθως συναντάται η μειωμένη πελατεία με 19%. Επίσης, σε μικρότερη κλίμακα, αναδεικνύεται και η μικρή αγορά/περιορισμένες ευκαιρίες ανάπτυξης με 10% .

Προβλήματα των επιχειρήσεων		Ποσοστό
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	Στελέχωση Ανθρώπινου Δυναμικού	7%
	Έλλειψη ρευστότητας	57%
	Γραφειοκρατία	7%
	Μειωμένη πελατεία	19%
	Ανταγωνισμός	21%
	Επικοινωνιακή πολιτική	5%
	Νομικά/Φοροτεχνικά	7%
	Μικρή αγορά	10%
	Total	4%

Πίνακας 18: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου

⁴ Ερώτηση πολλαπλής επιλογής, κατά συνέπεια το άθροισμα είναι μεγαλύτερο του 100%. Σε αυτή την περίπτωση εξετάζεται η βαρύτητα της κάθε μεταβλητής από το σύνολο των απαντήσεων.

Γράφημα 18: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου

2.2.1.4 Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

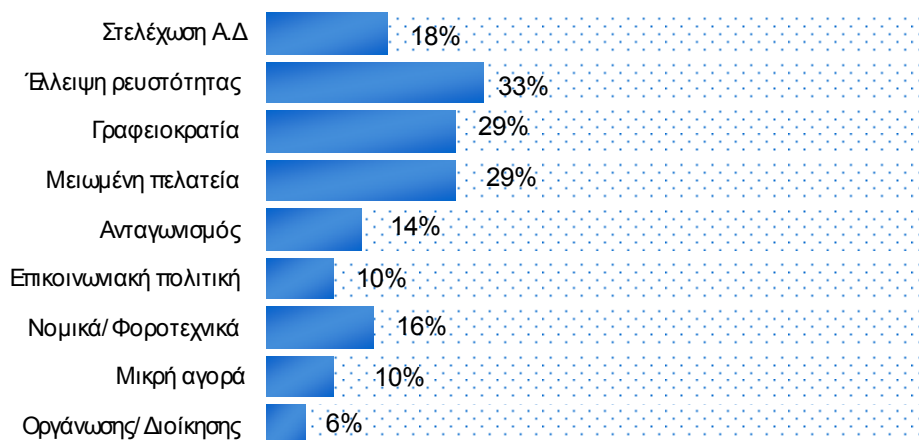
Στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων ως το μεγαλύτερο πρόβλημα αναδεικνύεται επίσης, η έλλειψη ρευστότητας με ποσοστό 33%. Στην συνέχεια, με μικρή διαφορά κα-

ταγράφεται τόσο η γραφειοκρατία όσο και η μειωμένη πελατεία με 29%, αναλόγως. Έπεται η στελέχωση ανθρώπινου δυναμικού, τα νομικά/φοροτεχνικά ζητήματα και ο ανταγωνισμός και με 18%, 16% και 14% αντίστοιχα.

Προβλήματα των επιχειρήσεων	Ποσοστό
Στελέχωση Ανθρώπινου Δυναμικού	18%
Έλλειψη ρευστότητας	33%
Γραφειοκρατία	29%
Μειωμένη πελατεία	29%
Ανταγωνισμός	14%
Επικοινωνιακή πολιτική	10%
Νομικά/Φοροτεχνικά	16%
Μικρή αγορά	10%
Οργάνωσης/Διοίκησης	6%
Total	5%

⁵ Ερώτηση πολλαπλής επιλογής, κατά συνέπεια το άθροισμα είναι μεγαλύτερο του 100%. Σε αυτή την περίπτωση εξετάζεται η βαρύτητα της κάθε μεταβλητής από το σύνολο των απαντήσεων.

Πίνακας 19: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων

Γράφημα 19: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων

2.2.1.5 Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

Σχετικά με τον κλάδο των Μεταφορών τα σημαντικότερο πρόβλημα είναι επίσης η έλλειψη ρευστότητας με 32% ποσοστό. Τα προβλήματα που ακολουθούν καταλαμβάνουν ι-σάξια μεγέθη. Πιο συγκεκριμένα, η

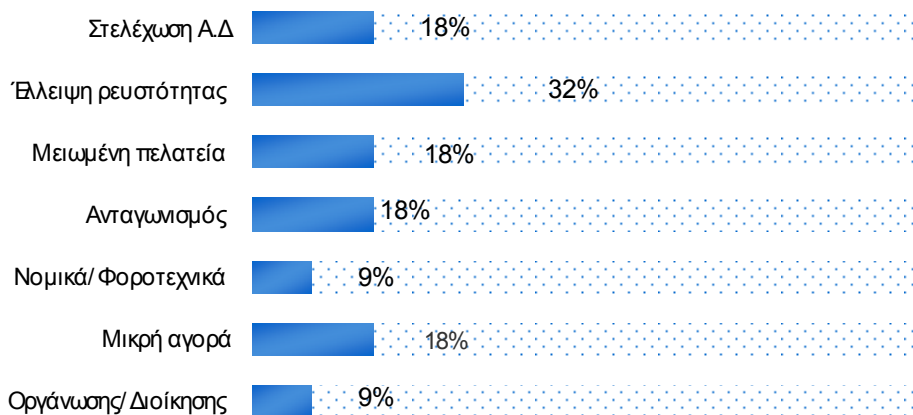
στελέχωση ανθρώπινου δυναμικού, ο ανταγωνισμός, η μειωμένη πελατεία και η μικρή αγορά αποκτούν την ίδια σημαντικότητα με ποσοστό 18% έκαστο. Στη συνέχεια ακολουθούν τα νομικά/φοροτεχνικά ζητήματα και προβλήματα οργάνωσης και διοίκησης με ποσοστό 9%.

Προβλήματα των επιχειρήσεων	Ποσοστό
Στελέχωση Α.Δ	18%
Έλλειψη ρευστότητας	32%
Μειωμένη πελατεία	18%
Ανταγωνισμός	18%
Νομικά/Φοροτεχνικά	9%
Μικρή αγορά	18%
Οργάνωση/Διοίκηση	9%
Total	6%

⁶ Ερώτηση πολλαπλής επιλογής, κατά συνέπεια το άθροισμα είναι μεγαλύτερο του 100%. Σε αυτή

Πίνακας 20: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών

Γράφημα 20: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο των Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών

την περίπτωση εξετάζεται η βαρύτητα της κάθε μεταβλητής από το σύνολο των απαντήσεων.

2.2.1.6 Ακίνητη Περιουσία

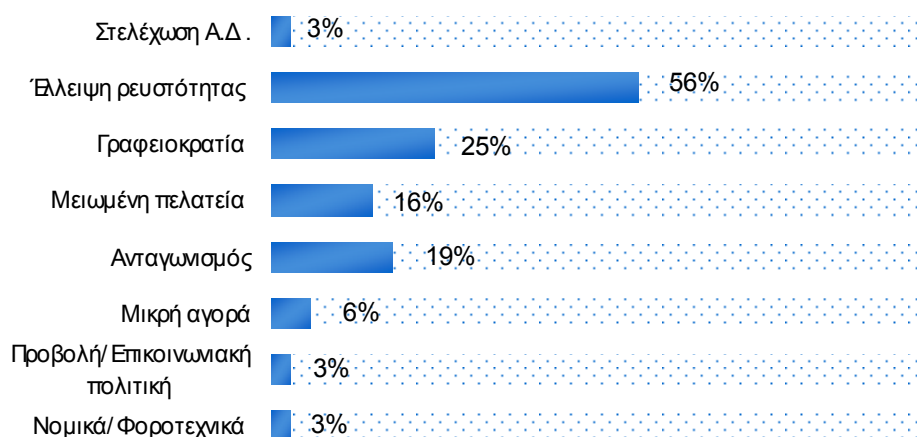
Οι επιχειρήσεις Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας με σημαντικό ποσοστό 56% προβάλλουν την έλλειψη ρευστότητας ως το κύριο πρόβλημά τους. Στη συνέχεια γίνεται λόγος για τη γραφειοκρατία με ποσοστό 25%, τον ανταγωνισμό με ποσοστό 19%

και η μειωμένη πελατεία με 16%.

Με αρκετά μικρότερα ποσοστά εμφανίζονται τα προβλήματα της μικρής αγοράς (6%), της επικοινωνιακής πολιτικής, τα νομικά/Φοροτεχνικά και η στελέχωση ανθρώπινου δυναμικού (3%).

Προβλήματα των επιχειρήσεων	Ποσοστό
Στελέχωση Α.Δ.	3%
Έλλειψη ρευστότητας	56%
Γραφειοκρατία	25%
Μειωμένη πελατεία	16%
Ανταγωνισμός	19%
Μικρή αγορά	6%
Επικοινωνιακή πολιτική	3%
Νομικά/Φοροτεχνικά	3%
Total	7%

Πίνακας 21: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας

Γράφημα 21: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας

⁷ Ερώτηση πολλαπλής επιλογής, κατά συνέπεια το άθροισμα είναι μεγαλύτερο του 100%. Σε αυτή την περίπτωση εξετάζεται η βαρύτητα της κάθε μεταβλητής από το σύνολο των απαντήσεων.

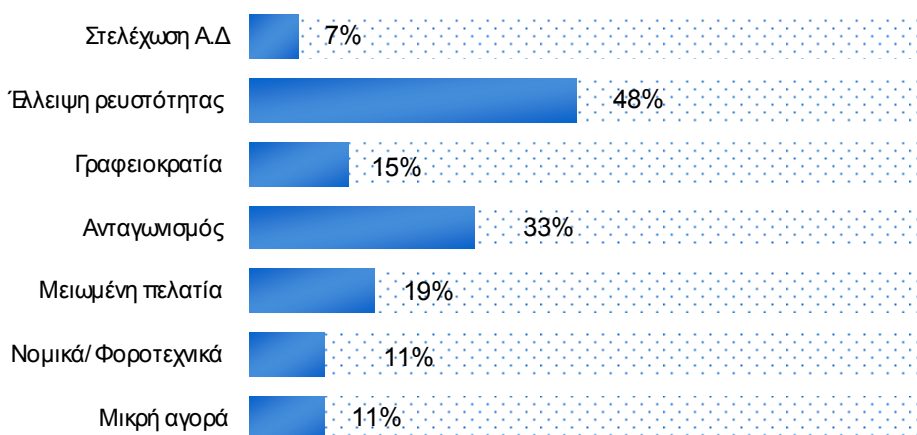
2.2.1.7 Παροχή Υπηρεσιών

Τέλος, στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών, βασικό πρόβλημα αποτελεί για άλλη μια φορά η έλλειψη ρευστότητας με 48%, πλειοψηφία. Ο α-

νταγωνισμός, με 33% ποσοστό εμφανίζεται ως δεύτερο σημαντικό πρόβλημα και έπειτα αναφέρονται με ποσοστό 19% η μειωμένη πελατεία και η γραφειοκρατία σε ποσοστό 15%.

Προβλήματα των επιχειρήσεων		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	Στελέχωση Α.Δ	7%
	Έλλειψη ρευστότητας	48%
	Γραφειοκρατία	15%
	Ανταγωνισμός	33%
	Μειωμένη πελατεία	19%
	Νομικά/Φοροτεχνικά	11%
	Μικρή αγορά	11%
Total		8%

Πίνακας 22: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών

Γράφημα 22: Τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων στον κλάδο

⁸ Ερώτηση πολλαπλής επιλογής, κατά συνέπεια το άθροισμα είναι μεγαλύτερο του 100%. Σε αυτή την περίπτωση εξετάζεται η βαρύτητα της κάθε μεταβλητής από το σύνολο των απαντήσεων.

2.3 ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

2.3.1 Συνολικό δείγμα

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτιμάται η ικανοποίηση των επιχειρηματιών από την έως τώρα πορεία της επιχείρησής τους.

Αναλυτικότερα, πάρα πολύ ικανοποιημένοι εμφανίζονται το 15% των επιχειρηματιών, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών, 42%, δήλωσαν αρκετά ικανοποιημένοι.

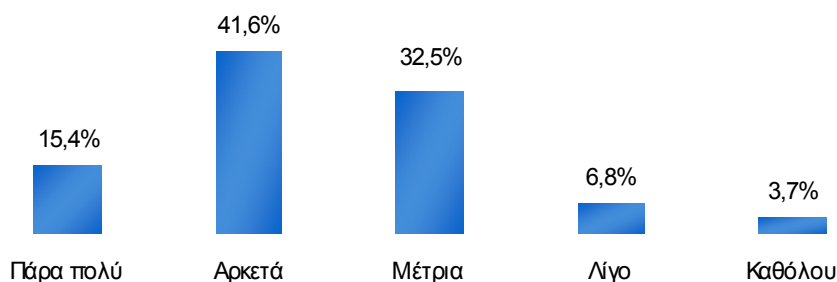
Με φθίνον ποσοστό ακολουθούν ε-

κείνοι που δήλωσαν μέτρια ικανοποιημένοι από την πορεία της επιχείρησής τους (32,5%). Τέλος πολύ μικρό είναι το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν λίγο και καθόλου ικανοποιημένοι από την πορεία της επιχείρησής τους, 7% και 4% αντίστοιχα.

Με άλλα λόγια το μεγαλύτερο ποσοστό, το οποίο υπερβαίνει το 50% δήλωσαν αρκετά έως πάρα πολύ ικανοποιημένοι από τη μέχρι τώρα πορεία της επιχείρησής τους.

Ικανοποίηση από την πορεία της επιχείρησης	Ποσοστό
Πάρα πολύ	15,4%
Αρκετά	41,6%
Μέτρια	32,5%
Λίγο	6,8%
Καθόλου	3,7%
Total	100%

Πίνακας 23: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης

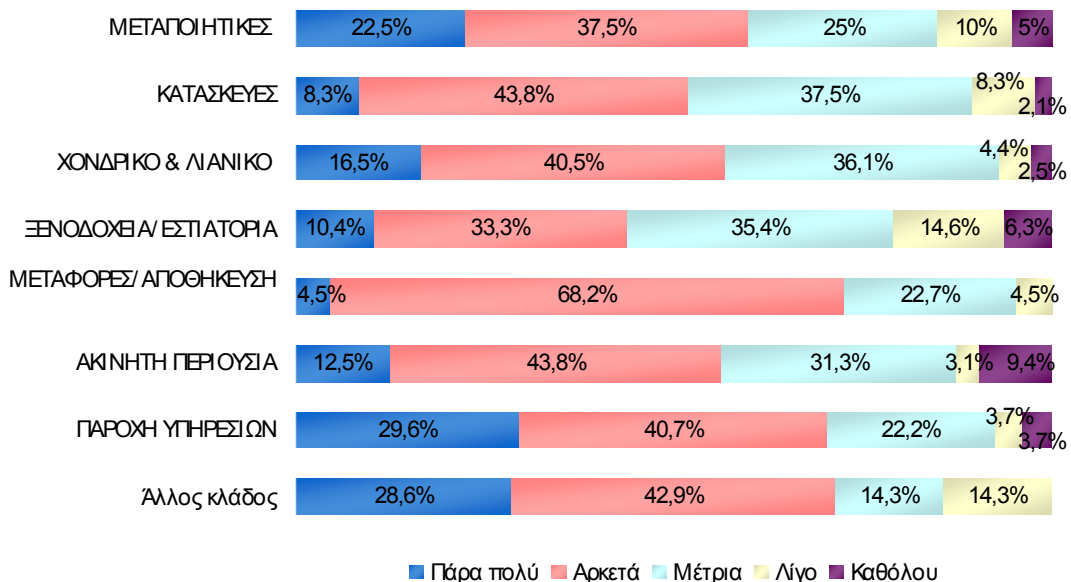
Γράφημα 23: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης

2.3.2 Συνολικό δείγμα ανά κλάδο

Στο γράφημα που ακολουθεί επιχειρείται η συγκριτική απεικόνιση του βαθμού ικανοποίησης από την πορεία των επιχειρήσεων κάθε κλάδου. Παρατηρούμε πως κατά κύριο λόγο στους περισσότερους κλάδους οι επιχειρηματίες δήλωσαν αρκετά ικανοποιημένοι από την εξέλιξη των επιχειρήσεών τους. Ωστόσο στον κλάδο

των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων η μεταβλητή της μέτριας ικανοποίησης εμφανίζεται πρώτη, αλλά με μικρή διαφορά από την μεταβλητή που εκφράζει αρκετή ικανοποίηση την εξέλιξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Στις ενότητες που ακολουθούν αναλύεται ο βαθμός ικανοποίησης ανά κλάδο δραστηριότητας.

Γράφημα 24: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης συγκριτικά

2.3.2.1 Μεταποιητικές

Στον κλάδο της Μεταποίησης το 22,5% των επιχειρηματιών δήλωσαν πάρα πολύ ικανοποιημένοι και το μεγαλύτερο ποσοστό 37,5% δήλωσε αρκετά ικανοποιημένο. Όμως, το ποσοστό που δήλωσε μέτρια ικανοποιημένο (25%) είναι μεγαλύτερο από αυτό που δήλωσε πάρα πολύ. Ακο-

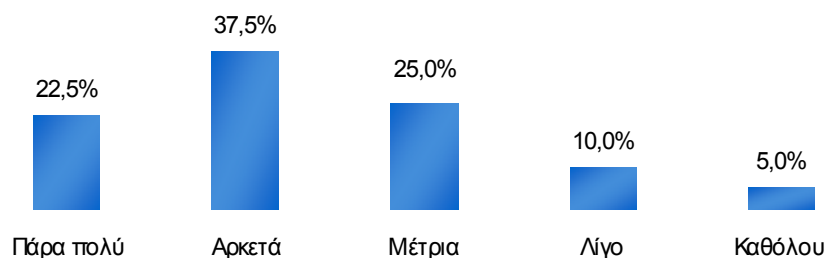
λουθούν εκείνοι που δήλωσαν λίγο ή καθόλου ικανοποιημένοι με ποσοστά 10% και 5% αντίστοιχα.

Να σημειώσουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρηματιών (60%) δηλώνουν αρκετά έως πάρα πολύ ικανοποιημένοι από την έως τώρα πορεία της επιχείρησής τους και μόνο το 15% δηλώνει λίγο έως καθόλου

ικανοποιημένοι.

Ικανοποίηση από την πορεία της επιχείρησης		Ποσοστό
Μεταποιητικές Επιχειρήσεις	Πάρα πολύ	22,5%
	Αρκετά	37,5%
	Μέτρια	25%
	Λίγο	10%
	Καθόλου	5%
Total		100%

Πίνακας 24: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Μεταποίησης

Γράφημα 25: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Μεταποίησης

2.3.2.2 Κατασκευές

Οι επιχειρηματίες του κλάδου των Κατασκευών με ποσοστό 8,3% δήλωσαν πάρα πολύ ικανοποιημένοι, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό (43,8%) δήλωσε αρκετά ικανοποιημένο. Σε ποσοστό 37,5% δείχνουν μέτρια ικανοποιημένοι από την πορεία της επιχείρησης.

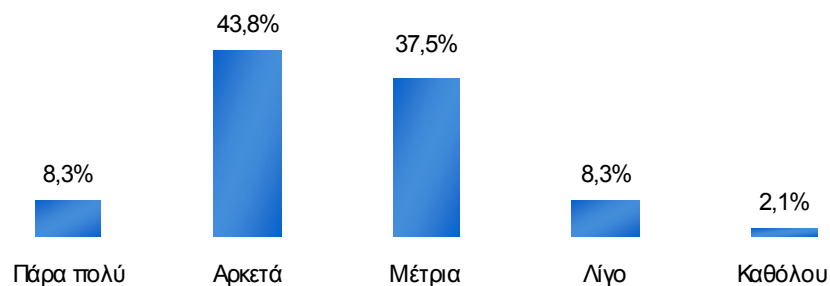
Ακολουθούν με πολύ μικρότερο ποσοστό (8,3%) όσοι δείχνουν «λίγο» ικανοποιημένοι από την εξέλιξη των επιχειρήσεων ενώ μόλις το 2,1% είναι το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν καθόλου ικανοποιημένοι.

Παρατηρούμε λοιπόν πως η πλειοψηφία των επιχειρηματιών του κλάδου τοποθετούνται στην σκάλα ικα-

νοποίησης πάνω του μετρίου από της τους.
την μέχρι τώρα πορεία της επιχείρη-

Ικανοποίηση από την πορεία της επιχείρησης		Ποσοστό
Κατασκευές	Πάρα πολύ	8,3%
	Αρκετά	43,8%
	Μέτρια	37,5%
	Λίγο	8,3%
	Καθόλου	2,1%
Total		100%

Πίνακας 25: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Κατασκευών

Γράφημα 26: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Κατασκευών

2.3.2.3 Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

Στον κλάδο του εμπορίου, πάρα πολύ ικανοποιημένοι από την πορεία της επιχείρησης δήλωσαν το 16,5% των επιχειρηματιών. Η πλειοψηφία των απαντήσεων (40,5%) συγκεντρώνεται στην άποψη αρκετά ικανοποιημένοι από την έως τώρα πορεία της επιχείρησης τους. Σε κοντι-

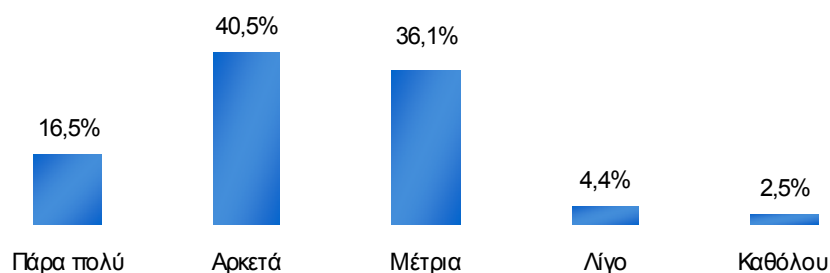
νό ποσοστό (36,1%) όμως ακολουθεί και η άποψη των επιχειρηματιών που δήλωσαν μέτρια ικανοποιημένοι. Τέλος πολύ μικρό είναι το ποσοστό εκείνων που απάντησαν λίγο και καθόλου ικανοποιημένοι, 4,4% και 2,5% αντίστοιχα.

Συμπερασματικά, περισσότεροι από τους μισούς επιχειρηματίες εμφανίζονται από αρκετά έως πάρα πολύ

ικανοποιημένοι από την εξέλιξη της εμπορίου.
επιχείρησής τους, στον κλάδο του

Ικανοποίηση από την πορεία της επιχείρησης		Ποσοστό
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	Πάρα πολύ	16,5%
	Αρκετά	40,5%
	Μέτρια	36,1%
	Λίγο	4,4%
	Καθόλου	2,5%
Total		100%

Πίνακας 26: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου

Γράφημα 27: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου

2.3.2.4 Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων μόλις το 10,4% των επιχειρηματιών εμφανίζονται πάρα πολύ ικανοποιημένοι ενώ το 33,3% αυτών εμφανίζονται αρκετά ικανοποιημένοι. Μέτρια ικανοποιημένοι από την πορεία της επιχείρησης εμφανίζεται η πλειοψηφία των επιχειρηματιών με 35,4%, δηλαδή λίγο περισσό-

τεροι σε σχέση με τους αρκετά ικανοποιημένους. Παρόλα αυτά το 14,6%, δηλαδή μεγαλύτερο ποσοστό από αυτό των πάρα πολύ ικανοποιημένων, δηλώνει λίγο ικανοποιημένο και ακολουθεί το 6% που εκφράζεται ως καθόλου ικανοποιημένο.

Συμπερασματικά, λιγότεροι από τους μισούς επιχειρηματίες δηλώνουν από αρκετά έως πάρα πολύ ικανοποιημέ-

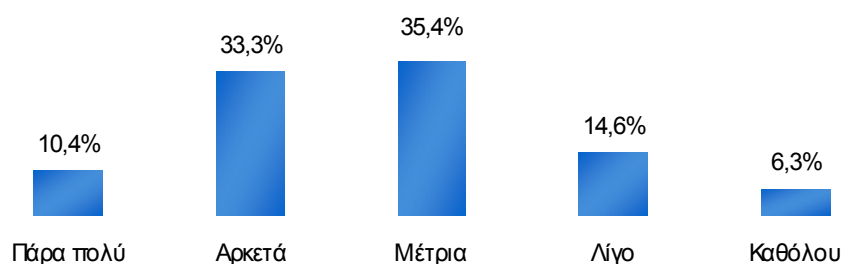

νοι. Η πλειοψηφία αυτών κλίνει στην άποψη λίγο έως μέτρια ικανοποιημέ-

νοι από την πορεία της επιχείρησης.

Ικανοποίηση από την πορεία της επιχείρησης		Ποσοστό
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	Πάρα πολύ	10,4%
	Αρκετά	33,3%
	Μέτρια	35,4%
	Λίγο	14,6%
	Καθόλου	6,3%
Total		100%

Πίνακας 27: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων

Γράφημα 28: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων

2.3.2.5 Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

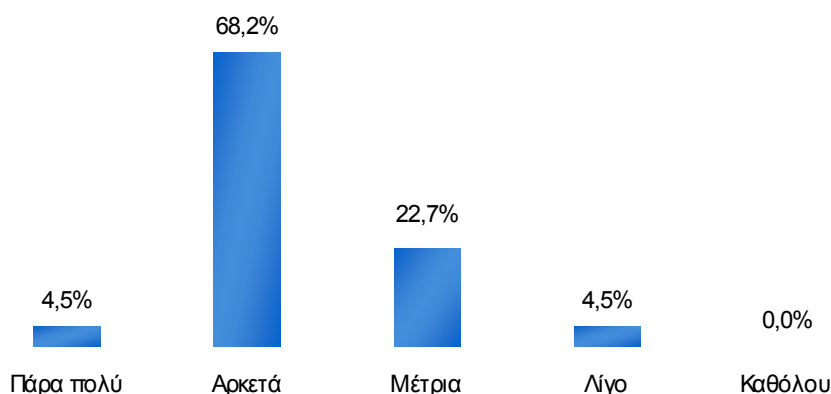
Στον τομέα των Μεταφορών πάρα πολύ ικανοποιημένοι δήλωσαν το 4,5% ενώ εντυπωσιάζει το ποσοστό (68,2%) εκείνων που δηλώνουν αρκετά ικανοποιημένοι από την πορεία της επιχείρησης. Σε μέτρια ικανοποίηση εμφανίζεται το 22,7% των επιχειρηματιών. Τέλος το 4,5% δήλωσαν

λίγο ικανοποιημένοι. Αξιοσημείωτο, επίσης, είναι το γεγονός ότι κανένας εκ των ερωτηθέντων δε δήλωσε καθόλου ικανοποιημένος.

Συμπερασματικά, το 90% περίπου των επιχειρηματιών, δηλαδή σε απόλυτη σχεδόν πλειοψηφία, δήλωσαν από μέτρια έως αρκετά ικανοποιημένοι από την πορεία της επιχείρησής τους.

Ικανοποίηση από την πορεία της επιχείρησης		Ποσοστό
<i>Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες</i>	Πάρα πολύ	4,5%
	Αρκετά	68,2%
	Μέτρια	22,7%
	Λίγο	4,5%
	Καθόλου	0%
Total		100%

Πίνακας 28: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών

Γράφημα 29: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο των Μεταφορών, Αποθήκευσης & Επικοινωνιών

2.3.2.6 Ακίνητη Περιουσία

Οι επιχειρηματίες του κλάδου Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας εμφανίζονται πάρα πολύ ικανοποιημένοι με ποσοστό 12,5% και αρκετά ικανοποιημένοι στο μεγαλύτερο ποσοστό τους (43,8%).

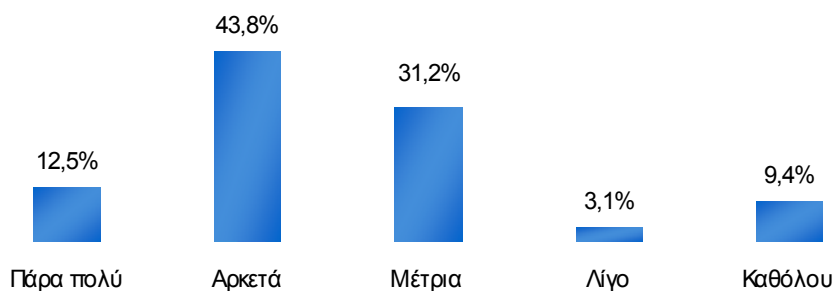
Μέτρια ικανοποιημένοι από την πο-

ρεία της επιχείρησης εμφανίζονται το 31,2% των επιχειρηματιών ενώ πολύ μικρότερο είναι το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν λίγο ικανοποιημένοι από την εξέλιξη της επιχείρησής τους (3,1%).

Εμφανίζεται, όμως και ένα ποσοστό της τάξης του 9,4% που δηλώνει καθόλου ικανοποιημένο.

Ικανοποίηση από την πορεία της επιχείρησης		Ποσοστό
Ακίνητη Περιουσία	Πάρα πολύ	12,5%
	Αρκετά	43,8%
	Μέτρια	31,2%
	Λίγο	3,1%
	Καθόλου	9,4%
Total		100%

Πίνακας 29: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας

Γράφημα 30: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας

2.3.2.7 Παροχή Υπηρεσιών

Στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών το 29,6% των επιχειρηματιών εμφανίζονται πάρα πολύ ικανοποιημένοι από την πορεία της επιχείρησής τους και να σημειωθεί ότι είναι αρκετά αυξημένο σε σχέση με το αντίστοιχο των υπολοίπων κλάδων.

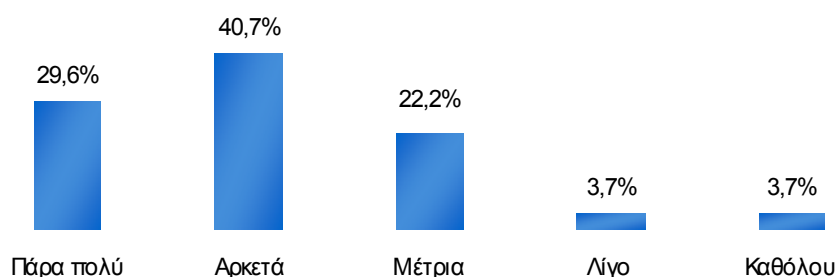
Το 40,7% των επιχειρηματιών εμφανίζονται αρκετά ικανοποιημένοι ενώ το 22,2% των επιχειρηματιών εμφα-

νίζονται μέτρια ικανοποιημένοι από την εξέλιξη της επιχείρησής τους. Με πολύ μικρά ποσοστά (3,7%) εκφράζονται οι λίγο και καθόλου ικανοποιημένοι.

Συμπερασματικά, ο κλάδος της παροχής υπηρεσιών στη συνολική του εικόνα φαίνεται να είναι αυτός που διατηρεί τους περισσότερους ικανοποιημένους επιχειρηματίες από την έως τώρα πορεία της επιχείρησής τους.

Ικανοποίηση από την πορεία της επιχείρησης		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	Πάρα πολύ	29,6%
	Αρκετά	40,7%
	Μέτρια	22,2%
	Λίγο	3,7%
	Καθόλου	3,7%
Total		100%

Πίνακας 30: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών

Γράφημα 31: Μέτρηση της ικανοποίησης από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών

2.4 ΝΕΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΡΙΕΤΙΑ

2.4.1 Συνολικό δείγμα

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η πρόθεση των επιχειρήσεων για παροχή νέων προϊόντων ή υπηρεσιών την επόμενη τριετία.

Το 43,7% των επιχειρήσεων ενδιαφέρεται σίγουρα να ανανεώσει ή/και να εμπλουτίσει τον κατάλογο των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προσφέρει. Αν συμπεριληφθεί μάλιστα

και το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι έχουν ισχυρή πρόθεση για παροχή νέων προϊόντων/υπηρεσιών (11,1%), τότε προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι μισές περίπου επιχειρήσεις της Θεσσαλίας φαίνεται να αναζητούν το νέο και ενδιαφέρονται για την επέκταση ή/και τη διαφοροποίηση τους.

Από την άλλη πλευρά υπάρχει ένα

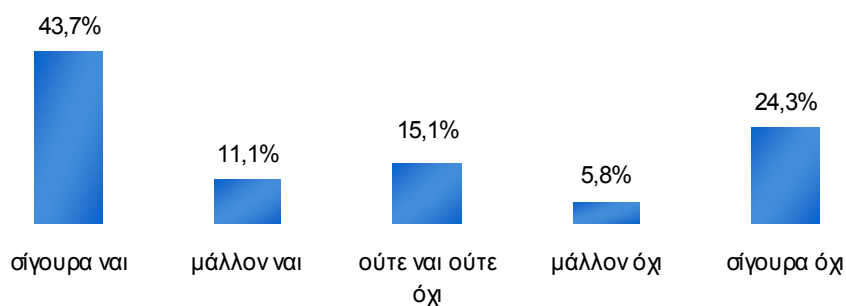
ποσοστό της τάξης του 15,1% που δηλώνει αβέβαιο ως προς την επιλογή αυτή ενώ δεν είναι αμελητέο το ποσοστό που τείνει προς την διατή-

ρηση της υπάρχουσας γκάμας.

Πιο συγκεκριμένα, μάλλον όχι δηλώνει το 5,8% και σίγουρα όχι δηλώνει το 24,3%.

Νέα προϊόντα/υπηρεσίες στην επόμενη τριετία	Ποσοστό
Σίγουρα ναι	43,7%
Μάλλον ναι	11,1%
Ούτε ναι ούτε όχι	15,1%
Μάλλον όχι	5,8%
Σίγουρα όχι	24,3%
Total	100%

Πίνακας 31: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία

Γράφημα 32: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία

2.4.2 Συνολικό δείγμα ανά κλάδο

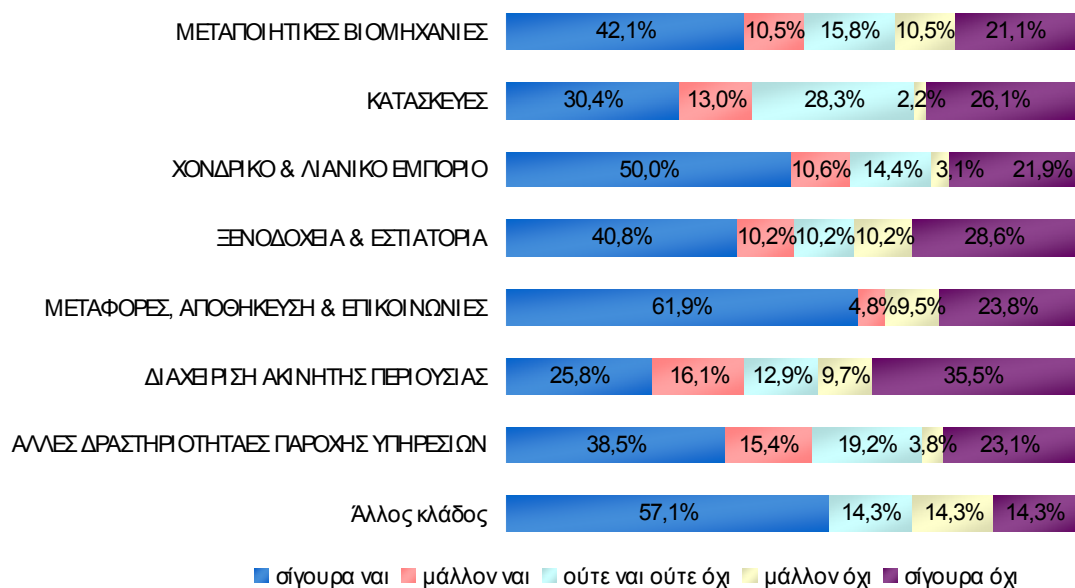
Το παρακάτω γράφημα εμφανίζει την πρόθεση των επιχειρηματιών για παροχή νέων προϊόντων/υπηρεσιών ανά κλάδο δραστηριοποίησης.

Η πρόθεση των επιχειρηματιών των περισσότερων κλάδων να επεκτείνουν η/και να διαφοροποιήσουν τα

προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρουν είναι θετική.

Ιδιαίτερα στην περίπτωση του κλάδου των Μεταφορών το 62% των επιχειρηματιών προτίθενται να ανανεώσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες. Επίσης, σημαντικό είναι το αντίστοιχο ποσοστό για τον κλάδο

του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου, 50%.

Γράφημα 33: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία ανά κλάδο

2.4.2.1 Μεταποίηση

Στον κλάδο της Μεταποίησης το 42,1% των επιχειρηματιών δήλωσαν ότι σίγουρα πρόκειται να παρέχουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες και το 10,5% απάντησε μάλλον ναι.

Αναποφάσιστοι εμφανίζονται οι επιχειρηματίες σε ποσοστό 15,8% ενώ ακολουθεί το 10,5% των επιχειρηματιών που δήλωσαν ότι μάλλον δεν έχουν σκοπό να παρέχουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

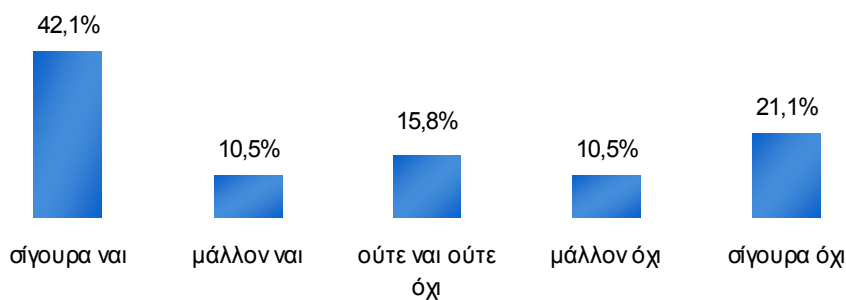
Τέλος, αξίζει προσοχής το 21,1% περίπου που είναι σίγουροι ότι δε θα παρέχουν νέα προϊόντα ή υπηρεσίες στην επόμενη τριετία.

Επομένως, στον κλάδο της Μεταποίησης, η μεγαλύτερη τάση δείχνει θετική διάθεση για παροχή νέων προϊόντων/υπηρεσιών, ωστόσο δεν είναι και αμελητέα η τάση όσων έχουν αρνητική πρόθεση ως προς το εν λόγω ζητούμενο.

Νέα προϊόντα/υπηρεσίες στην επόμενη τριετία		Ποσοστό
Μεταποιητικές Επιχειρήσεις	Σίγουρα ναι	42,1%
	Μάλλον ναι	10,5%
	Ούτε ναι ούτε όχι	15,8%

Μάλλον όχι	10,5%
Σίγουρα όχι	21,1%
Total	100%

Πίνακας 32: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Μεταποίηση

Γράφημα 34: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Μεταποίηση

2.4.2.2 Κατασκευές

Στον κλάδο των Κατασκευών το 30,4% των επιχειρηματιών απάντησαν ότι σίγουρα προτίθενται να παρέχουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες, και το 13% αυτών δήλωσαν μάλλον ναι. Το 28,3% των επιχειρηματιών εμφανίζονται αναποφάσιστοι σχετικά με το εν λόγω ζήτημα ενώ σημαντικό είναι το 26,1% που απάντησε πως σίγουρα δεν πρόκειται να παρέχει

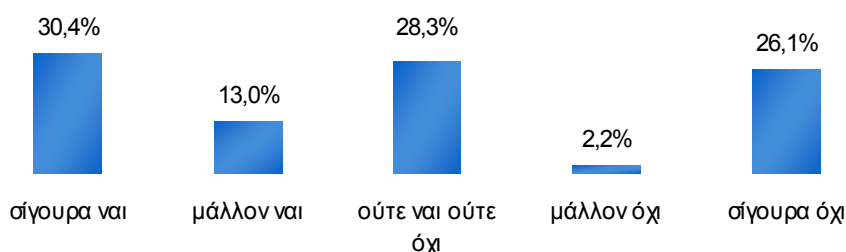
νέα προϊόντα και υπηρεσίες την επόμενη τριετία.

Συμπερασματικά, οι απόψεις των επιχειρηματιών του κλάδου των κατασκευών μοιράζονται στα δύο άκρα σχετικά με την πρόθεση τους αναφορικά με την παροχή νέων προϊόντων και υπηρεσιών, με τη ζυγαριά να κλείνει κάπως προς τη θετική πρόθεση.

Νέα προϊόντα/υπηρεσίες στην επόμενη τριετία		Ποσοστό
Κατασκευές	Σίγουρα ναι	30,4%
	Μάλλον ναι	13%
	Ούτε ναι ούτε όχι	28,3%

Μάλλον όχι	2,2%
Σίγουρα όχι	26,1%
Total	100%

Πίνακας 33: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στις Κατασκευές

Γράφημα 35: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στις Κατασκευές

2.4.2.3 Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο

Στον κλάδο του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου εμφανίζεται πιο ξεκάθαρα η θετική πρόθεση για παροχή νέων προϊόντων και υπηρεσιών με ποσοστό 50% να δηλώνει ότι σίγουρα προτίθεται να παρέχει νέα προϊόντα ή/και υπηρεσίες. Τα υπόλοιπα ποσοστά κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα. Το 10,6% των επιχειρηματιών απάντησε μάλλον ναι στην σχετική ερώτηση, ενώ το 14,4% των επι-

χειρηματιών εμφανίζονται αναποφάσιστοι.

Τέλος το 3,1% απάντησαν πως μάλλον δεν πρόκειται να παρέχουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες και το 21,9% σίγουρα όχι.

Συμπερασματικά περίπου το 60% των επιχειρηματιών του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου απάντησε μάλλον ναι και σίγουρα ναι σχετικά με την παροχή νέων προϊόντων και υπηρεσιών την επόμενη τριετία.

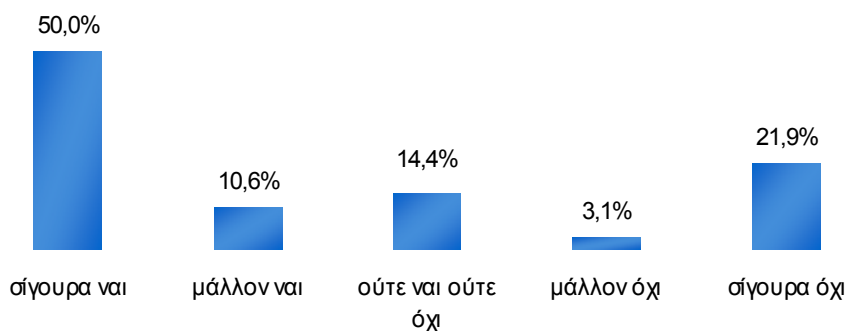
Νέα προϊόντα/υπηρεσίες στην επόμενη τριετία

Ποσοστό

Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	Σίγουρα ναι	50%
	Μάλλον ναι	10,6%
	Ούτε ναι ούτε όχι	14,4%
	Μάλλον όχι	3,1%
	Σίγουρα όχι	21,9%
Total		100%

Πίνακας 34: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο

Γράφημα 36: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο

2.4.2.4 Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Στον κλάδο των Εστιατορίων & Ξενοδοχείων το 40,8% των επιχειρηματιών απάντησε ότι σίγουρα προτίθεται να εισάγει στην επιχείρηση νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

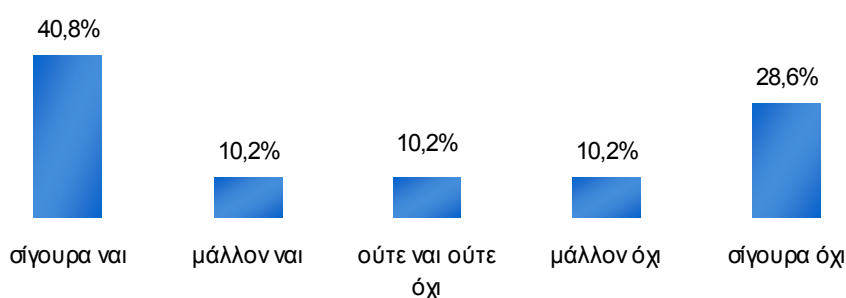
Το ποσοστό εκείνων που απάντησαν «μάλλον ναι», «ούτε ναι, ούτε όχι» και «μάλλον όχι» στην σχετική ερώτηση, καταλαμβάνει αντίστοιχα το 10,2% των ερωτηθέντων επιχειρηματιών.

Τέλος το 28,6% των επιχειρηματιών απάντησαν σίγουρα όχι.

Συμπερασματικά, το 40% των επιχειρηματιών του κλάδου των Ξενοδοχείων και των Εστιατορίων δηλώνει θετική πρόθεση, το 30% περίπου κινείται γύρω από την ουδέτερη απάντηση και το υπόλοιπο 30% περίπου εξέφρασε αρνητική πρόθεση για παροχή νέων προϊόντων και υπηρεσιών την επόμενη τριετία.

Νέα προϊόντα/υπηρεσίες στην επόμενη τριετία		Ποσοστό
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	Σίγουρα ναι	40,8%
	Μάλλον ναι	10,2%
	Ούτε ναι ούτε όχι	10,2%
	Μάλλον όχι	10,2%
	Σίγουρα όχι	28,6%
Total		100%

Πίνακας 35: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Γράφημα 37: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

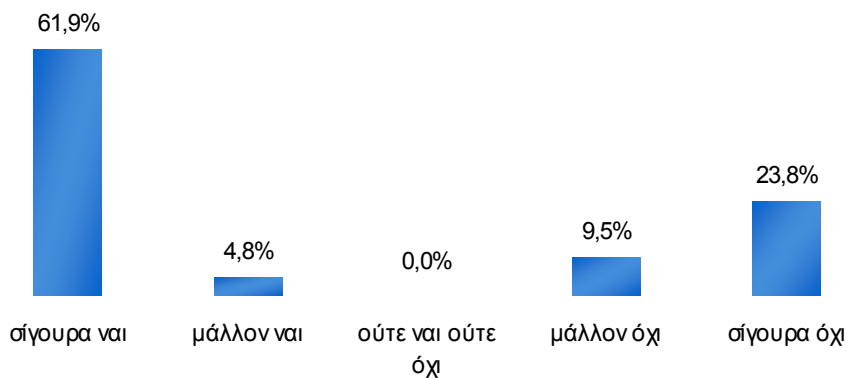
2.4.2.5 Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

Στον κλάδο των Μεταφορών οι επιχειρηματίες στο μεγαλύτερο ποσοστό, 61,9%, εμφανίζονται να επιθυμούν ξεκάθαρα να προσφέρουν νέα προϊόντα/υπηρεσίες την επόμενη τριετία. Δεύτερο σε σειρά κατάταξης αλλά αρκετά μικρότερο, 23,8%, είναι

το ποσοστό όσων αναφέρουν ξεκάθαρα ότι δεν προτίθενται να παρέχουν νέα προϊόντα ή/και υπηρεσιών. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι κανείς δεν απάντησε με αβεβαιότητα και το υπόλοιπο ποσοστό κλίνει είτε προς τη μια είτε προς την άλλη κατεύθυνση. Με άλλα λόγια, το 4,8% δήλωσε «μάλλον ναι» ενώ το 9,5% «μάλλον όχι» στη σχετική ερώτηση.

Νέα προϊόντα/υπηρεσίες στην επόμενη τριετία		Ποσοστό
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	Σίγουρα ναι	61,9%
	Μάλλον ναι	4,8%
	Ούτε ναι ούτε όχι	0%
	Μάλλον όχι	9,5%
	Σίγουρα όχι	23,8%
Total		100%

Πίνακας 36: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στις Μεταφορές

Γράφημα 38: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στις Μεταφορές

2.4.2.6 Ακίνητη Περιουσία

Στον κλάδο της Ακίνητης Περιουσίας το 25,8% των επιχειρηματιών του κλάδου, δήλωσαν ότι σίγουρα προτίθενται να παρέχουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες την επόμενη τριετία.

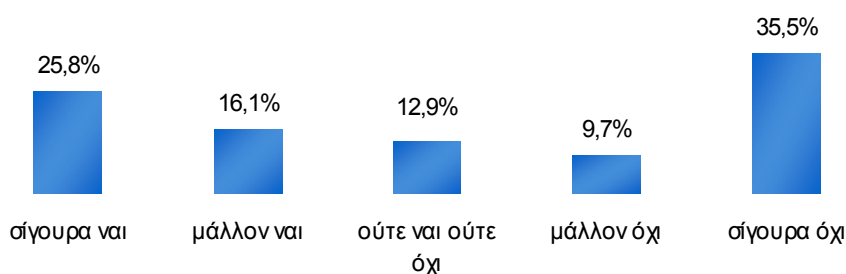
Ακολουθεί το 16,1% των επιχειρηματιών όπου απάντησαν μάλλον ναι και το 12,9% αυτών που δεν έχει α-

κόμη ξεκάθαρη πρόθεση.

Το 9,7% των επιχειρηματιών δήλωσαν ότι μάλλον δεν πρόκειται να παρέχουν νέα προϊόντα/υπηρεσίες ενώ η απάντηση που πλειοψηφεί έναντι των άλλων, είναι αυτή που δείχνει την αρνητικότητα των επιχειρηματιών του κλάδου να παρέχουν νέα προϊόντα/υπηρεσίες την επόμενη τριετία, με ποσοστό 35,5%.

Νέα προϊόντα/υπηρεσίες στην επόμενη τριετία		Ποσοστό
Ακίνητη Περιουσία	Σίγουρα ναι	25,8%
	Μάλλον ναι	16,1%
	Ούτε ναι ούτε όχι	12,9%
	Μάλλον όχι	9,7%
	Σίγουρα όχι	35,5%
Total		100%

Πίνακας 37: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Ακίνητη Περιουσία

Γράφημα 39: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Ακίνητη Περιουσία

2.4.2.7 Παροχή Υπηρεσιών

Στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών το πλειοψηφικό ποσοστό 38,5% των επιχειρηματιών δήλωσε ότι σίγουρα προτίθεται να παρέχει νέα προϊόντα ή/και υπηρεσίες και μάλλον ναι απάντησε το 15,4%.

Το 19,2% είναι αναποφάσιστο σχετικά με το θέμα ενώ μόλις το 3,8% α-

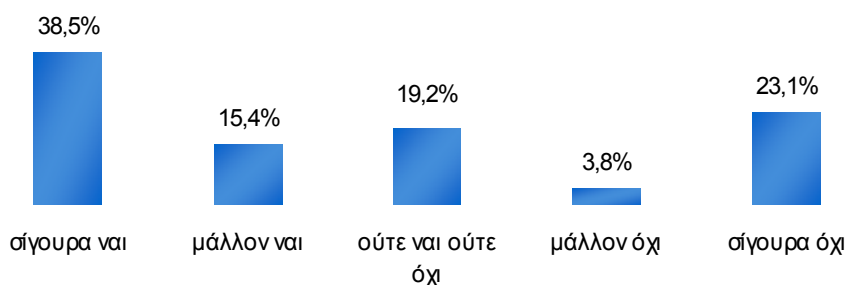
πάντησε μάλλον όχι.

Ωστόσο, το 23,1% δείχνει την αρνητική του πρόθεση σχετικά με το θέμα.

Σίγουρα, όμως η τάση των περισσότερων είναι να ανανεώσουν, εμπλουτίσουν ή/και βελτιώσουν τα παρεχόμενα προϊόντα ή/και υπηρεσίες την επόμενη τριετία.

Νέα προϊόντα/υπηρεσίες στην επόμενη τριετία		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	Σίγουρα ναι	38,5%
	Μάλλον ναι	15,4%
	Ούτε ναι ούτε όχι	19,2%
	Μάλλον όχι	3,8%
	Σίγουρα όχι	23,1%
Total		100%

Πίνακας 38: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Παροχή Υπηρεσιών

Γράφημα 40: Πρόθεση παροχής νέων προϊόντων/υπηρεσιών στην επόμενη τριετία στην Παροχή Υπηρεσιών

2.5 Συνθήκες Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας

2.5.1 Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζεται η άποψη των επιχειρηματιών σχετικά με το ρόλο της οικονομικής στήριξης ως προς την εκκίνηση μιας επιχείρησης.

Πιο συγκεκριμένα, οι ερωτηθέντες

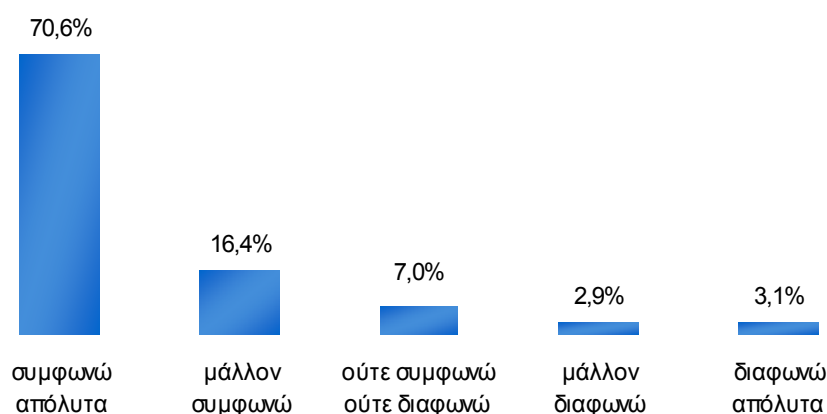
κλήθηκαν να δηλώσουν πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την πρόταση «Είναι δύσκολο να ξεκινήσει κάποιος μία δική του επιχείρηση λόγω της ελλιπούς οικονομικής στήριξης». Είναι ιδιαίτερα υψηλό το ποσοστό των επιχειρηματιών που συμφωνούν απόλυτα με την εν λόγω πρόταση, 70,6%. Με άλλα λόγια, οι περισσότε-

ροι επιχειρηματίες πιστεύουν ότι η οικονομική στήριξη αποτελεί πολύ

σημαντικό παράγοντα για την εκκίνηση μιας επιχείρησης.

Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης	Ποσοστό
Συμφωνώ απόλυτα	70,6%
Μάλλον συμφωνώ	16,4%
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	7%
Μάλλον διαφωνώ	2,9%
Διαφωνώ απόλυτα	3,1%
Total	100%

Πίνακας 39: Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης

Γράφημα 41: Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλιπούς οικονομικής στήριξης

2.5.2 Δυσκολία επιχειρηματικής εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών

Ακολούθως, παρουσιάζεται η άποψη των επιχειρηματιών σχετικά με το ρόλο των περίπλοκων διαδικασιών κατά την εκκίνηση μιας επιχείρησης. Οι περίπλοκες διαδικασίες φωτογραφίζουν κυρίως το παράγοντα γραφειοκρατία του δημοσίου. Το 50,1%,

των ερωτηθέντων συμφωνεί απόλυτα με την άποψη ότι «είναι δύσκολο να ξεκινήσει κανείς μια δική του επιχείρηση λόγω των περίπλοκων διαδικασιών».

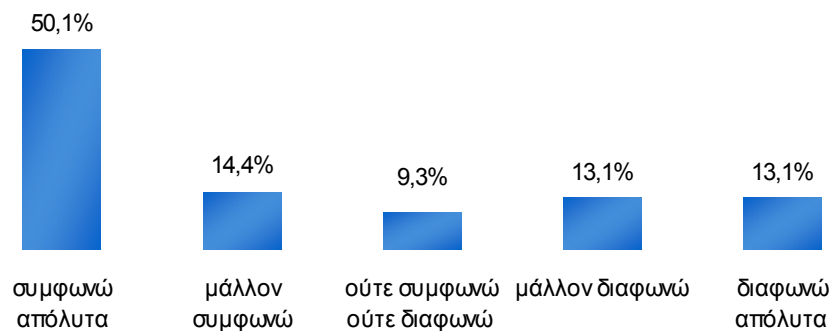
Ταυτόχρονα, το εναπομείναν ποσοστό μοιράζεται σχεδόν ισόποσα στις υπόλοιπες απαντήσεις. Με την άποψη «μάλλον συμφωνώ» τάσσεται το 14,4% ενώ με τις απόψεις «μάλλον

διαφωνώ» και «διαφωνώ απόλυτα» το ποσοστό που τις υποστηρίζει είναι όμοιο και στις δύο περιπτώσεις, 13,1%. Τέλος, ένα μικρότερο ποσο-

στό 9,3% υποστηρίζει ότι οι περίπλοκες διαδικασίες μάλλον δεν επηρεάζουν την επιχειρηματική εκκίνηση.

Δυσκολία επιχειρηματικής εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών	Ποσοστό
Συμφωνώ απόλυτα	50,1%
Μάλλον συμφωνώ	14,4%
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	9,3%
Μάλλον διαφωνώ	13,1%
Διαφωνώ απόλυτα	13,1%
Total	100%

Πίνακας 40: Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών

Γράφημα 42: Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών

2.5.3 Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης

Στην πρόταση σχετικά με το πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να συγκεντρωθούν επαρκής πληροφορίες για την εκκίνηση μιας επιχείρησης αξίζει να σημειωθούν τα παρακάτω.

Το 26,3% των επιχειρηματιών συμ-

φωνεί απόλυτα, θεωρούν δηλαδή ότι είναι δύσκολο να συγκεντρωθούν επαρκείς πληροφορίες για την έναρξη μιας επιχείρησης.

Ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά και σχεδόν ισάριθμα οι απαντήσεις «μάλλον συμφωνώ», «ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ» και «μάλλον διαφωνώ».

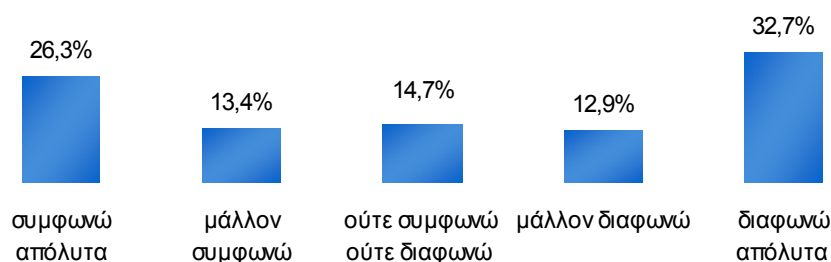
Απεναντίας το μεγαλύτερο ποσοστό, 32,7%, θεωρεί ότι δεν είναι δύσκολο να συγκεντρωθούν επαρκής πληροφορίες σχετικά με το πώς μπορεί να ξεκινήσει μια επιχείρηση.

Εξετάζοντας με μια συνοπτική ματιά

την στατιστική της συγκεκριμένης άποψης, αυτό που πρέπει να σημειωθεί, είναι ότι οι απόψεις των επιχειρηματιών δεν ακολουθούν μια τάση, αλλά δίστανται, καταλαμβάνοντας κυρίως τα δύο άκρα.

Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης	Ποσοστό
Συμφωνώ απόλυτα	26,3%
Μάλλον συμφωνώ	13,4%
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	14,7%
Μάλλον διαφωνώ	12,9%
Διαφωνώ απόλυτα	32,7%
Total	100%

Πίνακας 41: Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης

Γράφημα 43: Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης

2.5.4 Εκτίμηση ευνοϊκότητας οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση

Μεγάλη εντύπωση προκαλεί η τοποθέτηση των ερωτηθέντων σχετικά με το αν είναι ευνοϊκό το τρέχον οικονομικό

κλίμα για τους ανθρώπους που θέλουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση.

Το 71,9%, δηλώνει ότι το τρέχον οικονομικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για κάποια επιχειρηματική εκκίνηση και

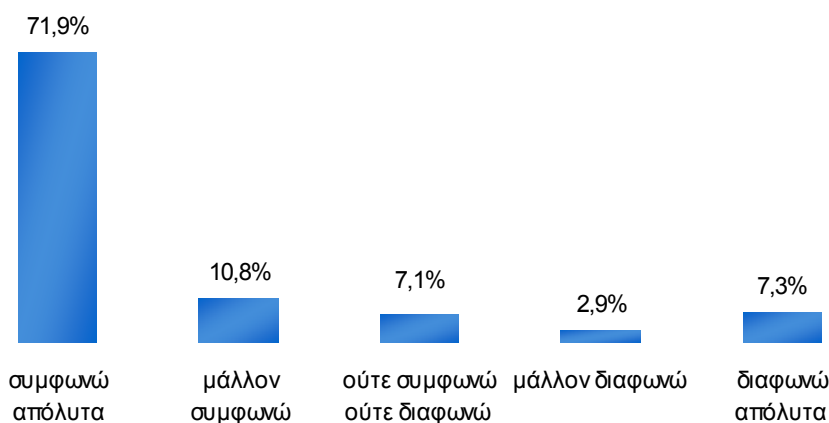

μόνο το 7,3% υποστηρίζει με βεβαιότητα την αντίθετη άποψη. Επομένως, οι επιχειρηματίες στη συγκεκριμένη άποψη υπογραμμίζουν πως

βλέπουν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση, γεγονός που πηγάζει από την επιρροή του κλίματος στις υφιστάμενες επιχειρήσεις.

Μη ευνοϊκό τρέχον οικονομικό κλίμα εκκίνησης	Ποσοστό
Συμφωνώ απόλυτα	71,9%
Μάλλον συμφωνώ	10,8%
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	7,1%
Μάλλον διαφωνώ	2,9%
Διαφωνώ απόλυτα	7,3%
Total	100%

Πίνακας 42: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση

Γράφημα 44: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση

2.5.5 Βαθμός δυσκολίας για την επιχειρηματική εκκίνηση

Ακολουθεί ο πίνακας, στον οποίο εμφανίζεται ο βαθμός δυσκολίας (1 έως 5), κατά μέσο όρο, για τις συνθήκες επιχειρηματικής εκκίνησης. Ως δυσκολότερος παράγοντας υποδεικνύεται η ελλιπής οικονομική στήριξη. Με άλλα λόγια, η γνώμη των επι-

χειρηματιών συγκλίνει στο γεγονός ότι για να ξεκινήσει μια επιχείρηση, το πιο σημαντικό γεγονός είναι η οικονομική στήριξη.

Ταυτόχρονα, κατατάσσεται δεύτερος παράγοντας, επιχειρηματικής δυσκολίας, το οικονομικό περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα, το τρέχον οικονομικό κλίμα θεωρείται αρκετά δυσμενές για

την έναρξη οποιασδήποτε επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Επίσης, άνω του μέσου όρου δυσκολίας, εμφανίζεται και ο παράγοντας της γραφειοκρατίας, δηλαδή, φέρει σημαντικά εμπόδια στην εκκίνηση μιας επιχείρησης.

Τέλος, υποστηρίζεται ότι η δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφο-

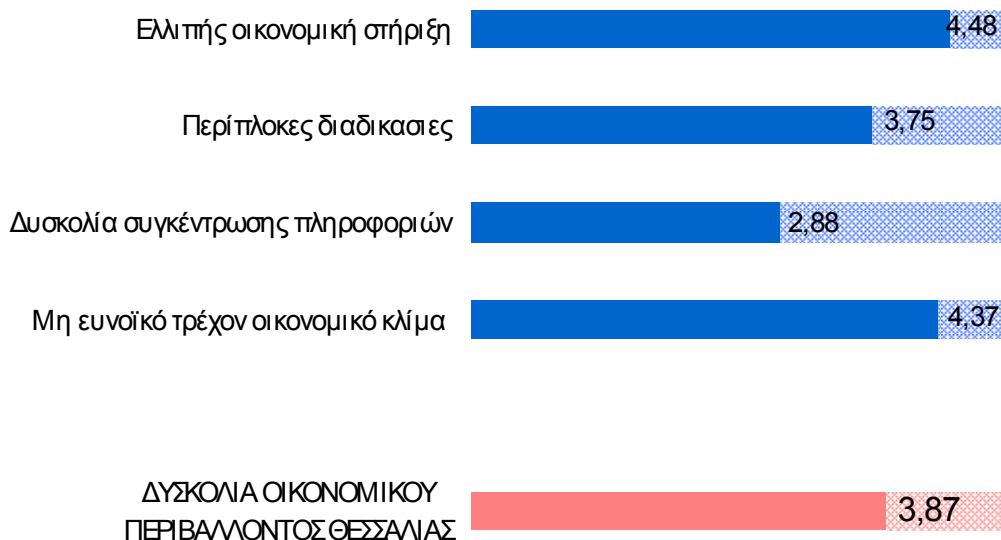
ριών για τη δημιουργία μιας επιχείρησης δεν αποτελούν σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα για την έναρξη μιας επιχείρησης, συγκριτικά με τους υπόλοιπους παράγοντες

Το γενικότερο συμπέρασμα του πίνακα είναι ότι ο μέσος όρος του βαθμού δυσκολίας για την επιχειρηματική εκκίνηση θεωρείται υψηλός, πλησιάζοντας το 4.

Μη ευνοϊκό τρέχον οικονομικό κλίμα εκκίνησης	Μέσος όρος ⁹
Δυσκολία εκκίνησης λόγω ελλειπούς οικονομικής στήριξης	4,48
Δυσκολία εκκίνησης λόγω περίπλοκων διαδικασιών	3,75
Δυσκολία συγκέντρωσης επαρκών πληροφοριών εκκίνησης	2,88
Μη ευνοϊκό τρέχον οικονομικό κλίμα εκκίνησης	4,37
ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	3,87

Πίνακας 43: Βαθμός δυσκολίας οικονομικού περιβάλλοντος

⁹ Πρόκειται για τον μέσο όρο που προκύπτει από ερώτηση πεντάβαθμης κλίμακας, από 1= Διαφωνώ Απόλυτα έως 5= Συμφωνώ Απόλυτα. Δηλαδή στο σημείο 5 βρίσκεται ο μέγιστος βαθμός δυσκολίας.

Γράφημα 45: Βαθμός δυσκολίας οικονομικού περιβάλλοντος

2.5.6 Βαθμός δυσκολίας για την επιχειρηματική εκκίνηση ανά κλάδο

Ακολουθως, παρουσιάζεται ο βαθμός δυσκολίας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος ανά κλάδο στη Θεσσαλία.

Ο κλάδος των Κατασκευών φαίνεται να δηλώνει τη μεγαλύτερη δυσκολία

εκκίνησης σύμφωνα με το οικονομικό περιβάλλον. Στη συνέχεια, ακολουθούν οι κλάδοι των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων και του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου.

Οι υπόλοιποι κλάδοι ακολουθούν χωρίς μεγάλη διαφορά από τους προηγούμενους.

Εκτίμηση οικονομικού κλίματος εκκίνησης	Μέσος όρος
Μεταποιητικές	3,74
Κατασκευές	4,03
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	3,90
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	3,97
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	3,58
Ακίνητη Περιουσία	3,74
Παροχή Υπηρεσιών	3,85

Πίνακας 44: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση ανά κλάδο

Γράφημα 46: Εκτίμηση οικονομικού κλίματος ως προς την επιχειρηματική εκκίνηση ανά κλάδο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

3.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

3.1.1 Εξέλιξη της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα

Σχετικά με την απασχόληση των εργαζομένων στις επιχειρήσεις ο παρακάτω πίνακας φανερώνει τα εξής.

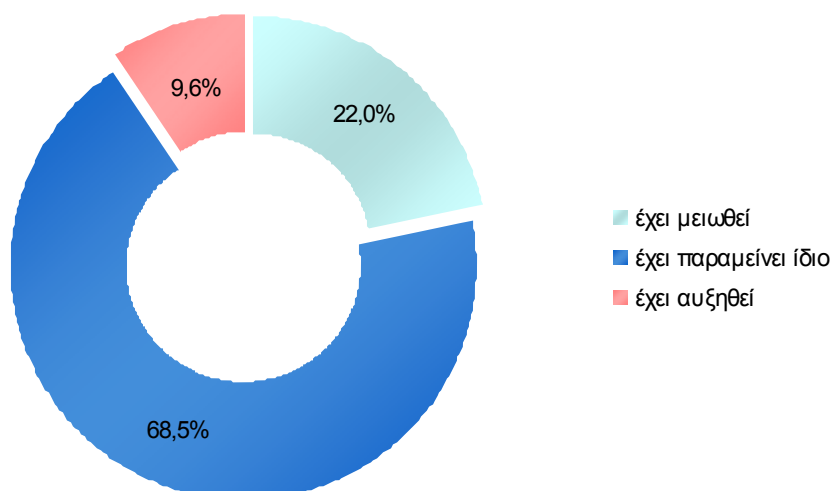
Το 22% των επιχειρηματιών δήλωσαν πως το ανθρώπινο δυναμικό της επι-

χείρησης έχει μειωθεί σε σχέση με πέρυσι. Ωστόσο το μεγαλύτερο ποσοστό (68,5%) απάντησε πως δεν έχει υπάρξει διαφοροποίηση σε σχέση με τον αριθμό του προσωπικού.

Τέλος το ποσοστό των επιχειρηματιών που δήλωσαν αύξηση του προσωπικού σε σχέση με πέρυσι είναι το μικρότερο και ανέρχεται στο 9,6%.

Ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με πέρυσι	Ποσοστό
Έχει μειωθεί	22%
Έχει παραμείνει ίδιο	68,5%
Έχει αυξηθεί	9,6%
Total	100%

Πίνακας 45: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι

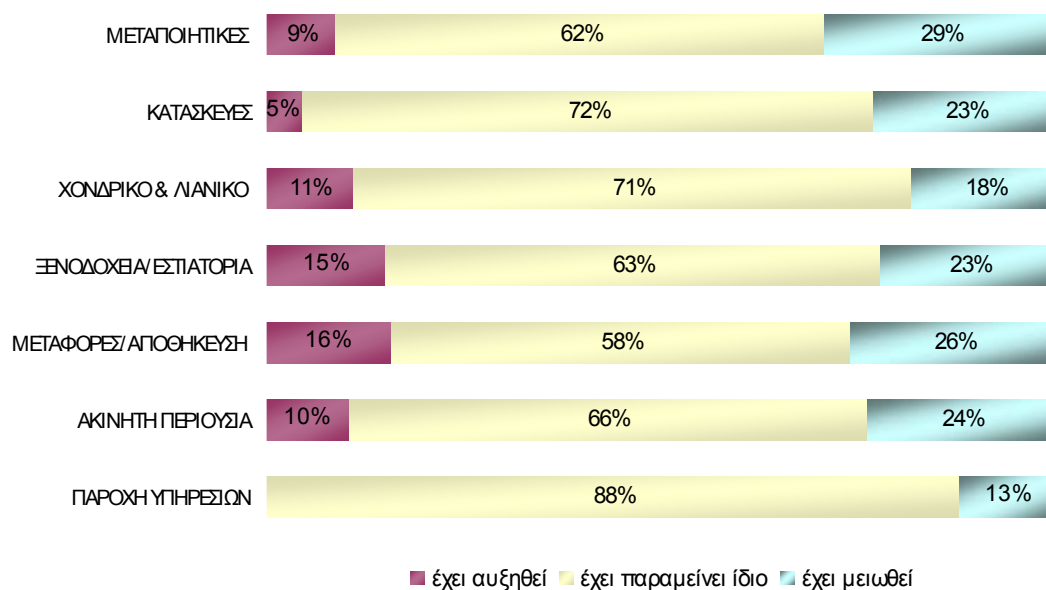
Γράφημα 47: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι

3.1.2 Εξέλιξη της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

Το γράφημα που ακολουθεί απεικονίζει τις μεταβολές στον αριθμό του προσωπικού των επιχειρήσεων σε σχέση με πέρυσι ανά κλάδο. Είναι εμφανές ότι σε όλους τους κλάδους η πλειοψηφία φανερώνει ότι ο αριθμός του προσωπικού παρέμεινε σταθερός

σε σχέση με πέρυσι.

Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί στις Μεταποιητικές επιχειρήσεις έχει σημειωθεί η μεγαλύτερη μείωση και στον κλάδο των Μεταφορών η μεγαλύτερη κατά ποσοστό αύξηση. Τέλος, στον κλάδο Παροχής Υπηρεσιών το ποσοστό που δηλώνει αύξηση του προσωπικού είναι μηδενικό.

Γράφημα 48: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι ανά κλάδο

3.1.3 Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στις επιχειρήσεις των νομών της Θεσσαλίας, δη-

λαδή τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των εργαζομένων το επόμενο έτος, ανά κλάδο επιχειρηματικής δραστηριότητας.

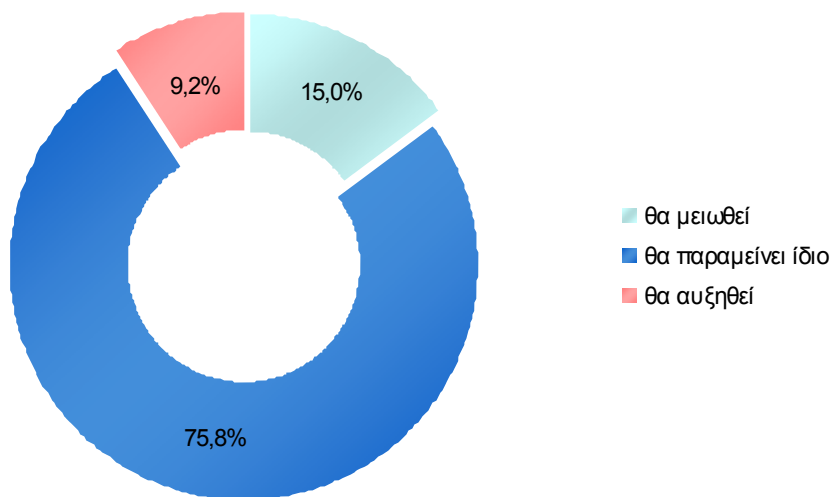
Το θέμα της απασχόλησης είναι ένα βαρυσήμαντο θέμα, γιατί αντανακλά σε μεγάλο βαθμό την πορεία της οι-

κονομίας. Η μείωση της απασχόλησης είναι ένας φαύλος κύκλος γιατί δείχνει τη μείωση της παραγωγικότητας και κατά συνέπεια τη μείωση της αγοραστικής δύναμης του καταναλωτικού κοινού. Και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την περαιτέρω οικονομική παρακμή των επιχειρήσεων και τη γενικότερη οικονομική επιβράδυνση της οικονομίας με όλα τα αποτελέσματα που συνεπάγονται.

Έτσι, το 75,8% των επιχειρήσεων, δηλαδή ένα μεγάλο ποσοστό, πιστεύει ότι το ανθρώπινο δυναμικό που απασχολεί θα παραμείνει σταθερό. Ένα σημαντικά μικρότερο ποσοστό, 9,2%, πιστεύει ότι θα αυξηθεί ο αριθμός των εργαζομένων στη επιχείρηση και τέλος το 15% θεωρεί ότι οι εργαζόμενοι θα μειωθούν στους προσεχείς 12 μήνες.

Πρόβλεψη ανθρώπινου δυναμικού για τους επόμενους 12 μήνες	Ποσοστό
Θα μειωθεί	15%
Θα παραμείνει ίδιο	75,8%
Θα αυξηθεί	9,2%
Total	100%

Πίνακας 46: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 49: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες

3.1.4 Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

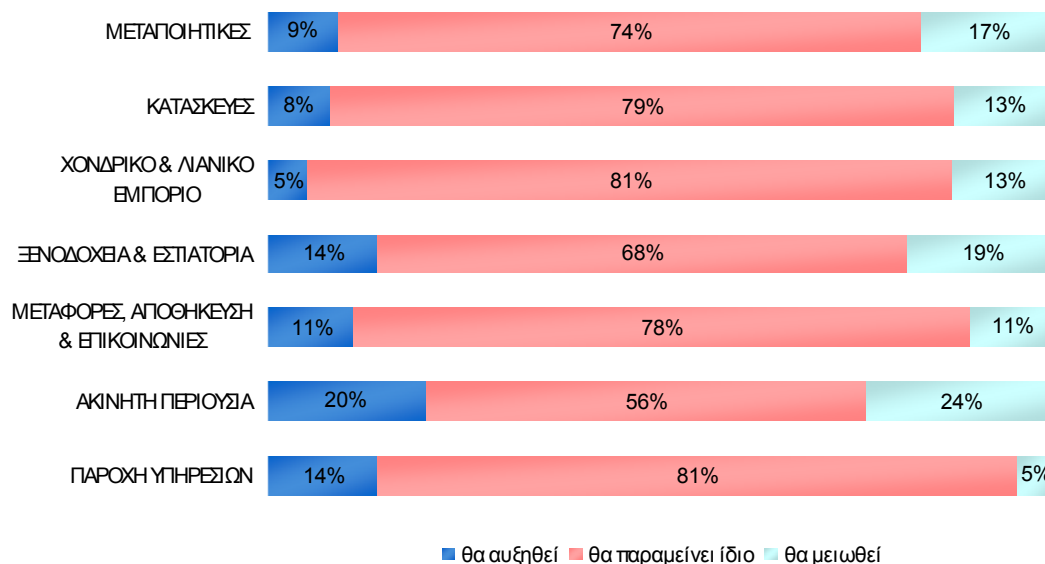
Σύμφωνα με τα στοιχεία της παρού-

σας έρευνας, η πρόβλεψη, κατά πλειοψηφία, των επιχειρηματιών για την εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού είναι ότι θα παραμείνει σταθερό στον

αριθμό του μέσα στον επόμενο χρόνο.

Ωστόσο ο κλάδος της Ακίνητης Πε-

ριουσίας εμφανίζει ένα σημαντικό ποσοστό (24%) προβλεπόμενης μείωσης του προσωπικού τον επόμενο χρόνο.

Γράφημα 50: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

3.1.5 Εξέλιξη και Εκτίμηση της απασχόλησης ανά κλάδο

3.1.5.1a Μεταποίηση

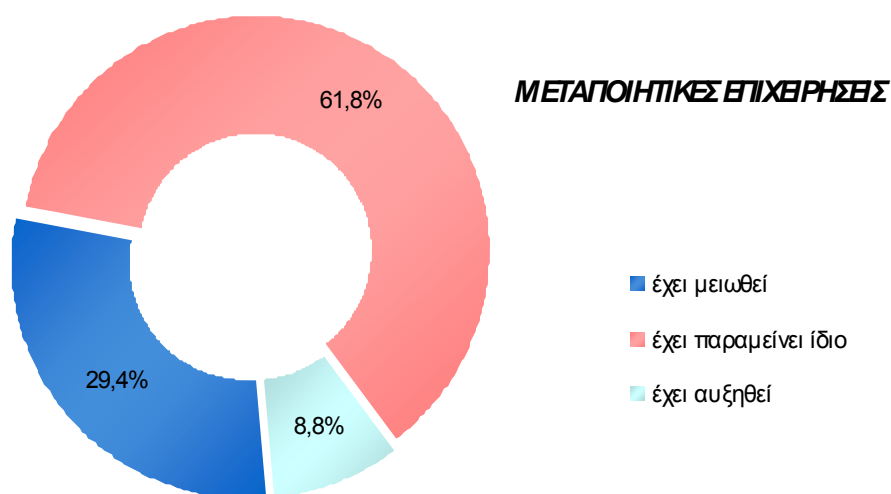
Στον κλάδο της Μεταποίησης το 61,8% των επιχειρηματιών δήλωσε ότι το προσωπικό που απασχολεί στην επιχείρησή τους έχει παραμείνει σταθερό σε σχέση με πέρυσι. Κατά

πολύ μικρότερο εμφανίζεται το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν αύξηση του προσωπικού τους (8,8%) ενώ το ποσοστό των επιχειρηματιών που δήλωσαν ότι έχει μειωθεί σε σχέση με πέρυσι, εκφράζει σχεδόν 3 στους 10, δηλαδή, 29,4%.

Ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
<i>Μεταποιητικές Επιχειρήσεις</i>	έχει μειωθεί	29,4%
	έχει παραμείνει ίδιο	61,8%
	έχει αυξηθεί	8,8%
Total		100%

Πίνακας 47: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στη Μεταποίηση

Γράφημα 51: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στη Μεταποίηση

3.1.5.1b Μεταποίηση

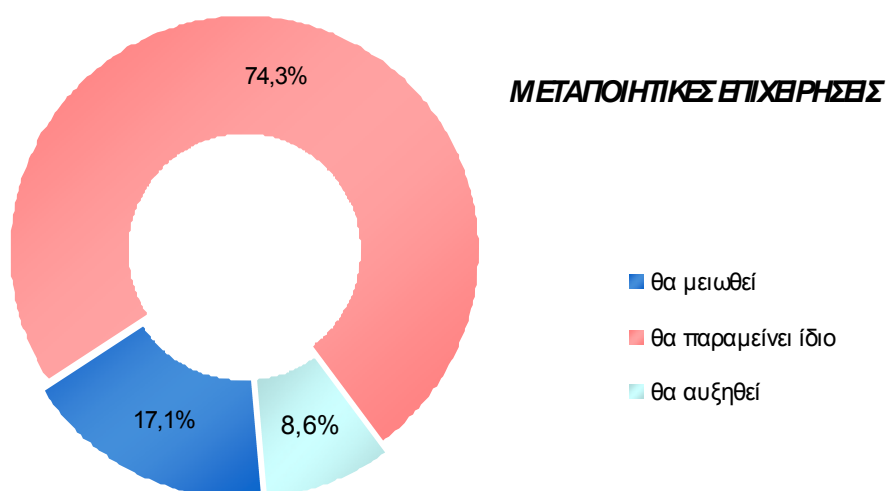
Ακολουθούν στοιχεία σχετικά με την πρόβλεψη για την εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων του κλάδου της Μεταποίησης

Παρατηρούμε πως αν και δεν φανερώνεται σπουδαία αύξηση του αριθ-

μού του ανθρώπινου δυναμικού τουλάχιστον το 74,3% των επιχειρηματιών πιστεύουν ότι ο αριθμός θα παραμείνει σταθερός. Παρόλα αυτά, το 17,1% υποστηρίζει ότι θα μειωθούν οι εργαζόμενοι στις επιχειρήσεις του κλάδου το προσεχές έτος.

Πρόβλεψη ανθρώπινου δυναμικού για τους επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Μεταποιητικές Επιχειρήσεις	θα μειωθεί	17,1%
	θα παραμείνει ίδιο	74,3%
	θα αυξηθεί	8,6%
Total		100%

Πίνακας 48: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στη Μεταποίηση

Γράφημα 52: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στη Μεταποίηση

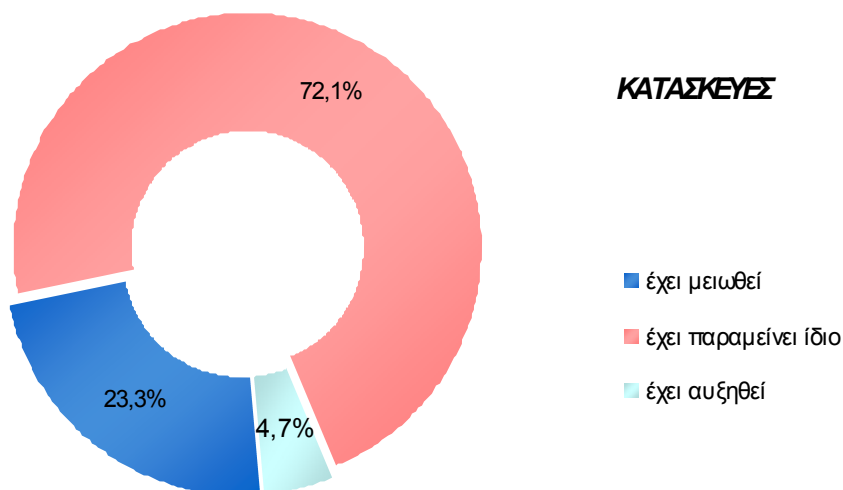
3.1.5.2a Κατασκευές

Στις επιχειρήσεις του κλάδου των Κατασκευών παρατηρήθηκε μείωση του ανθρώπινου δυναμικού σε σχέση με πέρυσι σύμφωνα με το 23,3% ενώ

μόνο το 4,7% των επιχειρηματιών, ανέφεραν αύξηση των εργαζομένων. Ωστόσο το 72,1% των επιχειρηματιών δήλωσε ότι ο αριθμός του προσωπικού παρέμεινε σταθερός σε σχέση με πέρυσι.

Ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Κατασκευές	έχει μειωθεί	23,3%
	έχει παραμείνει ίδιο	72,1%
	έχει αυξηθεί	4,7%
Total		100%

Πίνακας 49: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στις Κατασκευές

Γράφημα 53: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στις Κατασκευές

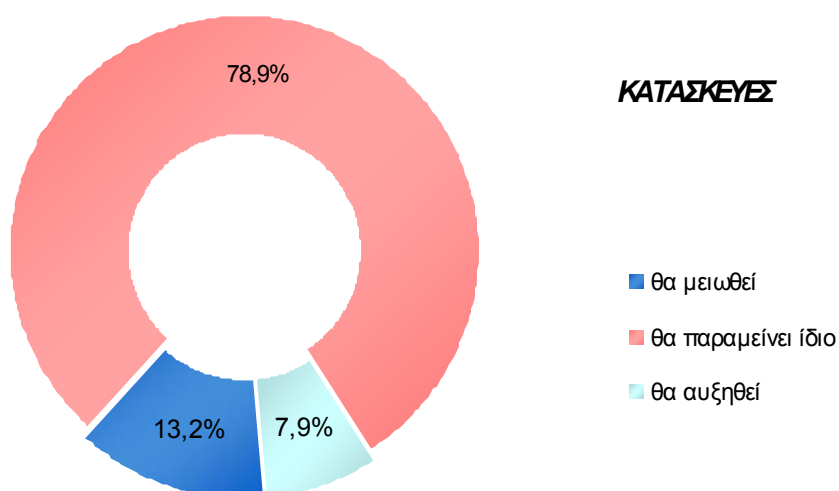
3.1.5.2b Κατασκευές

Όσον αφορά στην πρόβλεψη για την εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού, το μεγαλύτερο ποσοστό 79% των επιχειρηματιών του κλάδου προβλέπουν ότι ο αριθμός του προσωπικού των επιχειρήσεών τους θα παραμείνει σταθερός τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Ωστόσο το 7,9% κάνει λόγο για αύξηση το επόμενο έτος, ποσοστό αυξημένο συγκριτικά με το αντίστοιχο αύξησης της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι (γράφημα 53). Επίσης, μειωμένο είναι και το αντίστοιχο ποσοστό του κλάδου που κάνει λόγο για μείωση του προσωπικού, το επόμενο έτος σε σχέση με αυτό που δήλωσε ότι έχει μειωθεί.

Πρόβλεψη ανθρώπινου δυναμικού για τους επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Κατασκευές	θα μειωθεί	13,2%
	θα παραμείνει ίδιο	78,9%
	θα αυξηθεί	7,9%
Total		100%

Πίνακας 50: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στις Κατασκευές

Γράφημα 54: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στις Κατασκευές

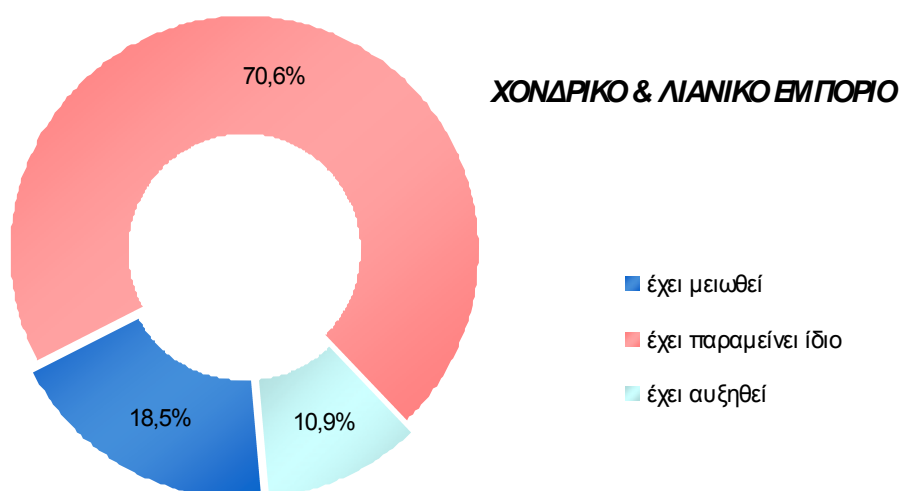
3.1.5.3a Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

Στον κλάδο του Χονδρικού & Λιανικού Εμπορίου το 70,6% των επιχειρηματιών δήλωσαν ότι ο αριθμός του προσωπικού έχει παραμείνει σταθε-

ρός σε σχέση με πέρυσι. Το 18,5% αυτών δήλωσαν ότι παρατηρήθηκε μείωση ενώ μικρότερο είναι το ποσοστό των επιχειρηματιών (10,9%) που δήλωσαν αύξηση προσωπικού σε σχέση με πέρυσι.

Ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	έχει μειωθεί	18,5%
	έχει παραμείνει ίδιο	70,6%
	έχει αυξηθεί	10,9%
Total		100%

Πίνακας 51: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο

Γράφημα 55: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο

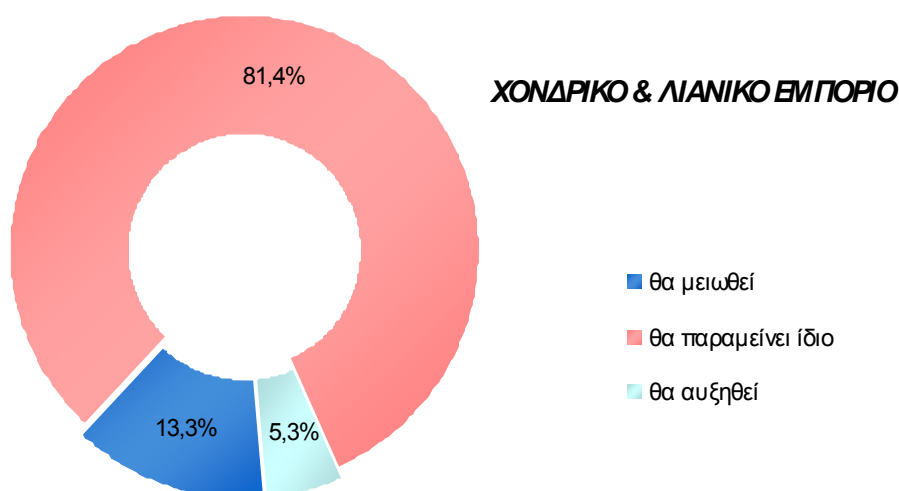
3.1.5.3b Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

Όσον αφορά στην πρόβλεψη του αριθμού του ανθρώπινου δυναμικού τον επόμενο χρόνο, το 81,4% των επιχειρηματιών δήλωσαν ότι θα πα-

ραμείνει σταθερός. Αντίθετα, το 13,3% δήλωσε ότι ο αριθμός πρόκειται να μειωθεί ενώ μόνο το 5,3% των επιχειρηματιών προβλέπει αύξηση του αριθμού του προσωπικού τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Πρόβλεψη ανθρώπινου δυναμικού για τους επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	θα μειωθεί	13,3%
	θα παραμείνει ίδιο	81,4%
	θα αυξηθεί	5,3%
Total		100%

Πίνακας 52: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο

Γράφημα 56: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στο Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο

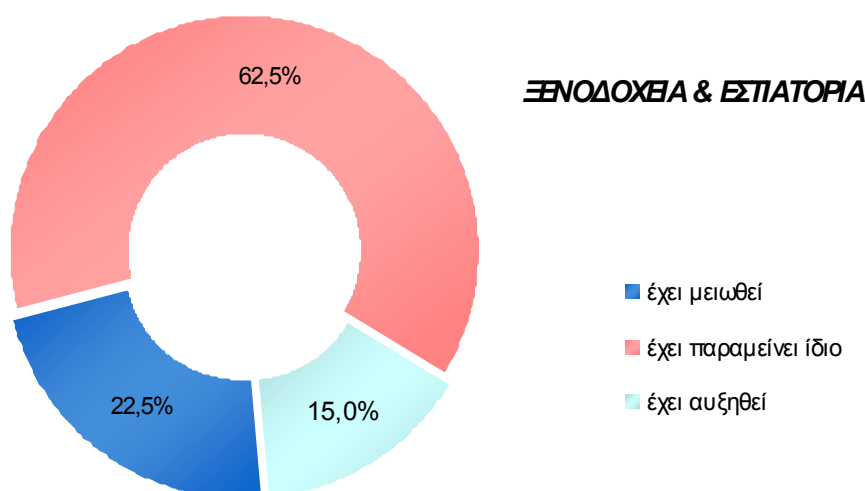
3.1.5.4a Ξενοδοχεία και Εστιατόρια

Στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων το 62,5% των επιχειρηματιών δήλωσαν ότι ο αριθμός του προσωπικού σε σχέση με πέρυσι έχει παραμείνει ίδιος. Επίσης, το 22,5%

των επιχειρηματιών δήλωσαν ότι πραγματοποιήθηκε μείωση του προσωπικού ενώ μικρότερο ήταν το ποσοστό (15%) εκείνων που δήλωσαν αύξηση του αριθμού του ανθρώπινου δυναμικού σε σχέση με πέρυσι.

Ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	έχει μειωθεί	22,5%
	έχει παραμείνει ίδιο	62,5%
	έχει αυξηθεί	15%
Total		100%

Πίνακας 53: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Γράφημα 57: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

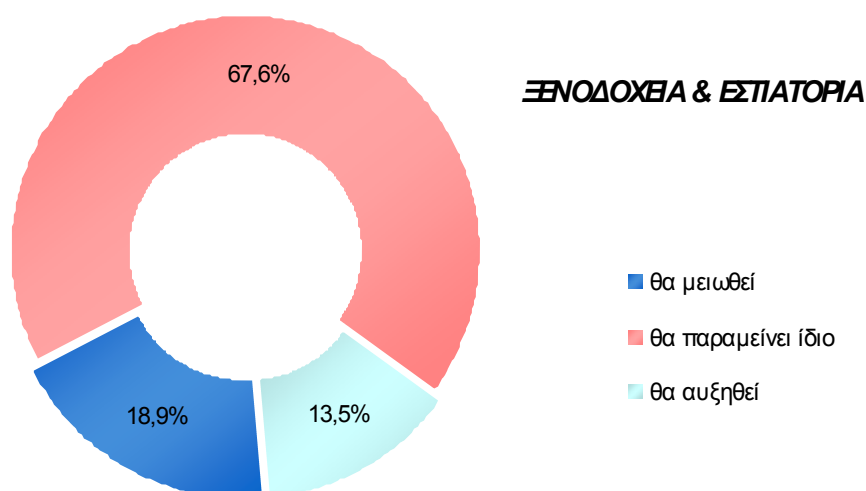
3.1.5.4b Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων το 67,6% των επιχειρηματιών προβλέπουν ότι ο αριθμός του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεών τους θα παραμείνει σταθερός τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Ακολουθεί το 18,9% των επιχειρηματιών οι οποίοι προβλέπουν ότι θα μειωθεί το ανθρώπινο δυναμικό ενώ το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν αύξηση ανθρώπινου δυναμικού τους επόμενους δώδεκα μήνες, είναι 13,5%.

Πρόβλεψη ανθρώπινου δυναμικού για τους επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	θα μειωθεί	18,9%
	θα παραμείνει ίδιο	67,6%
	θα αυξηθεί	13,5%
Total		100%

Πίνακας 54: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Γράφημα 58: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

3.1.5.5a Μεταφορές Αποθήκευση & Επικοινωνίες

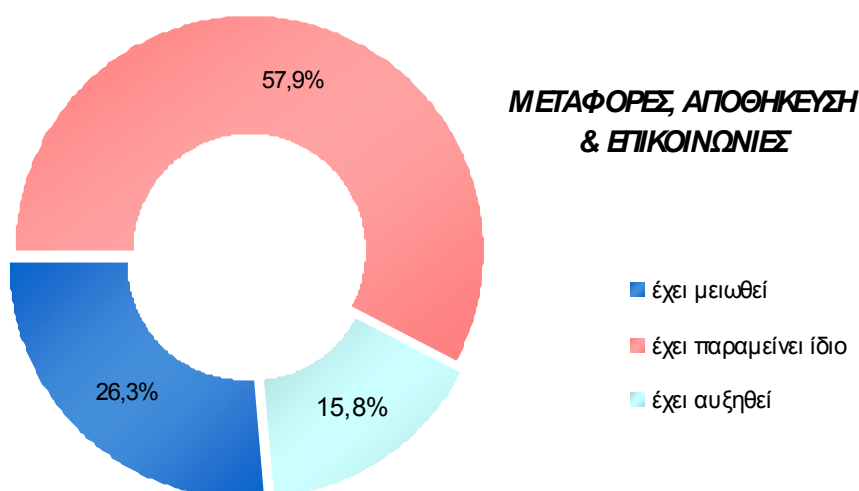
Στον κλάδο των Μεταφορών το ποσοστό των επιχειρηματιών που απάντησαν ότι ο αριθμός του ανθρώπινου δυναμικού έχει παραμείνει σταθερός είναι 57,9%. Το 15,8% των επι-

χειρηματιών δήλωσε ότι ο αριθμός του προσωπικού των επιχειρήσεων έχει αυξηθεί σε σχέση με πέρυσι ενώ το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν ότι έχει παρατηρηθεί μείωση του ανθρώπινου δυναμικού εκπροσωπείται από το 26,3%.

Ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	έχει μειωθεί	26,3%
	έχει παραμείνει ίδιο	57,9%
	έχει αυξηθεί	15,8%
Total		100%

Πίνακας 55: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στις Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

Γράφημα 59: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στις Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

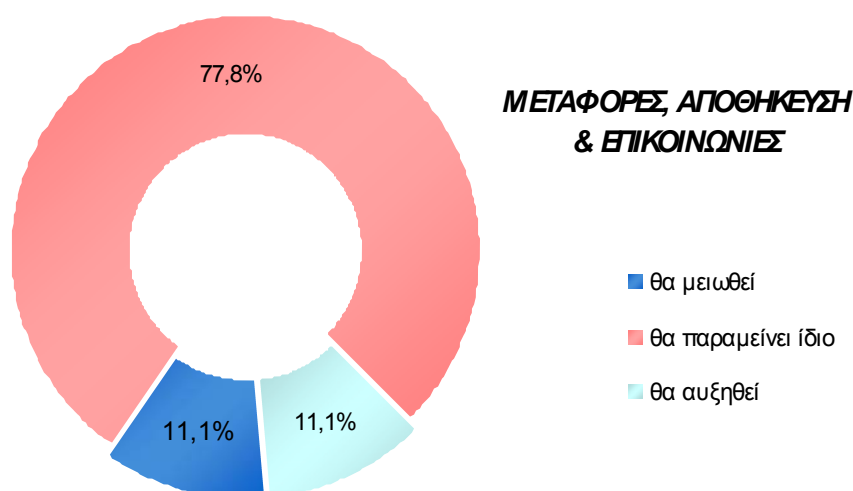
3.1.5.5b Μεταφορές Αποθήκευση & Επικοινωνίες

Στον κλάδο των Μεταφορών η μερίδα του λέοντος (77,8%) αντιπροσωπεύει όσους εκτιμούν ότι ο αριθμός των εργαζομένων που απασχολούνται στις επιχειρήσεις θα παραμείνει

σταθερός για τους επόμενους 12 μήνες. Παράλληλα, όσοι πιστεύουν ότι το ανθρώπινο δυναμικό θα αυξηθεί άλλοι τόσοι πιστεύουν ότι αντίθετα θα μειωθεί τους επόμενους 12 μήνες και εκφράζονται από το 11,1% αντίστοιχα.

Πρόβλεψη ανθρώπινου δυναμικού για τους επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
<i>Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες</i>	θα μειωθεί	11,1%
	θα παραμείνει ίδιο	77,8%
	θα αυξηθεί	11,1%
Total		100%

Πίνακας 56: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στις Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

Γράφημα 60: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στις Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

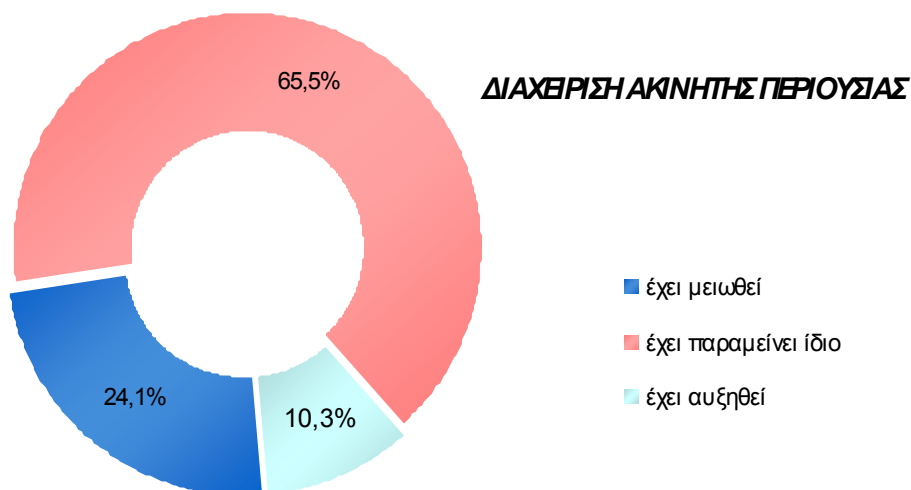
3.1.5.6a Ακίνητη Περιουσία

Σταθερότητα, σε σχέση με πέρυσι, εμφανίζεται κατά κύριο λόγο και στο ανθρώπινο δυναμικό των επιχειρήσεων του κλάδου της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας. Συγκεκριμένα το 65,5% των επιχειρηματιών του κλά-

δου δήλωσε ότι το προσωπικό έχει παραμείνει σταθερό σε σχέση με πέρυσι. Ωστόσο, το 24,1% των επιχειρηματιών δήλωσαν μείωση προσωπικού ενώ μικρότερο είναι το ποσοστό (10,3%) εκείνων που δήλωσαν ότι το προσωπικό έχει αυξηθεί σε σχέση με πέρυσι.

Ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Ακίνητη Περιουσία	έχει μειωθεί	24,1%
	έχει παραμείνει ίδιο	65,5%
	έχει αυξηθεί	10,3%
Total		100%

Πίνακας 57: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

Γράφημα 61: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

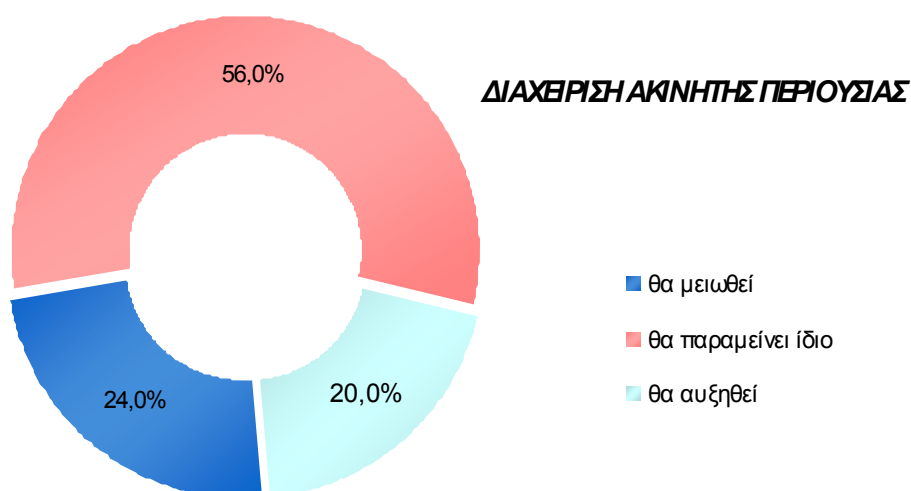
3.1.5.6b Ακίνητη Περιουσία

Όσον αφορά στην πρόβλεψη για την εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού τους επόμενους δώδεκα μήνες, το 56% των επιχειρηματιών του κλάδου της Ακίνητης Περιουσίας, δηλαδή η

πλειοψηφία, προβλέπει ότι θα συνεχίσει στο επόμενο έτος με τον ίδιο αριθμό εργαζομένων. Ωστόσο, το 24% αυτών πιστεύουν ότι ο αριθμός του προσωπικού των επιχειρήσεών τους πρόκειται να μειωθεί ενώ, αντιθέτως, το 20% εκτιμά ότι θα αυξηθεί.

Πρόβλεψη ανθρώπινου δυναμικού για τους επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Ακίνητη Περιουσία	θα μειωθεί	24%
	θα παραμείνει ίδιο	56%
	θα αυξηθεί	20%
Total		100%

Πίνακας 58: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

Γράφημα 62: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στη Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

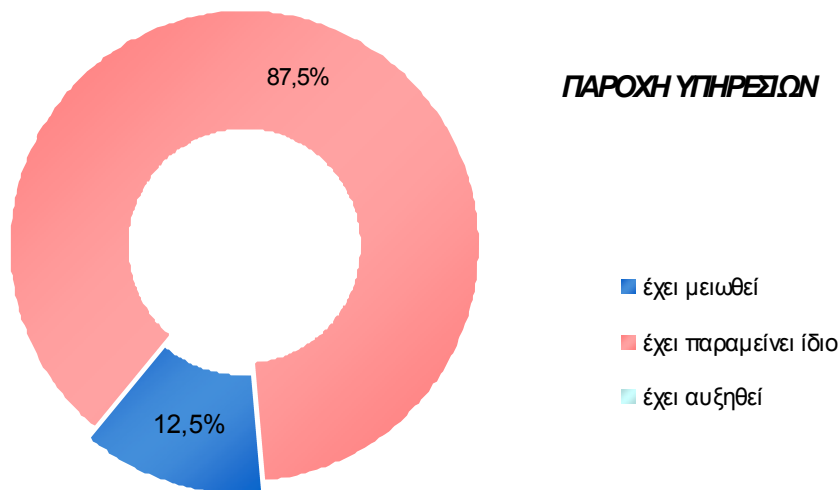
3.1.5.7a Παροχή Υπηρεσιών

Στον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών το είναι αξιοσημάντο το ποσοστό (87,5%) των επιχειρηματιών που δήλωσε ότι ο αριθμός του προσωπικού έχει παραμείνει σταθερός σε σχέση με

πέρυσι. Απεναντίας το 12,5% δήλωσαν ότι ο αριθμός του ανθρώπινου δυναμικού έχει μειωθεί, ενώ εντύπωση προκαλεί το μηδενικό ποσοστό που εκφράζει αύξηση των εργαζομένων σε σχέση με πέρυσι.

Ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	έχει μειωθεί	12,5%
	έχει παραμείνει ίδιο	87,5%
	έχει αυξηθεί	0%
Total		100%

Πίνακας 59: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στην Παροχή Υπηρεσιών

Γράφημα 63: Εκτίμηση της απασχόλησης σε σχέση με πέρυσι στην Παροχή Υπηρεσιών

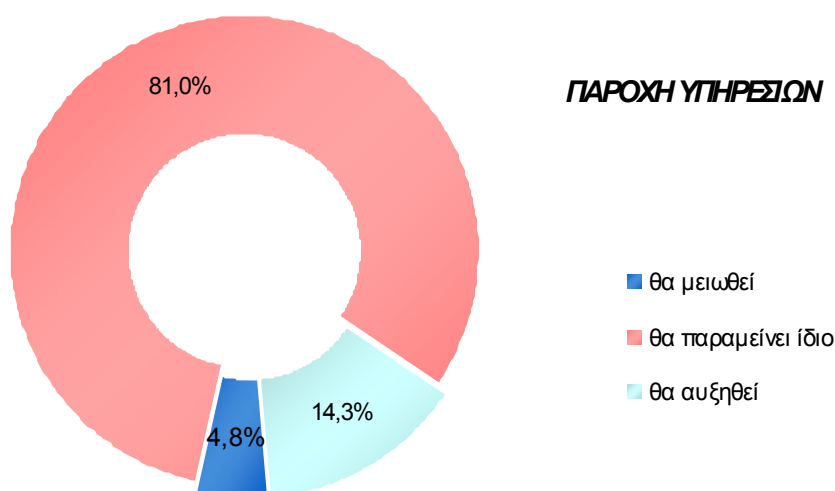
3.1.5.7b Παροχή Υπηρεσιών

Όσον αφορά στην πρόβλεψη για τους επόμενους δώδεκα μήνες, μεγάλο εξακολουθεί να είναι το ποσοστό των επιχειρηματιών του κλάδου της Παροχής Υπηρεσιών (81%) που προβλέπει σταθερότητα στον αριθμό του ανθρώπινου δυναμικού. Σχετικά εν-

θαρρυντικό θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το γεγονός ότι ένα μερίδιο της τάξης του 14,3% ανεβάζει το μηδενικό επίπεδο αύξησης της προηγούμενης χρονιάς. Παρόλα αυτά, εμφανίζεται ένα ελάχιστο ποσοστό (4,8%) που εκτιμά μείωση του προσωπικού τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Πρόβλεψη ανθρώπινου δυναμικού για τους επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	θα μειωθεί	4,8%
	θα παραμείνει ίδιο	81%
	θα αυξηθεί	14,3%
Total		100%

Πίνακας 60: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στην Παροχή Υπηρεσιών

Γράφημα 64: Εκτίμηση της απασχόλησης για τους επόμενους 12 μήνες στην Παροχή Υπηρεσιών

3.2 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

3.2.1 Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα

Σχετικά με τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων στη Θεσσαλία, η έρευνα έδειξε ότι στο 49,3%, δηλαδή ένα ποσοστό που αγγίζει τις μισές σχεδόν επιχειρήσεις, ο κύκλος εργασιών του έτους σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά έχει μειωθεί.

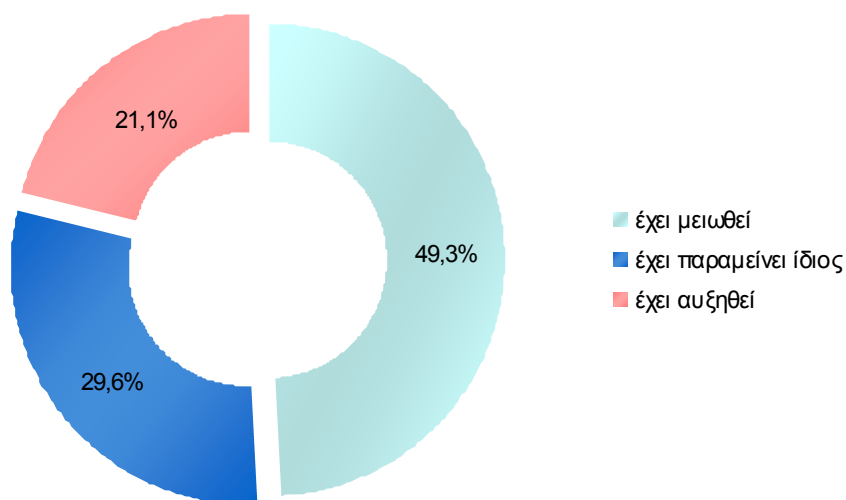
Το 29,6% των επιχειρηματιών δήλω-

σαν ότι ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης έχει παραμείνει σταθερός, ενώ το μικρότερο ποσοστό αυτών, 21,1%, δήλωσε ότι ο κύκλος εργασιών έχει αυξηθεί.

Ο συγκεκριμένος πίνακας αξίζει ιδιαίτερης προσοχής διότι δεν αντικατοπτρίζει προσωπικές γνώμες και εκτιμήσεις των ερωτηθέντων αλλά αντικειμενικά απτά δεδομένα, όπως προκύπτουν από λογιστικές εκτιμήσεις.

Κύκλος εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σε σχέση με πέρυσι	Ποσοστό
Έχει μειωθεί	49,3%
Έχει παραμείνει ίδιο	29,6%
Έχει αυξηθεί	21,1%
Total	100%

Πίνακας 61: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα

Γράφημα 65: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα

3.2.2 Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

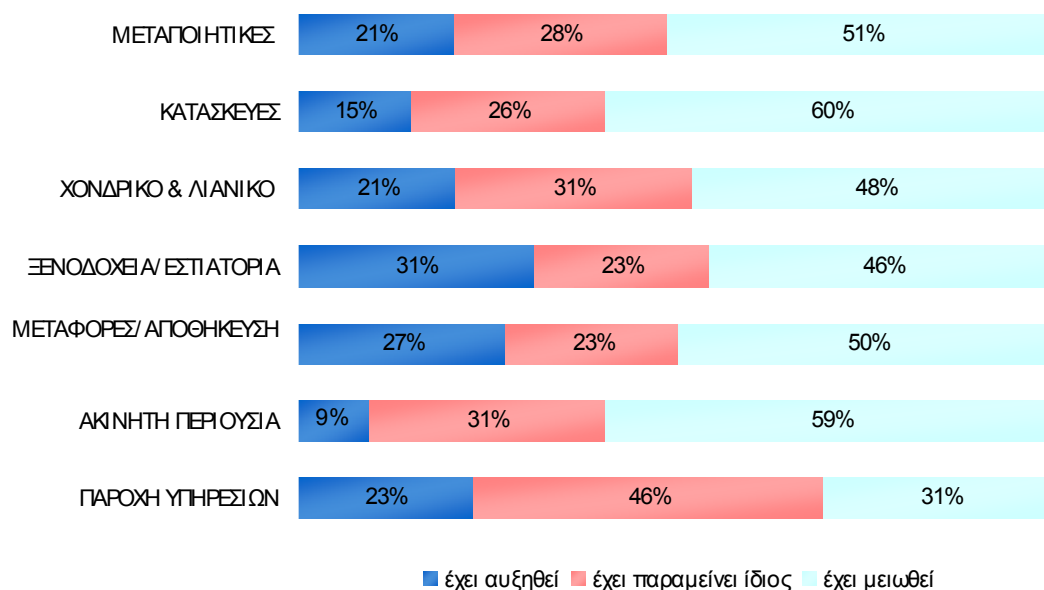
Το παρακάτω γράφημα απεικονίζει την πορεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων σε σχέση με πέρυσι ανάλογα με τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιούνται.

Όπως παρατηρούμε, ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων των περισσότερων κλάδων έχει υποστεί μείωση. Συγκεκριμένα η κυρίαρχη μείωση εμφανίζεται στις επιχειρήσεις του κλάδου των Κατασκευών και της Ακίνητης Περιουσίας με ποσοστά που α-

γίζουν το 60%.

Αντίθετα, οι επιχειρήσεις του κλάδου της Παροχής Υπηρεσιών είναι αυτές που σε μεγαλύτερο ποσοστό (46%) σε σχέση με τους άλλους κλάδους, δήλωσαν ότι ο κύκλος εργασιών έχει παραμείνει σταθερός σε σχέση με πέρυσι.

Τέλος, τη μεγαλύτερη κατά ποσοστό αύξηση του κύκλου εργασιών, συγκριτικά με τους υπόλοιπους κλάδους, εμφανίζουν οι επιχειρήσεις του κλάδου των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων, σύμφωνα με την δήλωση του 31% των επιχειρηματιών.

Γράφημα 66: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

3.2.3 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα

Χρήσιμο είναι να διερευνηθεί και η άποψη/πρόβλεψη των επιχειρήσεων σχετικά με την πορεία του κύκλου εργασιών για τους 12 μήνες που ακολουθούν.

Σύμφωνα με τον πίνακα που ακο-

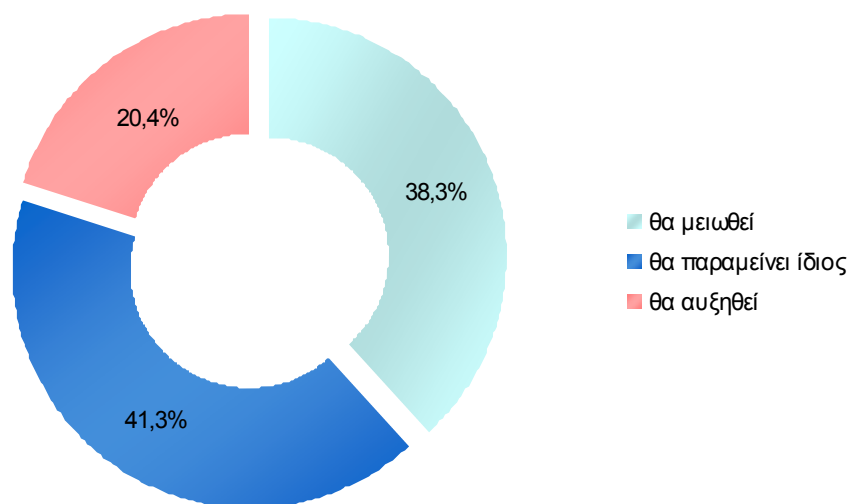
λουθεί, οι απόψεις της πλειοψηφίας μοιράζονται σχεδόν ισόποσα τόσο στη σταθερότητα (41,3%) όσο και στη μείωση (38,3%) του κύκλου εργασιών για το επόμενο έτος.

Ωστόσο, εμφανίζεται ένα ποσοστό, περίπου 20%, που δηλώνει αισιοδοξία για την αύξηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων στους προσεχείς δώδεκα μήνες.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για επόμενους 12 μήνες	Ποσοστό
Θα μειωθεί	38,3%
Θα παραμείνει ίδιος	41,3%
Θα αυξηθεί	20,4%
Total	100%

Πίνακας 62: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα

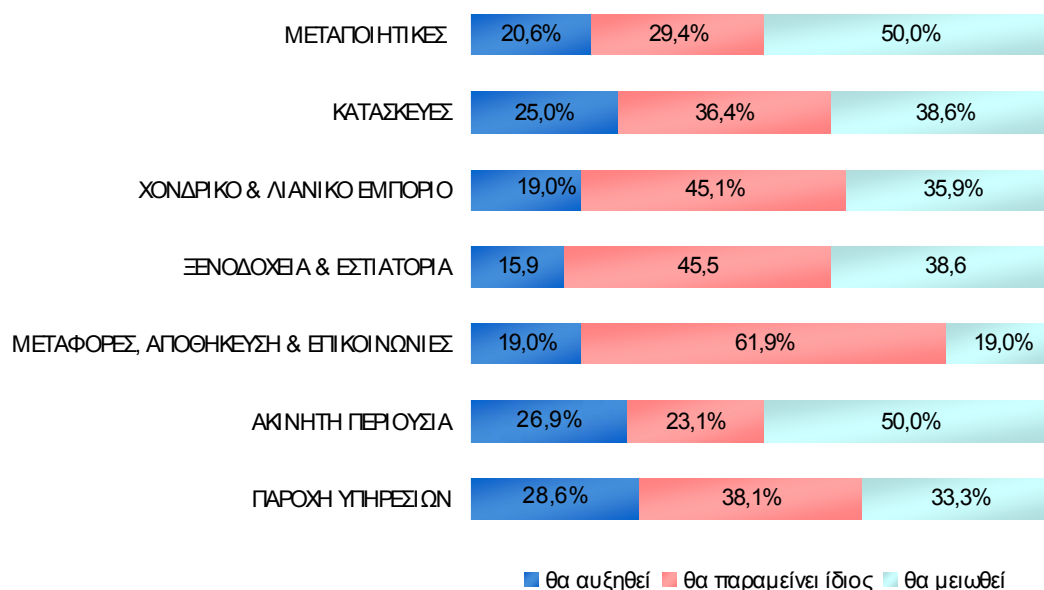
Γράφημα 67: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα

3.2.4 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών της ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

Το παρακάτω γράφημα απεικονίζει την εξέλιξη του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων τον επόμενο χρόνο ανάλογα με τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιούνται.

Παρατηρούμε πως τόσο ο κλάδος

της Ακίνητης Περιουσίας, όσο και ο κλάδος της Μεταποίησης, εμφανίζει σημαντικό ποσοστό, 50%, το οποίο εκτιμά μείωση στον κύκλο εργασιών της επιχείρησης για τους επόμενους 12 μήνες. Επίσης, στον κλάδο των Μεταφορών, εμφανίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό στο οποίο εκφράζεται ότι ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης τους θα παραμείνει σταθερός, με ποσοστό 61,9%.

Γράφημα 68: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

3.2.5 Εξέλιξη και Εκτίμηση του κύκλου εργασιών της ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

3.2.5.1a Μεταποίηση

Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν αφενός την πορεία του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων σε σχέση με πέρυσι και αφετέρου την πρόβλεψη των επιχειρηματιών για τους επόμενους δώδεκα μήνες ανά κλάδο.

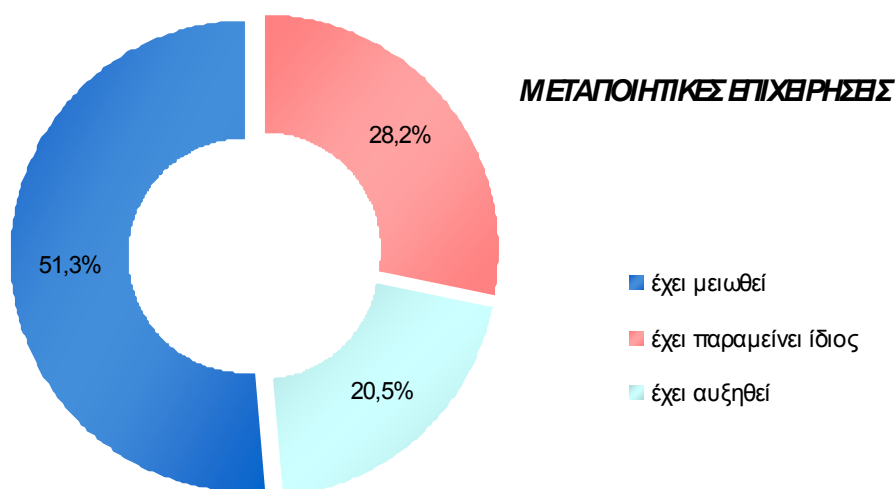
Στον κλάδο της Μεταποίησης το 51,3% των επιχειρηματιών δήλωσαν

ότι ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεών τους έχει μειωθεί σε σχέση με πέρυσι. Σε μικρότερο ποσοστό (28,2%) αναφέρουν ότι ο κύκλος εργασιών της επιχείρησής τους έχει παραμείνει στα ίδια επίπεδα.

Αντίθετα, το 20,5% των επιχειρηματιών παρατήρησαν αύξηση του κύκλου εργασιών της επιχείρησής τους σε σχέση με πέρυσι.

Κύκλος εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
<i>Μεταποιητικές Επιχειρήσεις</i>	έχει μειωθεί	51,3%
	έχει παραμείνει ίδιος	28,2%
	έχει αυξηθεί	20,5%
Total		100%

Πίνακας 63: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Μεταποίηση

Γράφημα 69: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Μεταποίηση

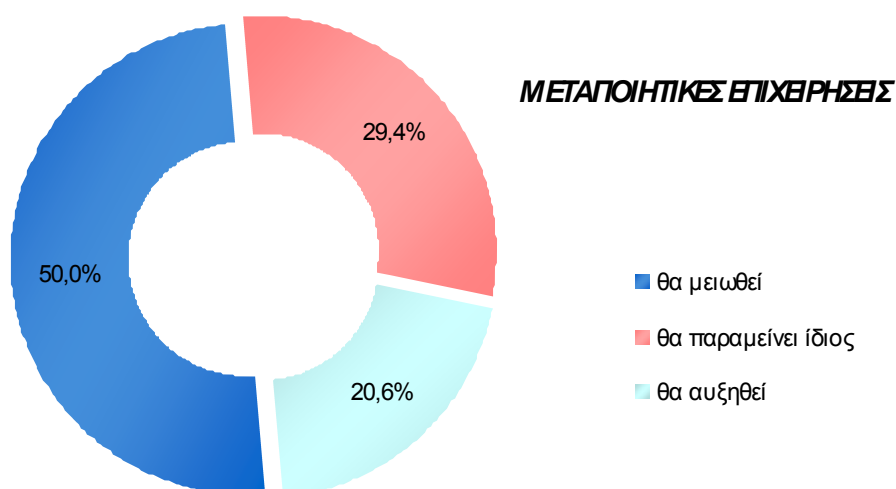
3.2.5.1b Μεταποίηση

Όσον αφορά στην πρόβλεψη για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων της Μεταποίησης τους επόμενους δώδεκα μήνες, παρατηρούμε πώς το 50% των επιχειρηματιών προβλέπουν μείωση. Το ποσοστό όσων πιστεύουν στασιμότητα για τον κύκλο εργασιών είναι 29,4% ενώ το 20% προβλέπει αύξηση του

κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων τους επόμενους δώδεκα μήνες. Σύμφωνα και με τα στοιχεία του κλάδου όπου αναφέρονται τα οικονομικά αποτελέσματα σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι οι απόψεις των επιχειρηματιών για την πορεία της επιχείρησης, τους επόμενους 12 μήνες εκφράζονται με τα ίδια σχεδόν ποσοστά ανά κατηγορία.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
<i>Μεταποιητικές Επιχειρήσεις</i>	θα μειωθεί	50%
	θα παραμείνει ίδιος	29,4%
	θα αυξηθεί	20,6%
Total		100%

Πίνακας 64: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στην Μεταποίηση

Γράφημα 70: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στην Μεταποίηση

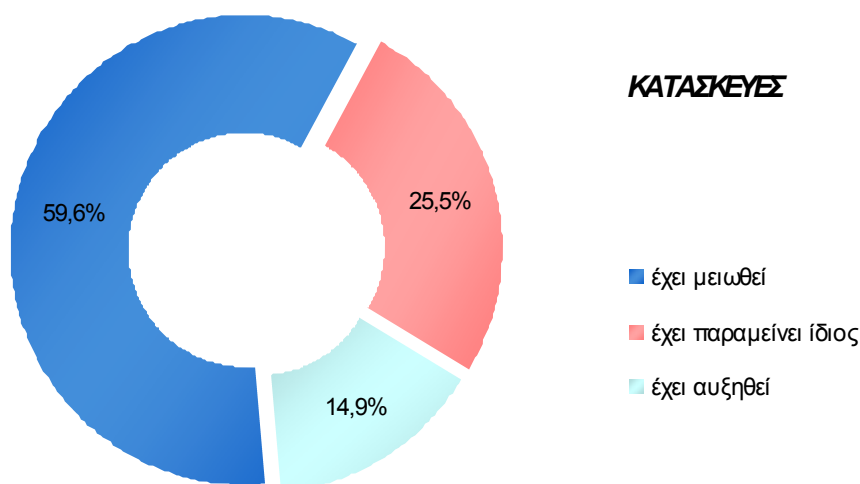
3.2.5.2a Κατασκευές

Οι επιχειρήσεις του κλάδου των Κατασκευών εμφανίζουν σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι, σύμφωνα με το 59,6%

των επιχειρηματιών του κλάδου. Το 25,5% των επιχειρηματιών δήλωσε ότι ο κύκλος εργασιών έχει παραμείνει σταθερός ενώ το 14,9% δήλωσε αύξηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων.

Κύκλος εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Κατασκευές	έχει μειωθεί	59,6%
	έχει παραμείνει ίδιος	25,5%
	έχει αυξηθεί	14,9%
Total		100%

Πίνακας 65: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στις Κατασκευές

Γράφημα 71: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στις Κατασκευές

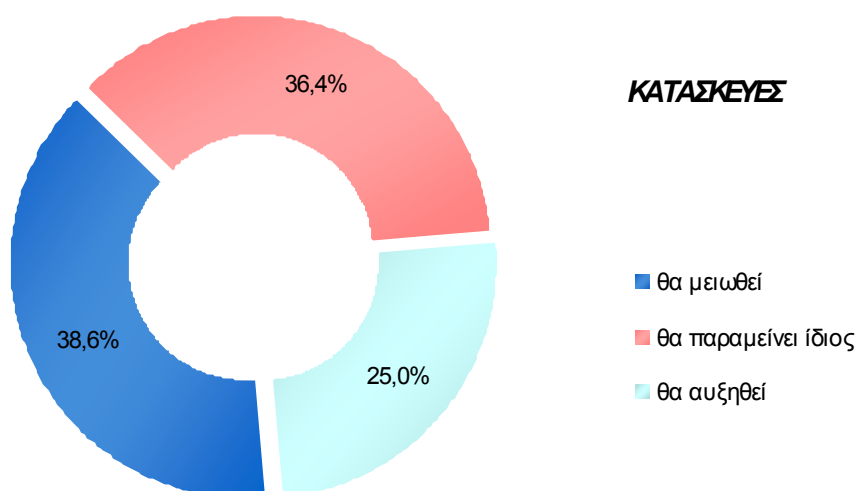
3.2.5.2b Κατασκευές

Παρόλα τα απαισιόδοξα αποτελέσματα της προηγούμενης χρονιάς, το ποσοστό που πιστεύει ότι ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης θα μειωθεί τους επόμενους 12 μήνες, ελαττώνεται, στο 38,6%.

Παράλληλα αυξάνονται οι γνώμες που υποστηρίζουν ότι ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης θα παραμείνει ίδιος (36,4%) ή θα αυξηθεί (25%) σε σχέση με τις δηλώσεις που αφορούν τον κύκλο εργασιών της προηγούμενης χρονιάς.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Κατασκευές	θα μειωθεί	38,6%
	θα παραμείνει ίδιος	36,4%
	θα αυξηθεί	25%
Total		100%

Πίνακας 66: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στις Κατασκευές

Γράφημα 72: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στις Κατασκευές

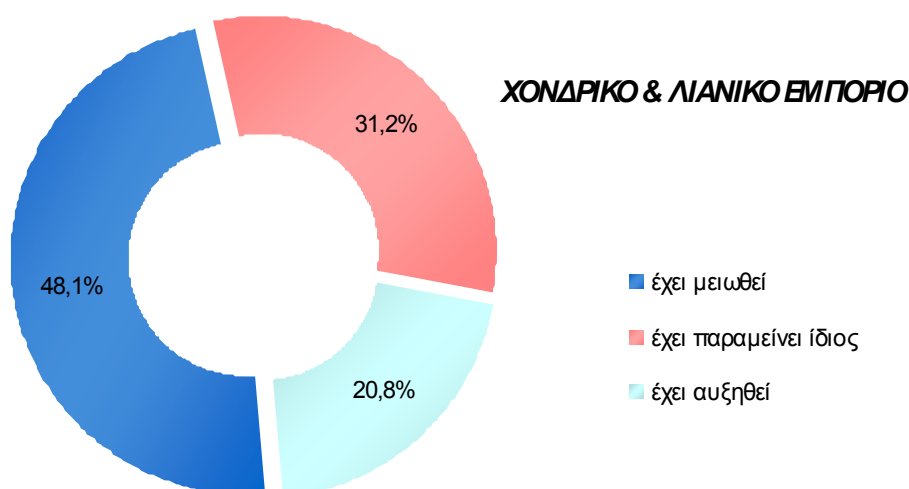
3.2.5.3a Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

Οι επιχειρήσεις του κλάδου του Λιανικού & Χονδρικού εμπορίου εμφανίζουν μείωση του κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι, σύμφωνα με το 48,1% των επιχειρηματιών.

Από την άλλη, σταθερότητα του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων σε σχέση με πέρυσι δήλωσε το 31,2% των επιχειρηματιών ενώ το 20,8% αυτών δήλωσε ότι έχει πραγματοποιήσει αύξηση στον κύκλο εργασιών σε σχέση με πέρυσι.

Κύκλος εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σε σχέση με πέρυσι	Ποσοστό	
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	έχει μειωθεί	48,1%
	έχει παραμείνει ίδιος	31,2%
	έχει αυξηθεί	20,8%
Total	100%	

Πίνακας 67: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

Γράφημα 73: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στο Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

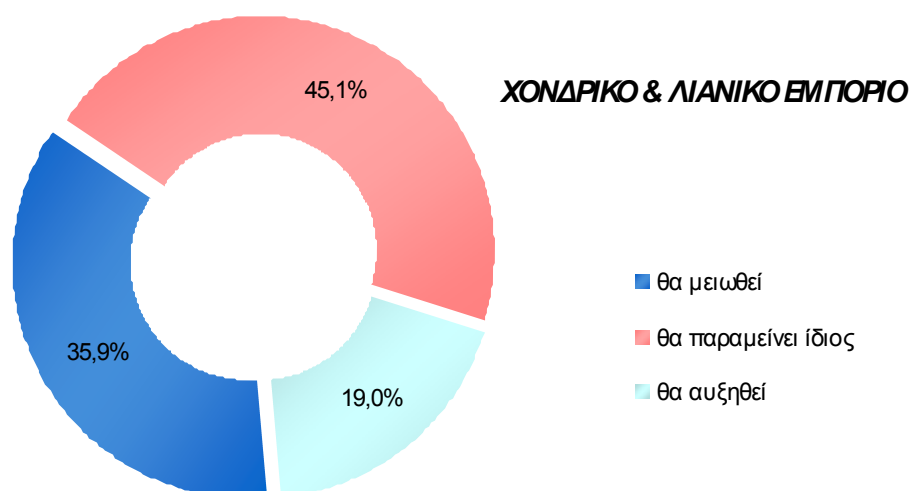
3.2.5.3b Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

Αναφορικά με την πρόβλεψη της εξέλιξης του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου τους επόμενους δώδεκα μήνες, το μεγαλύτερο

ποσοστό (45,1%) πιστεύει ότι ο κύκλος εργασιών θα παραμείνει ίδιος τους επόμενους 12 μήνες. Με μικρή διαφορά (35,9%) ακολουθεί το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν μείωση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεών τους, ενώ το 19% προβλέπει αύξηση.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	θα μειωθεί	35,9%
	θα παραμείνει ίδιος	45,1%
	θα αυξηθεί	19%
Total		100%

Πίνακας 68: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

Γράφημα 74: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στο Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

3.2.5.4a Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

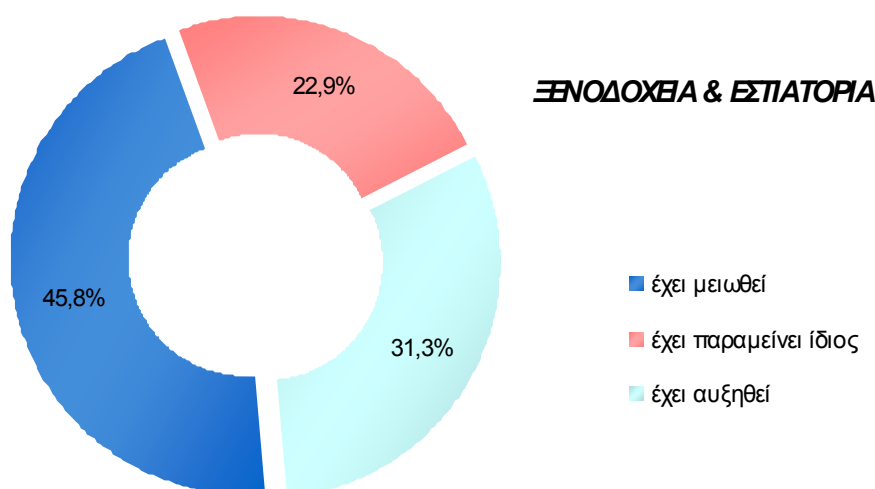
Οι επιχειρήσεις του κλάδου των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων εμφανίζουν παρόμοια εικόνα, σε σχέση με τους υπόλοιπους κλάδους, όσον αφορά στην εξέλιξη του κύκλου εργασιών της επιχείρησης σε σχέση με πέρυσι.

Αναλυτικότερα, το 45,8% των επιχειρηματιών δήλωσαν ότι ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεών τους έχει μειωθεί σε σχέση με πέρυσι. Ωστόσο το 31,3% των επιχειρηματιών δήλωσε αύξηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων ενώ 22,9% είναι το ποσοστό εκείνων που δήλωσαν ότι παρέμεινε σταθερός.

Κύκλος εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	έχει μειωθεί	45,8%
	έχει παραμείνει ίδιος	22,9%
	έχει αυξηθεί	31,3%
Total		100%

Πίνακας 69: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Γράφημα 75: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

3.2.5.4b Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

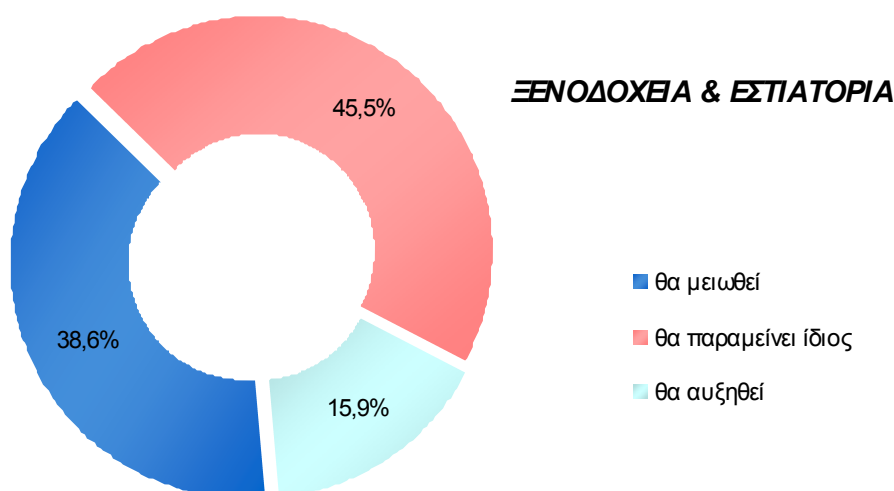
Αναφορικά με την πρόβλεψη για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου των Ξενοδοχείων & των Εστιατορίων, το ποσοστό των επιχειρηματιών εκτιμά αύξηση στον ετήσιο κύκλο εργασιών

κατέχει το μερίδιο του 15,9%.

Μείωση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεών τους επόμενους δώδεκα μήνες προβλέπουν το 38,6% των επιχειρηματιών ενώ σταθερότητα το 45,5%.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	θα μειωθεί	38,6%
	θα παραμείνει ίδιος	45,5%
	θα αυξηθεί	15,9%
Total		100%

Πίνακας 70: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Γράφημα 76: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στα Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

3.2.5.5a Μεταφορές

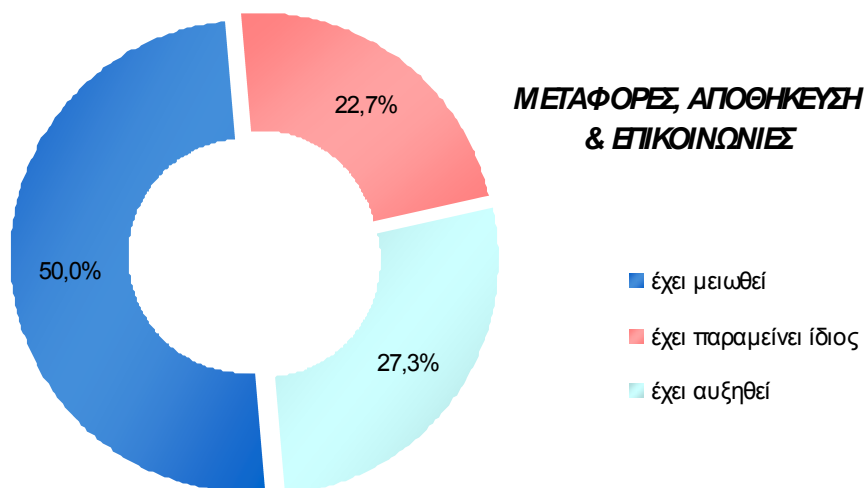
Στον κλάδο των Μεταφορών το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρηματιών, το οποίο εκφράζει το μισό δείγμα, δηλαδή 50%, δήλωσε ότι ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεών

του έχει μειωθεί σε σχέση με πέρυσι.

Αντίθετα το 27,3% των επιχειρηματιών δήλωσαν αύξηση και τέλος το μικρότερο 22,7% δήλωσε στασιμότητα του κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι.

Κύκλος εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σε σχέση με πέρυσι	Ποσοστό
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	
έχει μειωθεί	50%
έχει παραμείνει ίδιος	22,7%
έχει αυξηθεί	27,3%
Total	100%

Πίνακας 71: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στις Μεταφορές

Γράφημα 77: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στις Μεταφορές

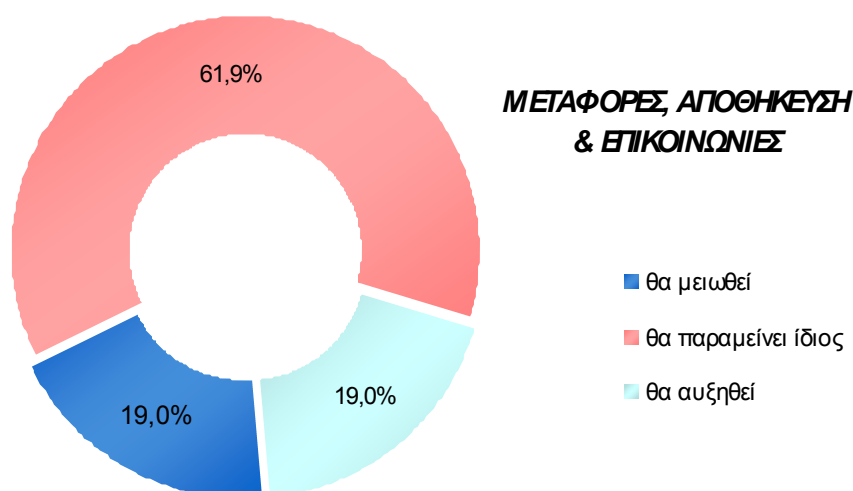
3.2.5.5b Μεταφορές

Τα αποτελέσματα σχετικά με την εκτίμηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου των Μεταφορών για τους επόμενους 12 μήνες έχουν ως εξής. Ένα σημαντικό ποσοστό (61,9%) υποστηρίζει ότι ο κύ-

κλος εργασιών της επιχείρησης προβλέπεται να παραμείνει ο ίδιος. Ωστόσο, το υπόλοιπο ποσοστό μοιράζεται όμοια (19%) τόσο στην πρόβλεψη αύξησης, όσο και στην πρόβλεψη μείωσης του κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	θα μειωθεί	19%
	θα παραμείνει ίδιος	61,9%
	θα αυξηθεί	19%
Total		100%

Πίνακας 72: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στις Μεταφορές

Γράφημα 78: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών για τους επόμενους 12 μήνες στις Μεταφορές

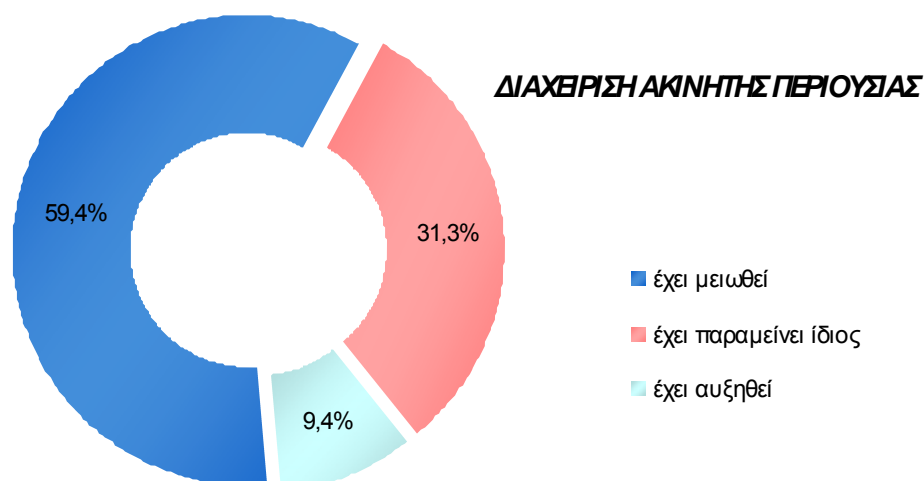
3.2.5.6a Ακίνητη Περιουσία

Οι επιχειρήσεις του κλάδου της Ακίνητης Περιουσίας εμφάνισαν μείωση του κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι, σύμφωνα με το 59,4% των

επιχειρηματιών. Όμως, το 31,2% των επιχειρηματιών υποστήριξε ότι ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων παρέμεινε σταθερός σε σχέση με πέρυσι, ενώ μόλις το 9,4% πραγματοποίησε αύξηση.

Κύκλος εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Ακίνητη Περιουσία	έχει μειωθεί	59,4%
	έχει παραμείνει ίδιος	31,2%
	έχει αυξηθεί	9,4%
Total		100%

Πίνακας 73: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

Γράφημα 79: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

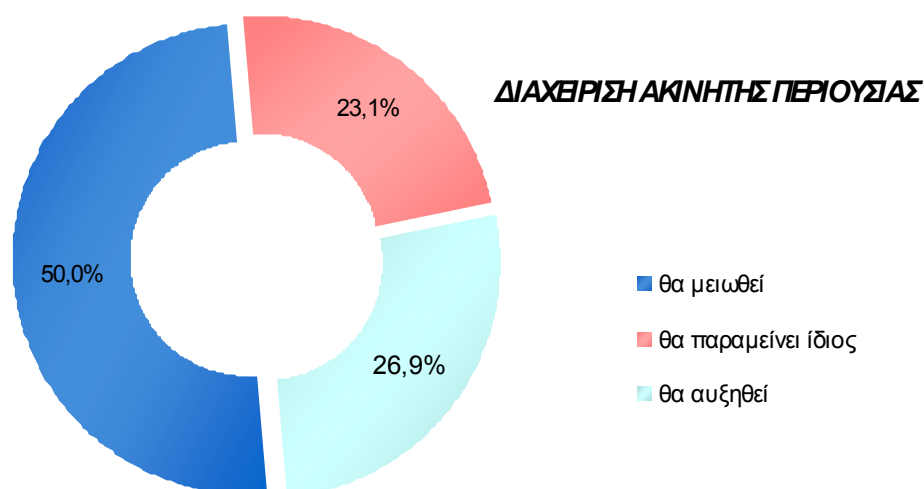
3.2.5.6b Ακίνητη Περιουσία

Μάλλον απαισιόδοξοι, όπως φαίνεται στην συνέχεια, εμφανίζονται οι επιχειρηματίες του κλάδου της Ακίνητης Περιουσίας για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Συγκεκριμένα το 50% αυτών θεωρούν ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεών τους θα μειωθεί και το 23,1% θεωρεί ότι θα παραμείνει ίδιος στους επόμενους δώδεκα μήνες. Παρόλα αυτά το ποσοστό που πιστεύει σε ανάκαμψη του κύκλου εργασιών για την επόμενη χρονιά ανέρχεται στο 26,9%.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Ακίνητη Περιουσία	θα μειωθεί	50%
	θα παραμείνει ίδιος	23,1%
	θα αυξηθεί	26,9%
Total		100%

Πίνακας 74: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών τους επόμενους 12 μήνες στην Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

Γράφημα 80: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών τους επόμενους 12 μήνες στην Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

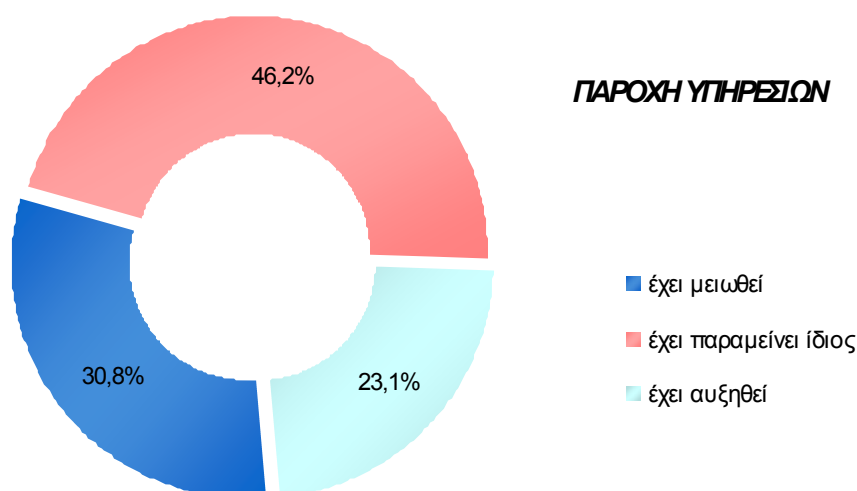
3.2.5.7a Παροχή Υπηρεσιών

Οι επιχειρήσεις του κλάδου της Παροχής Υπηρεσιών εμφάνισαν σταθερότητα στον κύκλο εργασιών σε σχέση με πέρυσι, σύμφωνα με την άποψη

του 46,2% των επιχειρηματιών. Το υπόλοιπο ποσοστό κατανέμεται ως εξής. Το 30,8% αναφέρει ότι έχει επέλθει μείωση ενώ το 23,1% κατατάσσεται στην αύξηση του κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι.

Κύκλος εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	έχει μειωθεί	30,8%
	έχει παραμείνει ίδιος	46,2%
	έχει αυξηθεί	23,1%
Total		100%

Πίνακας 75: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Παροχή Υπηρεσιών

Γράφημα 81: Πορεία κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι στην Παροχή Υπηρεσιών

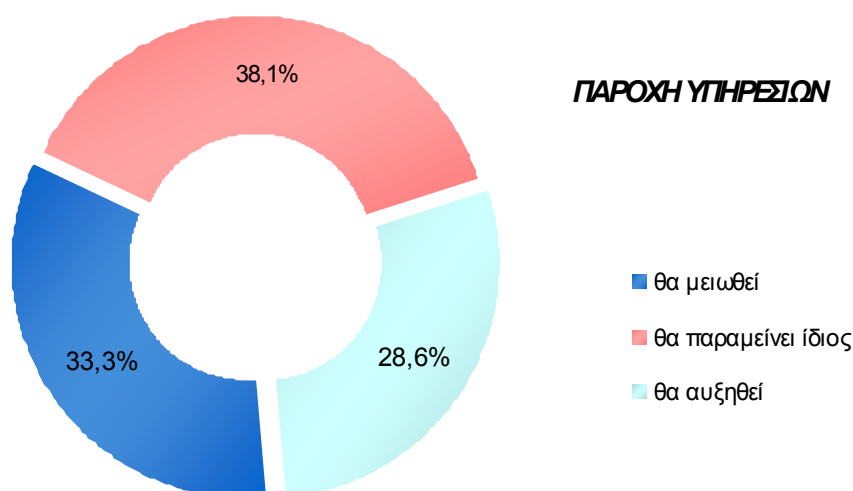
3.2.5.7b Παροχή Υπηρεσιών

Σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί, για τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου της Παροχής Υπηρεσιών 1 στις 3 επιχειρήσεις, δηλαδή το 33,3%, αναμένει μείωση του κύκλου εργασιών της, τους επόμενους δώδεκα μήνες. Το πλειοψηφι-

κό ποσοστό (38,1%) αλλά κοντινό με αυτό της μείωσης, προβλέπει σταθερότητα του κύκλου εργασιών τους επόμενους δώδεκα μήνες. Τέλος, ανάλογο ποσοστό (28,6%) είναι αυτό που εκτιμά αύξηση του κύκλου εργασιών της επιχείρησης το επόμενο έτος.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	θα μειωθεί	33,3%
	θα παραμείνει ίδιος	38,1%
	θα αυξηθεί	28,6%
Total		100%

Πίνακας 76: Πορεία κύκλου εργασιών τους επόμενους 12 μήνες στην Παροχή Υπηρεσιών

Γράφημα 82: Πορεία κύκλου εργασιών τους επόμενους 12 μήνες στην Παροχή Υπηρεσιών

3.3 ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

3.3.1 Πορεία κύκλου εργασιών του Κλάδου σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα

Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν τις εκτιμήσεις των επιχειρηματιών, της Θεσσαλίας, για την πορεία του κύκλου εργασιών τόσο σε σχέση με πέρυσι όσο και για τους επόμενους δώδεκα μήνες όσον αφορά στον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιούνται.

Όσον αφορά λοιπόν στο συνολικό δείγμα της έρευνας, το 65,5% των επιχειρηματιών εκτιμούν ότι ο κύ-

κλος εργασιών του κλάδου που δραστηριοποιούνται μειώθηκε σε σχέση με πέρυσι.

Το 22,4% των επιχειρηματιών θεωρούν ότι κύκλος εργασιών του κλάδου παρέμεινε σταθερός ενώ μόλις το 12% εκτιμά ότι αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι.

Να σημειωθεί ότι οι επιχειρηματίες είναι πιο απαισιόδοξοι όσον αφορά στην εξέλιξη του κύκλου εργασιών του Κλάδου που δραστηριοποιούνται σε σχέση με των Επιχειρήσεών τους.

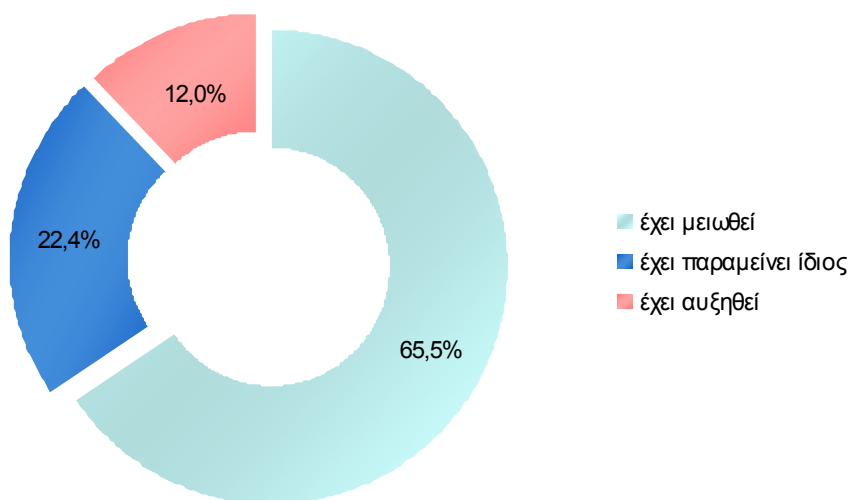
Κύκλος εργασιών ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι

Κατηγορία	Ποσοστό
Έχει μειωθεί	65,5%
Έχει παραμείνει ίδιος	22,4%

Έχει αυξηθεί	12%
Total	100%

Πίνακας 77: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι

Γράφημα 83: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι

3.3.2 Πορεία κύκλου εργασιών του Κλάδου σε σχέση με πέρυσι στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

Το παρακάτω γράφημα απεικονίζει την εκτίμηση των επιχειρηματιών για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται σε σχέση με πέρυσι ανά κλάδο.

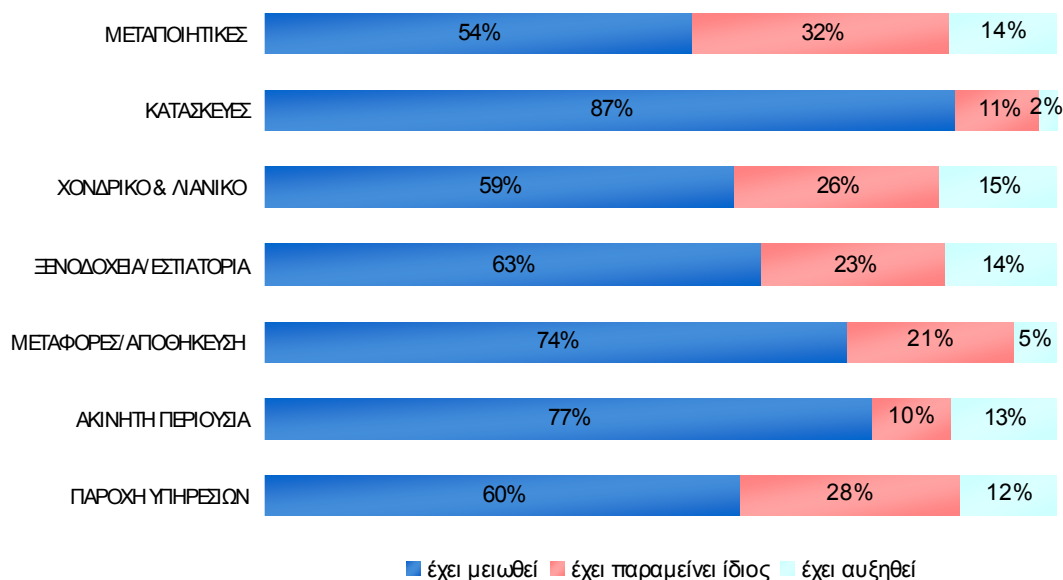
Είναι γεγονός ότι στους περισσότερους κλάδους οι επιχειρηματίες εκτιμούν ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου που δραστηριοποιούνται σημείωσε μείωση σε σχέση με πέρυσι, ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι τα ποσοστά που συγκεντρώνει η μεταβλητή της μείωσης είναι αρκετά υψηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα για τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεών τους.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει ο κλάδος της Ακίνητης Περιουσίας όπου οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται σε αυτό δήλωσαν μείωση του κύκλου εργασιών κατά 77% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό που αφορούσε τις δικές τους επιχειρήσεις ανήλθε στο 59%. Ακόμη πιο έντονο παρουσιάζεται το ίδιο φαινόμενο στον κλάδο των κατασκευών όπου το 87% αναφέρει μείωση του κύκλου εργασιών του κλάδου ενώ αντίστοιχα, το ποσοστό που αφορούσε την ίδια την επιχείρηση ανήλθε στο 60%.

Αντίστοιχη είναι η κατάσταση στον κλάδο των Μεταφορών, συγκεκριμένα το 74% των επιχειρηματιών θεωρούν ότι στον κλάδο μειώθηκε ο κύκλος εργασιών ενώ το αντίστοιχο ποσοστό μείωσης που αφορά στις

επιχειρήσεις τους ανήλθε στο 50%.
Συμπεραίνουμε λοιπόν πως οι επιχειρηματίες τείνουν να θεωρούν ότι η

επιχείρησή τους είναι περισσότερο ανταγωνιστική σχετικά με το σύνολο του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται.

Γράφημα 84: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι συγκριτικά

3.3.3 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του Κλάδου για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα

Ακολουθούν τα αποτελέσματα με τις εκτιμήσεις των επιχειρηματιών για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών τους επόμενους δώδεκα μήνες του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται.

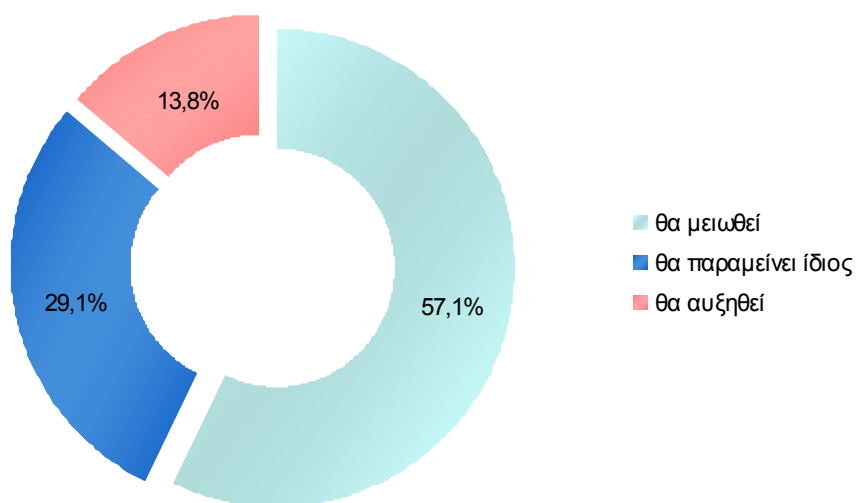
Πιο συγκεκριμένα, το πλειοψηφικό 57% περίπου πιστεύει ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου θα μειωθεί μέσα στο επόμενο έτος. Δηλαδή, περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις δια-

μορφώνουν την παραπάνω άποψη. Το 29% περίπου δηλώνει ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου θα παραμείνει σταθερός και τέλος, το μικρό ποσοστό του 13,8% θεωρεί ότι θα έχει ανοδική πορεία η οικονομική κατάσταση του κλάδου.

Να σημειωθεί ότι και στην περίπτωση της εκτίμησης για τους επόμενους δώδεκα μήνες οι επιχειρηματίες εμφανίζονται πιο αισιόδοξοι για τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεών τους σε σχέση με του κλάδου που δραστηριοποιούνται.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΚΛΑΔΟΥ για επόμενους 12 μήνες	Ποσοστό
Θα μειωθεί	57,1%
Θα παραμείνει ίδιος	29,1%
Θα αυξηθεί	13,8%
Total	100%

Πίνακας 78: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες

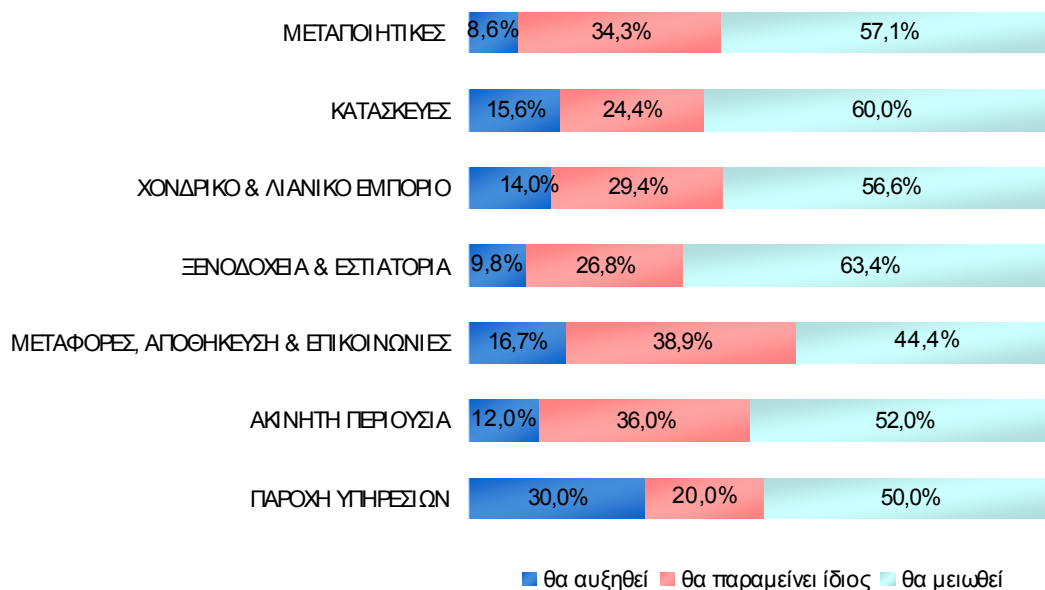
Γράφημα 85: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες

3.3.4 Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του Κλάδου για τους επόμενους 12 μήνες στο συνολικό δείγμα ανά κλάδο

Εμφανής είναι σύμφωνα με το γράφημα η άποψη των επιχειρηματιών για προβλεπόμενη μείωση του κύ-

κλου εργασιών του κλάδου που δραστηριοποιούνται τον επόμενο χρόνο.

Η κυρίαρχη μείωση εμφανίζεται στους κλάδους των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων και στον Κατασκευαστικό.

Γράφημα 86: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ για τους επόμενους 12 μήνες ανά κλάδο

3.3.5 Εξέλιξη και Εκτίμηση του κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ

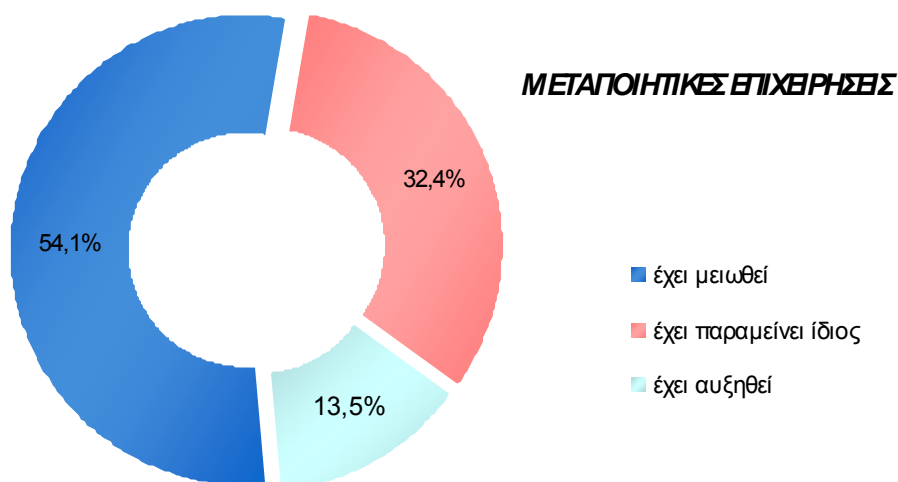
3.3.5.1a Μεταποίηση

Όσον αφορά στον κύκλο εργασιών του κλάδου της Μεταποίησης σε σχέση με πέρυσι, το 54,1% των επιχειρηματιών που δραστηριοποιού-

νται σε αυτό δήλωσαν ότι παρατηρήθηκε μείωση. Το 32,4% αυτών παρατήρησαν σταθερότητα σε σχέση με πέρυσι ενώ μόλις το 13,5% παρατήρησε αύξηση.

Κύκλος εργασιών ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Μεταποιητικές Επιχειρήσεις	έχει μειωθεί	54,1%
	έχει παραμείνει ίδιος	32,4%
	έχει αυξηθεί	13,5%
Total		100%

Πίνακας 79: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ Μεταποίησης

Γράφημα 87: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ Μεταποίησης

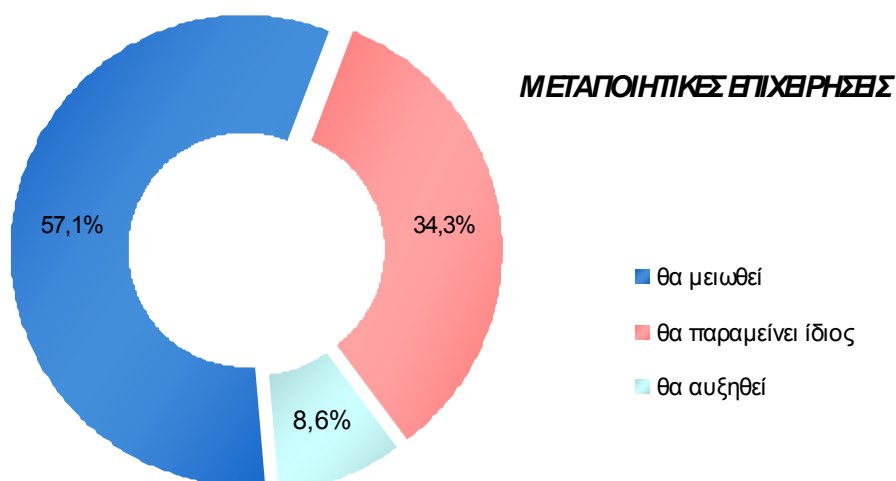
3.3.5.1b Μεταποίηση

Όσον αφορά στην πρόβλεψη των επιχειρηματιών της Μεταποίησης για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών του κλάδου τους επόμενους δώδεκα μή-

νες, το 57,1% αυτών θεωρούν ότι θα παρατηρηθεί μείωση. Το 34,3% των επιχειρηματιών προβλέπουν σταθερότητα στον κύκλο εργασιών του κλάδου τους ενώ μόλις το 8,6% προβλέπει αύξηση.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΚΛΑΔΟΥ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
<i>Μεταποιητικές Επιχειρήσεις</i>	θα μειωθεί	57,1%
	θα παραμείνει ίδιος	34,3%
	θα αυξηθεί	8,6%
Total		100%

Πίνακας 80: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ Μεταποίησης για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 88: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ Μεταποίησης για τους επόμενους 12 μήνες

3.3.5.2a Κατασκευές

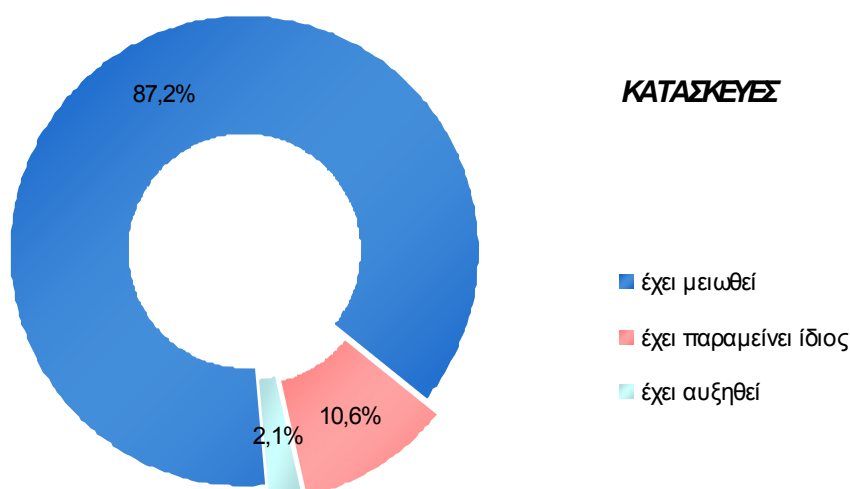
Η περίπτωση των Κατασκευών παρουσιάζει ενδιαφέρον αφού το 87,2% των επιχειρηματιών εκτιμούν ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου τους μειώθηκε σε σχέση με πέρυσι ενώ, αν και για τις επιχειρήσεις τους εκτίμησαν μείωση, το αντίστοιχο ποσοστό

ανήλθε στο 59,6% (γράφημα 71)

Ακολουθως στο 10,6% των επιχειρηματιών θεωρούν ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου τους παρέμεινε σταθερός ενώ ένα αμελητέο ποσοστό 2,1% υποστήριξε ότι αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι.

Κύκλος εργασιών ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Κατασκευές	έχει μειωθεί	87,2%
	έχει παραμείνει ίδιος	10,6%
	έχει αυξηθεί	2,1%
Total		100%

Πίνακας 81: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Κατασκευών

Γράφημα 89: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Κατασκευών

3.3.5.2b Κατασκευές

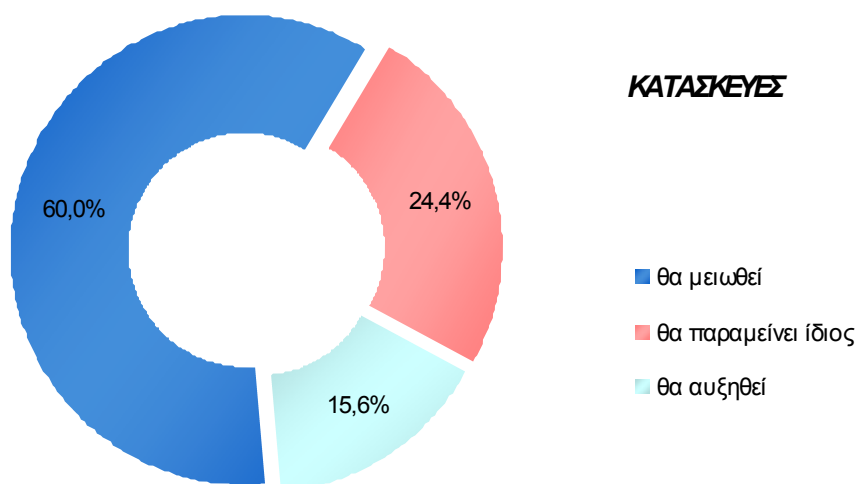
Σημαντική είναι η μείωση που προβλέπουν οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στις Κατασκευές για τον κύκλο εργασιών του κλάδου τους. Συγκεκριμένα το 60% αυτών προβλέπει μείωση ενώ να σημειωθεί ότι το αντίστοιχο ποσοστό για τον

κύκλο εργασιών των επιχειρήσεών τους ανέρχεται στο 38,6% (γράφημα 72).

Το 24,4% των επιχειρηματιών προβλέπει σταθερότητα στον κύκλο εργασιών του κλάδου τους ενώ μόλις το 15,6% προβλέπει αύξηση μέσα στον επόμενο χρόνο.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΚΛΑΔΟΥ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Κατασκευές	θα μειωθεί	60%
	θα παραμείνει ίδιος	24,4%
	θα αυξηθεί	15,6%
Total		100%

Πίνακας 82: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Κατασκευών για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 90: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Κατασκευών για τους επόμενους 12 μήνες

3.3.5.3a Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο

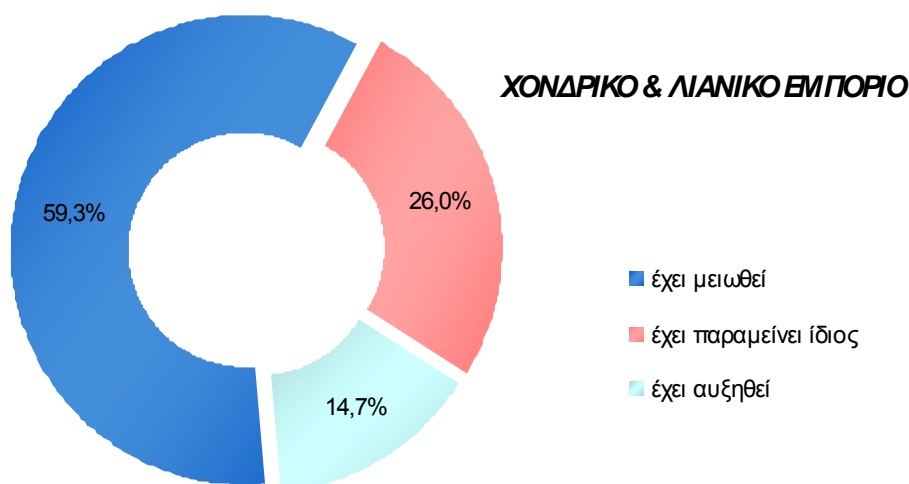
Οι επιχειρηματίες του κλάδου του Λιανικού & Χονδρικού εμπορίου πιστεύουν σε ποσοστό 59,3% ότι ο κύ-

κλος εργασιών του κλάδου τους μειώθηκε σε σχέση με πέρυσι. Το 26% αυτών θεωρούν ότι ο κύκλος εργασιών παρέμεινε σταθερός ενώ το 14,7% ότι αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι.

Κύκλος εργασιών ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	έχει μειωθεί	59,3%
	έχει παραμείνει ίδιος	26%
	έχει αυξηθεί	14,7%
Total		100%

Πίνακας 83: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου σε σχέση με πέρυσι

Γράφημα 91: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου σε σχέση με πέρυσι

3.3.5.3b Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο

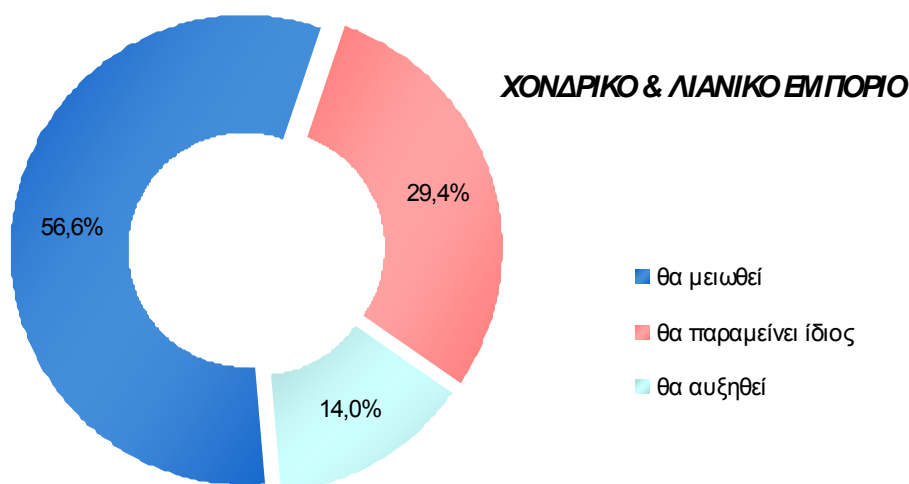
Αναλύοντας την πρόβλεψη των επιχειρηματιών του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών του κλάδου τους επόμενους δώδεκα μήνες παρατηρούμε πως, το 56,6% αυτών προβλέπουν μείωση. Να σημειωθεί πως το

αντίστοιχο ποσοστό για τον κύκλο εργασιών της επιχείρησής τους αγγίζει το 36% περίπου (γράφημα 74).

Στασιμότητα του κύκλου εργασιών του κλάδου προβλέπει το 29,4% των επιχειρηματιών ενώ αύξηση για τους επόμενους δώδεκα μήνες προβλέπει μόλις το 14% των επιχειρηματιών.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΚΛΑΔΟΥ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Λιανικό & Χονδρικό Εμπόριο	θα μειωθεί	56,6%
	θα παραμείνει ίδιος	29,4%
	θα αυξηθεί	14%
Total		100%

Πίνακας 84: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 92: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ του Λιανικού & Χονδρικού Εμπορίου για τους επόμενους 12 μήνες

3.3.5.4a Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο πίνακας που ακολουθεί, σύμφωνα με τον οποίο το 62,8% των επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων θεωρεί ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου τους μειώθηκε σε σχέση με πέρυσι.

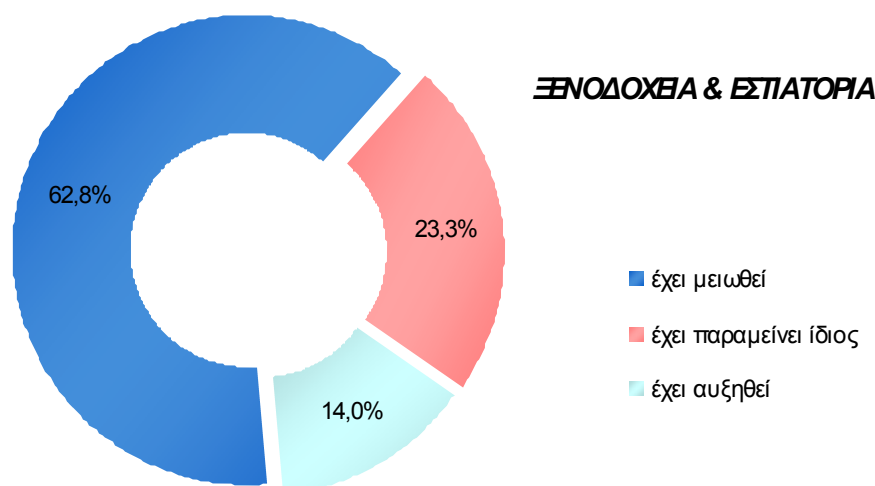
Αναφορικά με την πορεία του κύκλου εργασιών σε σχέση με πέρυσι

των επιχειρήσεων του κλάδου, το 31,3% δήλωσε αύξηση και να σημειωθεί ότι είναι η μεγαλύτερη συγκριτικά με τους άλλους κλάδους (γράφημα 75).

Ακολουθεί το 23,3% των επιχειρηματιών που θεωρούν ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου τους παρέμεινε σταθερός ενώ μόλις το 14% θεωρεί ότι παρατηρήθηκε αύξηση σε σχέση με πέρυσι.

Κύκλος εργασιών ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	έχει μειωθεί	62,8%
	έχει παραμείνει ίδιος	23,3%
	έχει αυξηθεί	14%
Total		100%

Πίνακας 85: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων σε σχέση με πέρυσι

Γράφημα 93: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων σε σχέση με πέρυσι

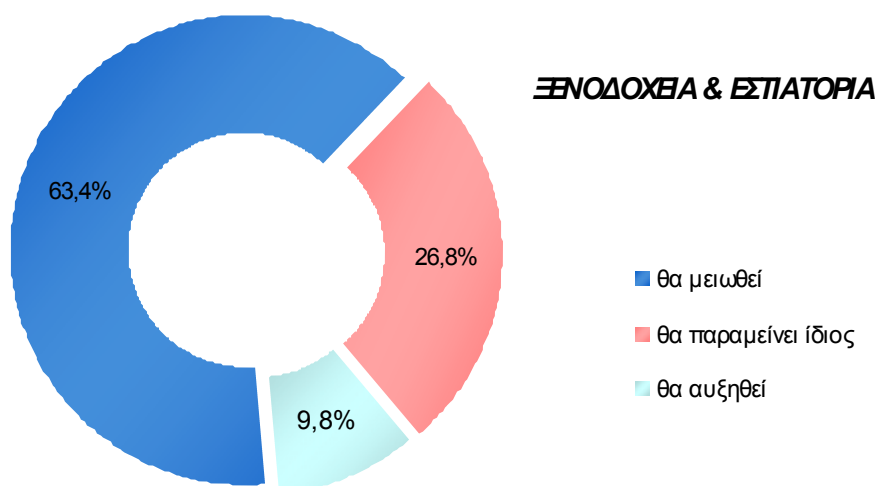
3.3.5.4b Ξενοδοχεία & Εστιατόρια

Όσον αφορά στην πρόβλεψη των επιχειρηματιών των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων για την εξέλιξη του κύκλου εργασιών του κλάδου τους τον επόμενο χρόνο, το 63,4% αυτών θεωρούν ότι θα υπάρξει μείωση. Το ποσοστό που πιστεύει ότι θα αυξηθεί

ο κύκλος εργασιών του κλάδου, είναι αρκετά μικρό, μόλις 9,8%. Αξιοσημείωτο είναι ότι για την αντίστοιχη μεταβλητή που αφορά στον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου, οι επιχειρήσεις προβλέπουν αύξηση του κύκλου εργασιών τους σε ποσοστό 15,9% (γράφημα 76).

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΚΛΑΔΟΥ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	θα μειωθεί	63,4%
	θα παραμείνει ίδιος	26,8%
	θα αυξηθεί	9,8%
Total		100%

Πίνακας 86: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 94: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Ξενοδοχείων & Εστιατορίων για τους επόμενους 12 μήνες

3.3.5.5a Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

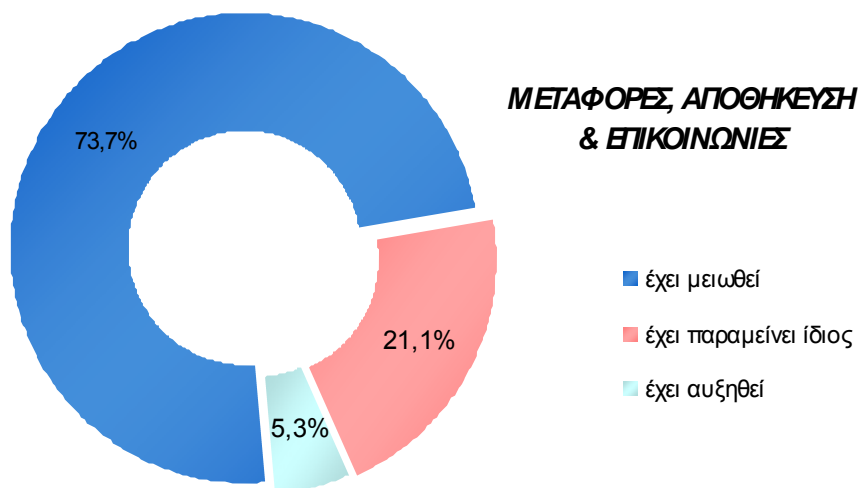
Στην περίπτωση των Μεταφορών, το 73,7% των επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο αναφέρουν ότι κύκλος εργασιών του, μειώθηκε σε σχέση με πέρυσι. Το υπόλοιπο 21,1% των επιχειρηματιών

ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου παρέμεινε σταθερός και μόνο το 5,3% απάντησε ότι αυξήθηκε.

Στην αντίστοιχη μεταβλητή σχετικά με τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων η αύξηση συγκέντρωσε 27% περίπου (γράφημα 77).

Κύκλος εργασιών ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	έχει μειωθεί	73,7%
	έχει παραμείνει ίδιος	21,1%
	έχει αυξηθεί	5,3%
Total		100%

Πίνακας 87: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Μεταφορών σε σχέση με πέρυσι

Γράφημα 95: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Μεταφορών σε σχέση με πέρυσι

3.3.5.5b Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες

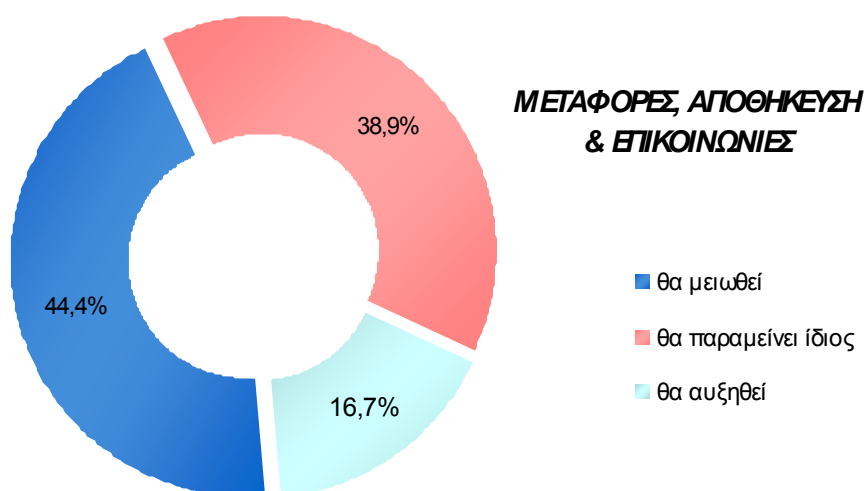
Οι επιχειρηματίες των Μεταφορών, σε ποσοστό 44,4%, προβλέπουν μείωση του κύκλου εργασιών του κλάδου τον επόμενο χρόνο, ενώ το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν σταθερότητα του κύκλου εργασιών του

κλάδου ανέρχεται στο 38,9%.

Στην αντίστοιχη πρόβλεψη αναφορικά με τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης το 61,9% των επιχειρηματιών αναμένει σταθερότητα του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων για το επόμενο έτος (γράφημα 78).

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΚΛΑΔΟΥ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες	θα μειωθεί	44,4%
	θα παραμείνει ίδιος	38,9%
	θα αυξηθεί	16,7%
Total		100%

Πίνακας 88: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Μεταφορών για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 96: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ των Μεταφορών για τους επόμενους 12 μήνες

3.3.5.6a Ακίνητη Περιουσία

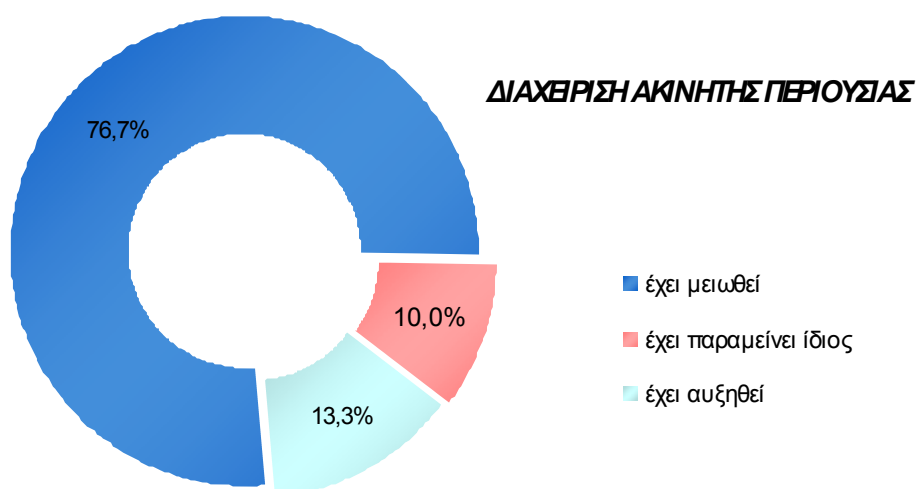
Αναφορικά με τον κύκλο εργασιών της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας, ένα μεγάλο ποσοστό (76,7%) των επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο δήλωσε μείωση σε σχέση με πέρυσι. Η αντίστοιχη μετα-

βλητή για τις επιχειρήσεις αγγίζει το 60% (γράφημα 79).

Σταθερότητα του κύκλου εργασιών του κλάδου που δραστηριοποιούνται παρατηρούν το 10% των επιχειρηματιών και αύξηση το 13,3%.

Κύκλος εργασιών ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Ακίνητη Περιουσία	έχει μειωθεί	76,7%
	έχει παραμείνει ίδιος	10%
	έχει αυξηθεί	13,3%
Total		100%

Πίνακας 89: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Ακίνητης Περιουσίας σε σχέση με πέρυσι

Γράφημα 97: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Ακίνητης Περιουσίας σε σχέση με πέρυσι

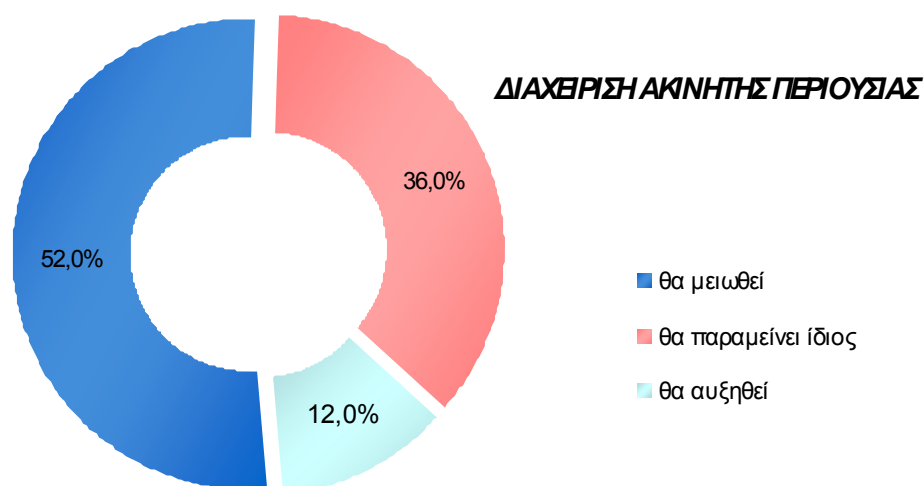
3.3.5.6b Ακίνητη Περιουσία

Ωστόσο, η πρόβλεψη για τον κύκλο εργασιών του κλάδου, της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας, τους επόμενους 12 μήνες βελτιώνεται σε σχέση με τα αποτελέσματα της προη-

γούμενης χρονιάς. Συγκεκριμένα το ποσοστό που κάνει λόγο για μείωση, αντιπροσωπεύεται από το 52% και το 36% κάνει λόγο για σταθερά επίπεδα. Τέλος σε ποσοστό 12% γίνεται λόγος για πιθανή αύξηση.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΚΛΑΔΟΥ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Ακίνητη Περιουσία	θα μειωθεί	52%
	θα παραμείνει ίδιος	36%
	θα αυξηθεί	12%
Total		100%

Πίνακας 90: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Ακίνητης Περιουσίας για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 98: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Ακίνητης Περιουσίας για τους επόμενους 12 μήνες

3.3.5.7a Παροχή Υπηρεσιών

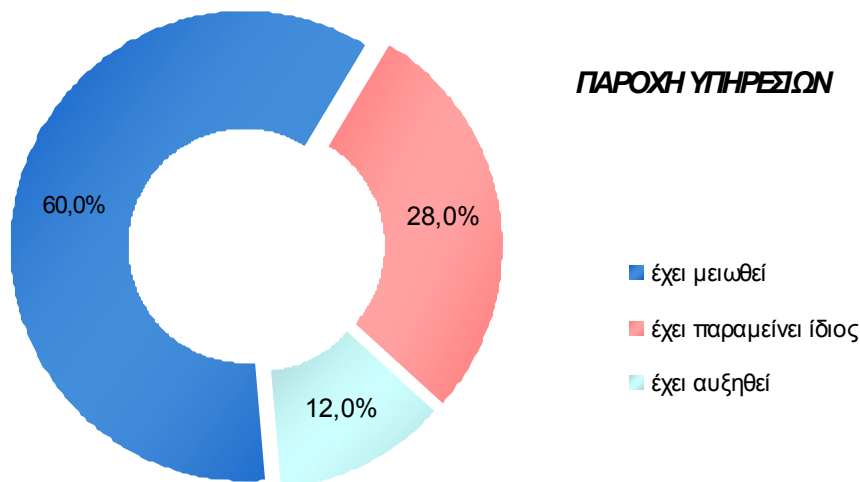
Όσον αφορά στον κύκλο εργασιών της Παροχής Υπηρεσιών, οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο δήλωσαν, σε ποσοστό

πλειοψηφίας (60%) ότι έχει μειωθεί σε σχέση με πέρυσι. Το 28% παρατήρησε ότι ο κύκλος εργασιών του κλάδου τους παρέμεινε σταθερός και τέλος το 12% μόνο ανέφερε αύξηση σε σχέση με πέρυσι.

Κύκλος εργασιών ΚΛΑΔΟΥ σε σχέση με πέρυσι		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	έχει μειωθεί	60%
	έχει παραμείνει ίδιος	28%
	έχει αυξηθεί	12%
Total		100%

Πίνακας 91: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Παροχής Υπηρεσιών σε σχέση με πέρυσι

Γράφημα 99: Πορεία κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Παροχής Υπηρεσιών σε σχέση με πέρυσι

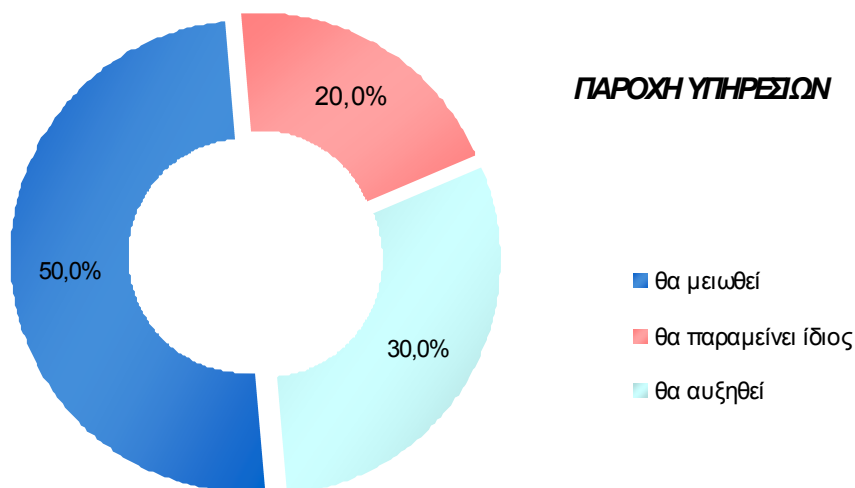
3.3.5.7b Παροχή Υπηρεσιών

Αναφορικά με την πρόβλεψη των επιχειρηματιών για τον κλάδο της Παροχής Υπηρεσιών όπου δραστηριοποιούνται, το 50% προβλέπει μείωση του κύκλου εργασιών τον επόμενο χρόνο. Το 20% προβλέπουν σταθερότητα του κύκλου εργασιών του κλάδου τους, ενώ το ποσοστό,

30%, που εκτιμάει ότι θα αυξηθεί ο κύκλος εργασιών του κλάδου είναι αρκετά αυξημένο σε σχέση με αυτό που δήλωσε αύξηση σε σχέση με πέρυσι (γράφημα 99). Επομένως, διαφαίνεται ένα σχετικό κλίμα αισιοδοξίας σε συνδυασμό με το ελαφρώς μειωμένο ποσοστό που αναφέρει μείωση.

Πρόβλεψη κύκλου εργασιών ΚΛΑΔΟΥ για επόμενους 12 μήνες		Ποσοστό
Παροχή Υπηρεσιών	θα μειωθεί	50%
	θα παραμείνει ίδιος	20%
	θα αυξηθεί	30%
Total		100%

Πίνακας 92: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Παροχής Υπηρεσιών για τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 100: Πρόβλεψη κύκλου εργασιών του ΚΛΑΔΟΥ της Παροχής Υπηρεσιών για τους επόμενους 12 μήνες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

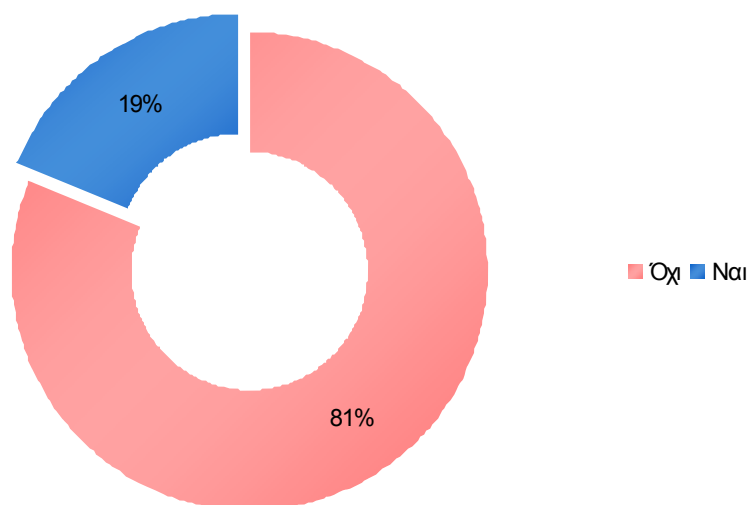
4.1 Προμήθειες μέσω διαδικτύου για την επιχείρηση (B2B)

Στη συνέχεια εξετάζεται η θέση των νέων τεχνολογιών στις επιχειρήσεις της Θεσσαλίας. Πιο συγκεκριμένα, ερευνάται η σχέση τους με το διαδίκτυο. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για αγορές σχετικά με την επιχείρηση

είναι αρκετά μικρό. Με άλλα λόγια, μόνο το 19% των επιχειρήσεων στη Θεσσαλία απάντησε θετικά στην ερώτηση «Εσείς ή κάποιος/α από το προσωπικό σας αγοράζετε προϊόντα ή υπηρεσίες για την επιχείρησή σας μέσω διαδικτύου - B2B». Επομένως, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων (81%) δεν πραγματοποιεί προμήθειες μέσω διαδικτύου.

Προμήθειες μέσω διαδικτύου για την επιχείρηση (B2B)	Ποσοστό
Ναι	19%
Όχι	81%
Total	100%

Πίνακας 93: Προμήθειες μέσω διαδικτύου για την επιχείρηση

Γράφημα 101: Προμήθειες μέσω διαδικτύου για την επιχείρηση

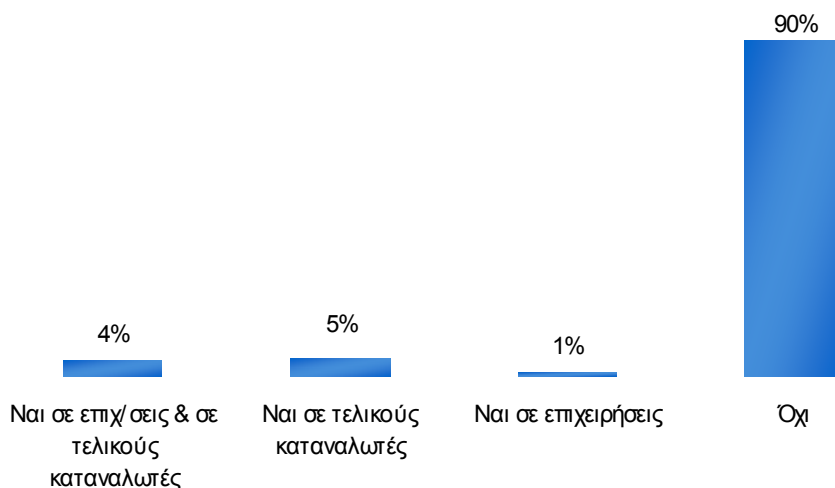
4.2 Πωλήσεις μέσω διαδικτύου (B2C)

Αρκετό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με τις πωλήσεις μέσω διαδικτύου. Είναι πολύ μεγάλο το ποσοστό (90%) το οποίο αναφέρει ότι δεν πραγματοποιεί πωλήσεις μέσω διαδικτύου. Το γεγονός αυτό και σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα των προμηθειών

μέσω διαδικτύου, αναδεικνύουν την απόσταση που υπάρχει μεταξύ νέων τεχνολογιών και επιχειρηματικότητας στους νομούς της Θεσσαλίας. Επίσης, άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι το μικρότερο ποσοστό που πραγματοποιεί πωλήσεις μέσω διαδικτύου (1%) είναι αυτό που ανήκει στις συναλλαγές/πωλήσεις μέσω διαδικτύου μεταξύ επιχειρήσεων.

Πωλήσεις μέσω διαδικτύου (B2C)	Ποσοστό
Όχι	90%
Ναι, σε επιχειρήσεις	1%
Ναι, σε τελικούς καταναλωτές	5%
Ναι, σε επιχειρήσεις και σε τελικούς καταναλωτές	4%
Total	100%

Πίνακας 94: Πωλήσεις μέσω διαδικτύου

Γράφημα 102: Πωλήσεις μέσω διαδικτύου

4.3 Συναλλαγές με τράπεζες/Δημόσιο μέσω διαδικτύου B2G

Όσον αφορά στις ηλεκτρονικές συναλλαγές των επιχειρήσεων με το

δημόσιο & τράπεζες, το 32% των επιχειρηματιών απάντησε θετικά.

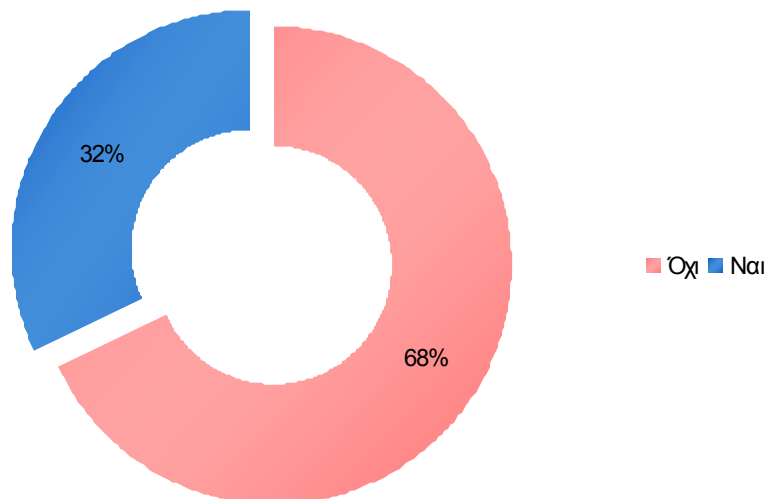
Να σημειωθεί ότι αυτή η περίπτωση ηλεκτρονικών συναλλαγών (B2G) συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσο-

στό θετικών απαντήσεων.

Τέλος 68% είναι το ποσοστό εκείνων που δεν πραγματοποιούν συναλλαγές με το δημόσιο & τράπεζες μέσω διαδικτύου.

Συναλλαγές με τράπεζες/Δημόσιο μέσω διαδικτύου B2G	Ποσοστό
Ναι	32%
Όχι	68%
Total	100%

Πίνακας 95: Συναλλαγές με τράπεζες/Δημόσιο

Γράφημα 103: Συναλλαγές με τράπεζες/Δημόσιο

4.4 Πρόθεση διαδικτυακής επιχειρηματικής επέκτασης τους επόμενους 12 μήνες.

Στην τελευταία ενότητα, διερευνάται η πρόθεση των επιχειρηματιών να εισάγουν τις υπηρεσίες του διαδικτύου στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα σε βραχυπρόθεσμη χρονική ακτίνα. Πιο αναλυτικά, οι ερωτώμενοι απάντησαν στην ερώτηση

«Προτίθεστε να επεκταθείτε επιχειρηματικά στο διαδίκτυο τους επόμενους 12 μήνες;».

Σίγουρα ναι απάντησε μόλις το 13% των επιχειρηματιών ενώ το 10% των επιχειρηματιών απάντησαν είτε «μάλλον ναι» είτε εμφανίστηκαν αναποφάσιστοι. Λίγο μικρότερο είναι το ποσοστό εκείνων που απάντησαν μάλλον όχι (9%) ενώ ξεκάθαροι ότι

δεν πρόκειται να επεκταθούν επιχειρηματικά μέσω διαδικτύου δήλωσαν

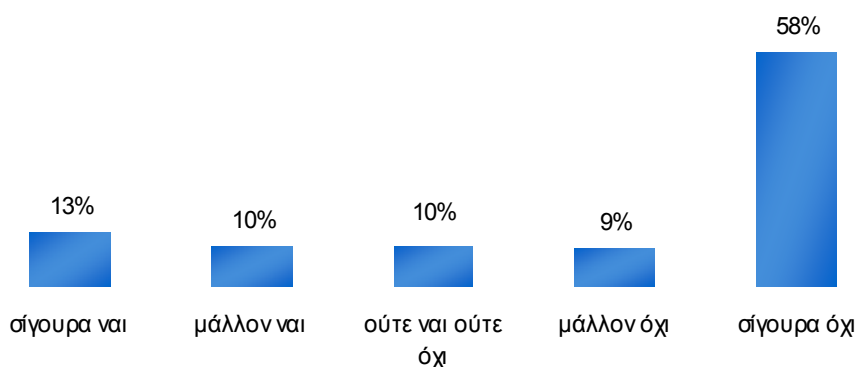
το 58% των επιχειρηματικών.

Πρόθεση διαδικτυακής επιχειρηματικής επέκτασης τους επόμενους 12 μήνες.

Ποσοστό

Σίγουρα ναι	13%
Μάλλον ναι	10%
Ούτε ναι, ούτε όχι	10%
Μάλλον όχι	9%
Σίγουρα όχι	58%
Total	100%

Πίνακας 96: Πρόθεση διαδικτυακής επέκτασης τους επόμενους 12 μήνες

Γράφημα 104: Πρόθεση διαδικτυακής επέκτασης τους επόμενους 12 μήνες

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων καταγράφεται μία τάση ότι οι επιχειρήσεις που εκκινούν στους νομούς της Θεσσαλίας βασίζονται στην αναγνώριση επιχειρηματικών ευκαιριών που ανέκυψαν από το εξωγενές περιβάλλον, αλλά παρόλα αυτά θα πρέπει να καταγραφεί ότι περίπου τρεις στους δέκα επιχειρηματίες δήλωσαν άλλους λόγους για την ίδρυση της επιχείρησης, γεγονός το οποίο θα πρέπει να προβληματίσει αναφορικά με τη βιωσιμότητα αυτών των επιχειρήσεων. Υψηλότερα ποσοστά επιχειρηματικής ευκαιρίας διακρίνουμε στους κλάδους ξενοδοχεία και εστιατόρια και παροχή υπηρεσιών.

Όσον αφορά στην ικανοποίηση από την έως τώρα πορεία της επιχείρησης φαίνεται ότι σε συνολικό επίπεδο στη Θεσσαλία οι επιχειρηματίες είναι αρκετά ή μέτρια ικανοποιημένοι με υψηλότερα ποσοστά τον κλάδο της παροχής υπηρεσιών (29,6% πάρα πολύ ικανοποιημένοι), των μεταφορών (68,2% αρκετά ικανοποιημένοι) των κατασκευών (43,8% αρκετά ικανοποιημένοι) και της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας (43,8% αρκετά ικανοποιημένοι).

Αντίθετα το μικρότερο βαθμό ικανοποίησης δηλώνουν οι επιχειρηματίες των κλάδων ξενοδοχείων και εστιατορίων και χονδρικού και λιανικού εμπορίου (μέτρια ικανοποιημένοι).

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι περίπου 5 στους 10 επιχειρηματίες δηλώνουν ότι την επόμενη τριετία θα εισαγάγουν νέα προϊόντα ή/και υπηρεσίες στην αγορά, ιδιαίτερα στους κλάδους, Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (61,9%, σίγουρα ναι) και χονδρικό και λιανικό εμπόριο (50% σίγουρα ναι). Αυτό το εύρημα της έρευνας αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη της περιοχής, καθώς όπως είναι γνωστό η οικονομική δραστηριότητα και οι επιχειρηματικότητα εν γένει βασίζονται στη διαφοροποίηση των προϊόντων, αλλά και στην ανάπτυξη νέων προκειμένου να διατηρηθούν υψηλά ποσοστά ανάπτυξης.

Όσον αφορά στο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις, φαίνεται ότι δεν είναι καθόλου ευνοϊκό καθώς περίπου 7 στους 10 συμφωνούν με αυτή την άποψη. Ειδικότερα, σημαντικά προβλήματα παρατηρούνται στη δυσκολία επιχειρηματικής εκκίνησης λόγω έλλειψης οικονομικής στήριξης (το 70,6% των επιχειρηματιών συμφωνούν απόλυτα) αλλά και λόγω μη ευνοϊκού τρέχοντος οικονομικού κλίματος (το 71,9% των επιχειρηματιών συμφωνούν απόλυτα).

τα).

Το 22% των επιχειρηματιών έχει προβεί σε μείωση του προσωπικού του το προηγούμενο χρονικό διάστημα και μόνο το 9,6% αύξησε την απασχόληση στην επιχείρησή του. Σημαντικότερα προβλήματα ως προς το ανθρώπινο δυναμικό παρουσιάζει ο κλάδος της μεταποίησης (29% μείωση) και ακολουθεί ο κλάδος των μεταφορών (26% μείωση). Αντίστοιχα αποθαρρυντικά είναι τα στοιχεία που αφορούν στην πρόβλεψη της απασχόλησης τους επόμενους μήνες καθώς μόνο το 9,2% των επιχειρήσεων δηλώνουν ότι θα προβούν σε προσλήψεις, σε σχέση με το 15% που δήλωσαν ότι θα απολύσουν προσωπικό το επόμενο έτος.

Αντίστοιχη είναι και η εικόνα αναφορικά με τον κύκλο εργασιών, όπου πέντε στις δέκα επιχειρήσεις εμφάνισαν μείωση αυτού σε σχέση με πέρυσι και μόνο οι δύο στις δέκα εμφάνισαν αύξηση και κατά κύριο λόγο οι επιχειρήσεις με μικρή χρονική διάρκεια λειτουργίας. Τη μεγαλύτερη μείωση την παρουσιάζουν οι επιχειρήσεις των κλάδων των κατασκευών (60%) και της ακίνητης περιουσίας (59%). Μάλιστα, απαισιόδοξες είναι και οι προβλέψεις για τον κύκλο εργασιών του επόμενου έτους με το 38,3% των επιχειρηματιών να δηλώνει ότι αυτός θα μειωθεί σημαντικά. Μεγαλύτερη μείωση του κύκλου εργασιών προβλέπουν οι επιχειρήσεις του κλάδου της Μεταποίησης (50%) και της Ακίνητης Περιουσίας (50%).

Όταν διερευνήθηκε η συνολική πορεία της επιχειρηματικότητας που αφορά στο σύνολο των κλάδων της οικονομίας, έξι στις δέκα επιχειρήσεις δήλωσαν ότι παρουσιάστηκε μείωση και μόνο μία στις δέκα αύξηση.

Ουσιαστικά οι επιχειρηματίες δήλωσαν την άποψή τους για τον κύκλο εργασιών του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται. Σε αυτό το σημείο να αναφερθεί ότι γενικά οι επιχειρηματίες είναι πιο απαισιόδοξοι όσον αφορά στην εξέλιξη του κύκλου εργασιών του Κλάδου που δραστηριοποιούνται σε σχέση με των Επιχειρήσεων τους.

Αναλυτικότερα τα σημαντικότερα προβλήματα παρουσίασε ο κλάδος των κατασκευών (μείωση στο 87% των επιχειρήσεων) και της ακίνητης περιουσίας (μείωση στο 77% των επιχειρήσεων), και ο κλάδος των μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών (μείωση στο 74% των επιχειρήσεων). Περαιτέρω μείωση, του κύκλου εργασιών του κλάδου, για το επόμενο έτος προβλέπουν περίπου έξι στους δέκα επιχειρηματίες ενώ αύξηση του κύκλου εργασιών στον κλάδο τους προβλέπει σχεδόν μόνο μία στις δέκα επιχειρήσεις.

Σχετικά με το ηλεκτρονικό επιχειρείν, διαπιστώθηκε ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι επιχειρήσεις της Θεσσαλίας δεν έχουν κάνει επιχειρηματικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση. Το 70%-90% περίπου δεν πραγματοποιεί ούτε πωλήσεις ούτε αγορές ηλεκτρονικά, ενώ σχεδόν το 60% αυτών δηλώνει απροθυμία επέκτασης στον ίδιο τομέα για τους επόμενους 12 μήνες.

Συνολικά μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι η υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά στην επιχειρηματικότητα στη Θεσσαλία σύμφωνα με τις απόψεις των επιχειρηματιών δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική, τόσο όσον αφορά στην υφιστάμενη κατάσταση, αλλά κυρίως όσον αφορά στις μελλοντικές προοπτικές αυτής. Βέβαια θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η παρούσα έρευνα εκπονήθηκε κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και αυτό το γεγονός επηρεάζει τις απόψεις, τις αποφάσεις και τις προβλέψεις των ατόμων και ιδιαίτερα των επιχειρηματιών. Είναι λογικό, επομένως, να επικρατεί φόβος και απαισιοδοξία για το μέλλον, όταν ήδη τα δυσάρεστα αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης έχουν δώσει το παρόν σε όλους τους κλάδους, ενώ δεν διακρίνεται ακόμη στον ορίζοντα αέρας οικονομικής ανάκαμψης. Οι επόμενες προσπάθειες θα πρέπει να καταγράψουν το βαθμό στον οποίο οι απόψεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν ή θα μεταβληθούν με την πάροδο του χρόνου.

